

Zaę & } ă
â[Á &@ aÿ Á|ÁⓈⓉFFÁ
Üää^ Á ab\ãt
Y [â: ă ję ăÁ | •\ã*[
: Á} ăG Á c* [ÁGFFI[\`

Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007–2015 – aktualizacja –

Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego

luty 2011

Spis treści

1	Wstęp	6
I	Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście	9
2	Sfera przestrzenna	10
2.1	Informacje ogólne o mieście	10
2.2	Warunki naturalne	11
2.3	Granice strefy ochrony konserwatorskiej	12
2.4	Uwarunkowania ochrony środowiska	13
2.4.1	Ochrona powietrza	14
2.4.2	Gospodarka odpadami	14
2.4.3	Ochrona wód	15
2.5	Infrastruktura techniczna	15
2.5.1	Opis infrastruktury miasta ujęto w następujące kategorie:	15
2.5.2	Infrastruktura komunikacyjna	15
2.5.3	Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja	16
2.5.4	Telekomunikacja	17
2.5.5	Energia elektryczna	17
2.5.6	Gazownictwo	17
2.5.7	Ciepłownictwo	17
2.6	Infrastruktura mieszkaniowa	18
2.7	Identyfikacja problemów	19
3	Sfera gospodarcza	22
3.1	Przemysł, struktura i liczba podmiotów gospodarczych	22
3.2	Migracje zarobkowe	24
3.3	Rolnictwo	25
3.4	Transport	26
3.5	Tereny inwestycyjne	26
3.6	Identyfikacja problemów	27
4	Sfera społeczna	28
4.1	Struktura demograficzna i społeczna	28
4.1.1	Przyrost naturalny	31
4.1.2	Migracje	32
4.1.3	Poziom wykształcenia	32
4.1.4	Bezrobocie	35
4.1.5	Aktywność ekonomiczna	36

4.2	Warunki i jakość życia mieszkańców	37
4.2.1	Infrastruktura edukacyjna	37
4.2.2	Ochrona zdrowia	37
4.2.3	Kultura, sport, rekreacja	38
4.2.4	Organizacje pozarządowe	40
4.2.5	Bezpieczeństwo	41
4.2.6	Opieka społeczna	42
4.3	Identyfikacja problemów	43
5	Analiza SWOT	45
5.1	Mocne Strony	45
5.2	Słabe strony	46
5.3	Szanse	48
5.4	Zagrożenia	48
6	Identyfikacja zjawisk kryzysowych	50
 II Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego miasta, regionu i kraju		52
6.1	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007—2013 (NSRO)	53
6.2	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000—2020	54
6.3	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	55
6.4	Strategia Rozwoju Powiatu Wodzisławskiego na lata 2000—2010	56
6.5	Strategia Rozwoju Miasta Wodzisław Śląski na lata 2007—2020	57
6.6	Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Wodzisławia Śląskiego lata 2007—2013	58
6.7	Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2005—2015	58
6.8	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	59
6.9	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław Śląski na lata 2008 – 2015	60
 III Założenia programu rewitalizacji		62
7	Zasięg obszaru wsparcia	63
8	Podokresy programowania	71
9	Priorytety i planowane działania	72
10	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	74
10.1	Wskaźniki produktu:	74
10.2	Wskaźniki rezultatu:	75
10.3	Wskaźniki oddziaływania:	76
 IV Finansowanie i wdrażanie Programu		79
11	Plan finansowy rewitalizacji	80

12 System wdrażania	82
12.1 Forma prawna zarządzającego programem	82
13 Monitorowanie, ocena i komunikacja	84
13.1 Monitorowanie i ocena programu rewitalizacji	84
13.2 Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i po- zarządowym	85
13.3 Polityka promocji Programu Rewitalizacji	85
 V Załączniki	 87
14 Projekty sfery przestrzennej	88
14.1 Modernizacja Wodzisławskiego Centrum Kultury.	88
14.2 Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy na terenie osiedla przy ul. Górniczej.	89
14.3 „POMOST” — Pomoc i Strategia Współdziałania na rzecz osób zagrożo- nych wykluczeniem społecznym.	90
14.4 Wsparcie na rzecz mieszkańców budynku socjalnego przy ul. Marklowic- kiej 17.	91
14.5 Kompleksowa organizacja Izby Przyjęć Zespołu Opieki Zdrowotnej. . . .	92
14.6 Przebudowa Krytej Pływalni MOSiR w Dzielnicy Wilchwy.	93
14.7 Zagospodarowanie na cele rekreacyjno–sportowo–kulturalne jarów Dą- brówki, XXX-lecia, Piastów.	94
14.8 Rewitalizacja Zespołu Pałacowo–Parkowego, Etap I.	95
14.9 Rozbudowa stadionu MOSiR Centrum.	96
14.10 Utworzenie bazy dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	97
14.11 Kompleks rekreacyjno–sportowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie III Bloku Urbanistycznego	98
14.12 Kompleks rekreacyjno–wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzy- szącą oraz niezbędnymi pracami modernizacyjnymi na terenie II Bloku Urbanistycznego	99
14.13 Rewitalizacja Osiedla Piastów.	100
14.14 Rewitalizacja Osiedla Centrum (ocieplenie budynków i likwidacja ele- mentów azbestowych).	101
14.15 Program rozwoju szkolnej bazy sportowej na terenie obszaru wsparcia. .	102
14.16 Kompleksowa rewitalizacja Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego	103
14.17 Przebudowa basenu przy Szkole Podstawowej nr 3 w Wodzisławiu Ślą- skim wraz z termomodernizacją budynku	105
14.18 Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy w Wodzisławiu Śląskim	105
14.19 Budowa drogi łączącej ul. Łużycką z ul. Marklowicką	106
14.20 Udrożnienie ruch w południowej części Subregionu Zachodniego – Wo- dzisław Śląski	107
14.21 Przebudowa budynku celem poprawy warunków kształcenia i wzrostu dostępności osób niepełnosprawnych dla celów edukacyjnych na poziomie szkoły wyższej	108
14.22 Likwidacja azbestu ze ścian szczytowych wraz z termomodernizacją bu- dynków mieszkalnych przy ul. PCK	109
14.23 Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicz- nego	110

15 Projekty sfery gospodarczej	112
15.1 Wodzisławskie Centrum Wsparcia Biznesu.	112
15.2 Budowa infrastruktury pod małą przedsiębiorczość.	113
15.3 Centrum Przedsiębiorczości, punkt doradczy dla osób bezrobotnych, start-up oraz sektora MSP.	114
15.4 „Droga do własnej firmy”, projekt szkoleniowy dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	115
15.5 Promocja Inwestycyjna Wodzisławia Śląskiego	116
15.6 Targowisko miejskie przy ulicy Wyszyńskiego w Wodzisławiu Śląskim . .	117
15.7 Centrum Innowacji Technologicznej ICT w Wodzisławiu Śląskim.	118
15.8 Targowisko miejskie przy ulicy Targowej w Wodzisławiu Śląskim	119
16 Projekty sfery społecznej	120
16.1 Gminne Centrum Informacji „Otwarte Drzwi”.	120
16.2 Program aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet i mężczyzn.	121
16.3 Zespół interwencji środowiskowo-psychiatrycznej.	122
16.4 Centrum Ekonomii Społecznej w Wodzisławiu Śląskim – rewitalizacja budynku PKP pod centrum organizacji pozarządowych	123
16.5 Program Aktywności Lokalnej w mieście Wodzisław Śląski	124
16.6 Integracyjny, Dzienny Klub Seniora w mieście Wodzisław Śląski	125

Rozdział 1

Wstęp

Niniejszy dokument stanowi aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2005—2015, będącego załącznikiem do Uchwały Rady Miejskiej nr XXXIII/340/05 z dnia 27 czerwca 2005. Aktualizacja dokumentu była niezbędna ze względu na dynamiczne zmiany zachodzące polityce społeczno-gospodarczo-przestrzennej miasta, a także zmiany formalno-prawne związane z nowym okresem programowania Funduszy Europejskich.

Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2015 powstał w formule otwartej, wykorzystującej aktywną partycypację przedstawicieli środowisk lokalnych. Ponadto, w toku prac nad dokumentem w ramach struktur Urzędu Miasta powołano Horyzontalny Zespół Roboczy d/s Rewitalizacji, w skład którego weszli przedstawiciele poszczególnych komórek Urzędu Miasta, a także przedstawiciele niektórych instytucji społecznych w mieście. Pracami zespołu kierował Wiceprezydent Dariusz Szymczak.

Uspołeczniony proces powstawania programu rewitalizacji obejmował następujące punkty kluczowe:

- 24 września 2007, 5 października 2007, 30 września 2007 — spotkania Horyzontalnego Zespołu Robczego d/s Rewitalizacji podczas których przedstawione zostały kluczowe kwestie dotyczące różnych aspektów procesu rewitalizacji na terenie Wodzisławia Śląskiego. Zespół Roboczy prowadził bieżącą analizę Programu Rewitalizacji w poszczególnych fazach powstawania dokumentu, a także był odpowiedzialny za selekcję projektów, które docelowo znalazły się w Programie Rewitalizacji.
- 5 października 2007 — spotkanie z partnerami społecznymi w którym uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miasta, najważniejszych instytucji miejskich, organizacji pozarządowych oraz kluczowych pracodawców. Spotkanie zostało podzielone na część informacyjną i część warsztatową. Podczas części informacyjnej, uczestnicy spotkania zapoznali się z podstawowymi kwestiami dotyczącymi procesu rewitalizacji, a także potrzebami oraz możliwościami w tym zakresie. Ponadto, omówiony został obszar wsparcia dla Wodzisławia Śląskiego wraz z kryteriami, które pozwoliły na jego wytyczenie. W dalszej części spotkania przedstawiono krótką charakterystykę projektów rewitalizacyjnych oraz omówiono dokładnie szablony ankiety projektowej. W części warsztatowej, uczestnicy spotkania podjęli próbę zdefiniowania kluczowych problemów miasta, oraz określenia środków zaradczych neutralizujących wskazane problemy. Co istotne, uczestnicy spotkania wskazali, iż właściwie wszystkie kluczowe problemy miasta zlokalizowane są w granicach

---

obszaru wsparcia wytyczonego dla miasta.

- W okresie od 5 do 17 października wszyscy mieszkańcy mieli możliwość składania własnych propozycji projektów rewitalizacyjnych. Ankiety wraz z przygotowaną instrukcją i ulotką informacyjną zostały przesłane do najważniejszych instytucji w mieście, organizacji pozarządowych oraz kluczowych pracodawców. Ponadto, aby swoją opinię mogło wyrazić jak najwięcej mieszkańców, materiały te zostały także umieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta.
- Strona internetowa Urzędu Miasta była na bieżąco wykorzystywana jako wartościowe narzędzie komunikacji z mieszkańcami miasta. Na portalu miejskim została utworzona dedykowana zakładka dla programu rewitalizacji, gdzie zamieszczone zostały podstawowe informacje na temat procesu rewitalizacji. W dalszej kolejności, na stronie umieszczone zostało sprawozdanie ze spotkania z partnerami społecznymi, a także ankieta do projektów rewitalizacyjnych wraz z informacjami dotyczącymi obszaru wsparcia na terenie miasta oraz metodologii jego wytyczenia.
- Ze względu na zmianę wytycznych w zakresie mieszkalnictwa mających zastosowanie w niniejszym opracowaniu, Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego został poddany aktualizacji we wrześniu 2009 roku. Aktualizacja objęła część diagnozującą dokumentu, metodologię wytyczania obszaru wsparcia (którego zasięg nie uległ jednak zmianie) oraz listę projektów rewitalizacyjnych.

Uspołeczniiona formuła opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2013 pozwoliła na przygotowanie dokumentu w obiektywny sposób definiującego aktualną sytuację miasta i zachodzące w nim procesy, a także odzwierciedlającego rzeczywiste potrzeby mieszkańców i ich oczekiwania w zakresie rozwoju miasta.

W pierwszej części zebrano informacje charakteryzujące obecną sytuację w mieście. Diagnoza sytuacji w mieście została ujęta w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, co stanowi odniesienie do głównych aspektów funkcjonowania miasta. Każdy z rozdziałów zakończony został identyfikacją obszarów problemowych miasta w danej sferze.

Tak zdefiniowane, istotne dla miasta, problemy stały się podstawą do przeprowadzenia strategicznej analizy mocnych i słabych stron miasta oraz szans i zagrożeń, jakie występują w jego otoczeniu, ujętym zarówno w znaczeniu bezpośredniego sąsiedztwa jak i szerszego układu zależności regionalnych. Rozdział *„Identyfikacja zjawisk kryzysowych“* umożliwił syntetyczne zestawienie najistotniejszych problemów miasta.

Mając na względzie fakt, iż Wodzisław Śląski stanowi spójną całość z otoczeniem zarówno w ujęciu przestrzennym, jak i administracyjnym, niniejsze opracowanie zawiera odniesienie do dokumentów strategicznych miasta, regionu i kraju. Analiza tego rodzaju umieszczona została w części zatytułowanej *„Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego miasta, regionu i kraju“*.

Na podstawie zdefiniowanej sytuacji wyjściowej oraz zdiagnozowanej jakości otoczenia, przystąpiono do formułowania strategii interwencji, czyli określenia właściwego programu rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego. Informacje te zostały zawarte w części zatytułowanej *„Założenia programu rewitalizacji“*. Strategia interwencji obejmuje wyznaczenie zasięgu obszaru wsparcia, dla którego wyznaczono cele oraz kierunki działania, które będą realizowane poprzez konkretne projekty i inicjatywy. Projekty zaprezentowane w niniejszym opracowaniu oraz ich szczegółowe opisy, stanowiące załączniki

---

do Lokalnego Programu Rewitalizacji, mają charakter indykacyjny. Należy przez to rozumieć, iż dopuszczalne są modyfikacje dotyczące zarówno zakresu, wartości jak i terminu projektów, a realizacja poszczególnych zadań będzie uzależniona od bieżących możliwości finansowych instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Zasada realności planowania wymaga, aby przyjęte działania skonfrontować ze źródłami finansowania, co zostało opisane w rozdziale zatytułowanym „*Plan finansowy rewitalizacji na lata 2007—2015*”.

Ostatni rozdział niniejszego opracowania: „*Monitorowanie, ocena i komunikacja*“, zawiera opis systemu aktualizacji i kontroli wykonania Programu Rewitalizacji, w odniesieniu do zaplanowanych wskaźników i celów. System weryfikacji stanowi niezbędną część Programu, ze względu na stosunkowo długi okres programowania oraz dynamikę otoczenia.

W sekcji „*Załączniki*“ zamieszczono skrótową charakterystykę poszczególnych projektów wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz mapę z ich lokalizacją na terenie miasta. Projekty włączone do Programu Rewitalizacji ujęto w trzech grupach, odpowiadających trzem sferom: przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Część I

Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście

Rozdział 2

Sfera przestrzenna

2.1 Informacje ogólne o mieście

Wodzisław Śląski to miasto powiatowe liczące około 48 346 (dane z dnia 31.12.2008) mieszkańców. Miasto rozciąga się na 49,6 km^2 i jest położone w południowo-zachodniej części województwa śląskiego, na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych. Jest pierwszym dużym miastem leżącym przy drodze krajowej łączącej przejście drogowe w Chałupkach (17 km od Wodzisławia Śląskiego) z centrum konurbacji górnośląskiej — Katowicami. Wodzisław Śląski jest położony pomiędzy następującymi ośrodkami miejskimi, z którymi łączy go drogi krajowe i wojewódzkie:

- Rybnik — 12 km,
- Racibórz — 20 km,
- Jastrzębie Zdrój — 12 km,
- Żory — 17 km oraz
- Cieszyn — 44 km.

Bliska odległość między poszczególnymi gminami powoduje, że powiat wodzisławski stanowi zwartą aglomerację liczącą obecnie ok. 156 tys. mieszkańców. Pozycja strategiczna miasta powinna zostać dodatkowo wzmocniona po oddaniu do użytku odcinka autostrady A1 przebiegającego w obrębie powiatu wodzisławskiego.

Obecny układ osadniczy miasta tworzy 10 jednostek strukturalnych ustalonych w procesie historycznego rozwoju miasta:

- A — Centrum wraz z zabytkowym układem staromiejskim,
- B — Nowe Osiedla,
- C — Radlin Dolny,
- D — Jednostka Wschód,
- E — Wilchwy,
- F — Marusze-Turzyczka,
- G — Jedłownik-Karkoszka,

- H — Kokoszyce,
- I — Zawada,
- J — Radlin Górny.

2.2 Warunki naturalne

Wodzisław Śląski położony jest w południowo-zachodniej części tzw. Płaskowyżu Rybnickiego należącego do Wyżyny Śląskiej i sąsiadującego z Kotliną Oświęcimsko-Raciborską. Charakterystyczne dla tego terenu jest duże zróżnicowanie morfologiczne powierzchni ze znacznymi deniwelacjami typowymi dla skrajów wyżyn. Samo miasto, szczególnie zaś jego starsza część, leży w obniżeniu będącym efektem działalności erozyjnej rzeki Leśnicy i jej dopływów.

Pomimo stosunkowo gęstej sieci cieków powierzchniowych i podmokłości, miasto leży na obszarze o dosyć ubogich zasobach wodnych, głównie ze względu na położenie w strefie wododziału między dorzecziami Odry i Wisły. Ponadto, zwraca uwagę dosyć wysoki stopień degradacji zasobów wodnych — wody podziemne są znacznie naruszone przez eksploatację górniczą, zaś wody powierzchniowe wykazują zanieczyszczenie ściekami komunalnymi i przemysłowymi.

Głównym ciekim powierzchniowym przepływającym przez Wodzisław Śl. jest rzeka Leśnica. Swój początek bierze ona na terenie Radlina, przecina miasto z północy na południe i po przepłynięciu odcinka 10,8 km uchodzi razem z Szotkówką do Olzy, na terenie gminy Godów. Leśnica jest rzeką poważnie zanieczyszczoną, szczególnie od przyjęcia w rejonie ulicy Rybnickiej lewego dopływu niosącego ścieki przemysłowe i komunalne z Radlina.

Pod względem klimatycznym, lokalizacja Wodzisławia Śląskiego może zostać uznana za korzystną. Bliskość wylotu Bramy Morawskiej i Niziny Śląskiej powoduje, że klimat panujący w mieście należy do najcieplejszych i najłagodniejszych w Polsce. Brama Morawska jest wylotem w barierze górskiej Karpat i Sudetów, przez który przedostają się ciepłe i suche masy powietrza z południa, w wyniku czego średnia wieloletnia temperatura roku w Wodzisławiu wynosi 8,1°C, zaś temperatury lipca i stycznia wynoszą odpowiednio 17,4°C i -2,5°C. Do najdłuższych należy też okres wegetacyjny wynoszący 225 dni. Średnioroczna suma opadów atmosferycznych należy do względnie wysokich — 786 mm przy średniej krajowej na poziomie 600—650 mm.

Najczęściej występującymi typami pokrywy glebowej na terenie Wodzisławia Śląskiego są gleby płowe lub brunatne, w tym wytworzone z lessów lub utworów lessowatych. Pośród kompleksów glebowo-rolniczych przeważają kompleksy pszenne oraz żytnio-ziemniaczane bardzo dobre i dobre. Pod względem bonitacji dominują gleby klasy IV (52,7% areалу) i III (32,5%). Klasa V zajmuje 13,4% powierzchni, a VI — 1,4%.

Obecnie lasy mają status „lasów ochronnych” i zajmują około 6% powierzchni miasta w jego granicach administracyjnych, to jest około 300 ha. Największe powierzchnie zalesione znajdują się we wschodniej części (Grodzisko). Ponadto niewielkie powierzchnie leśne znajdują się na terenie Kokoszyce i Zawady. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują łąki, pastwiska i pola uprawne — tereny użytkowane rolniczo zajmują powierzchnię 3151 ha, co stanowi 64% powierzchni ogólnej miasta.

2.3 Granice strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie Wodzisławia Śląskiego występują następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- Strefa „A” — strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej: obejmuje centrum Starego Miasta oraz tereny dochodzące do ulic: Witosa i Mendego. Tereny te posiadają aktualny plan zagospodarowania przestrzennego miasta.
- Strefa „B” — strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmująca:
  - zespół pałacowo-dworski w Kokoszycach,
  - zespół sanatorium przeciwgruźliczego na Wilchwach,
  - zespół dworsko-parkowy (Caritas) w Jedłowniku,
  - cmentarz ewangelicki przy ulicy Wiejskiej,
  - cmentarz stary przy ulicy ks. Roboty/Słowiańskiej.
  - Proponowane rozszerzenie lub utworzenie nowej strefy „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje:
    - teren przy zespole pałacowo-dworskim w Kokoszycach,
    - teren kościoła przy ulicy Wolności ze starym i nowym cmentarzem,
    - teren cmentarza przy ulicy Pszowskiej.
- Strefa „E” — strefa ochrony ekspozycji krajobrazu kulturowego obejmująca:
  - park leśny przy byłym sanatorium na Wilchwach,
  - otoczenie zespołu pałacowo-parkowego w Kokoszycach,
  - tereny leśne i zespoły stawów w rejonie „Grodzisko” przy ul. Łużyckiej.
- Strefa „Ow” — strefa ochrony i obserwacji archeologicznej obejmująca szczyt wzgórza „Grodzisko” na terenie ograniczonym warstwicą 260 m n.p.m. oraz 17 wyznaczonych stanowisk archeologicznych.

Do gminnej ewidencji zabytków Wodzisławia Śląskiego zostały wpisane następujące pozycje:

- Pałac, ob. Muzeum Miejskie i Urząd Stanu Cywilnego przy ul. Kubsza 2,
- Pałac, ob. Dom Rekolekcyjny nr 1 przy ul. Pałacowej 53,
- Kaplica z willą, ob. Dom Rekolekcyjny nr 2 przy ul. Pałacowej 53,
- Kościół Kaplica z willą, ob. Domu Rekolekcyjnego nr 2 przy ul. Pałacowej 53,
- Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP przy ul. Kościelnej,
- Kościół p.w. Trójcy Świętej przy ul. Minorytów,
- Klasztor oo Franciszkanów, ob. Sądu przy ul. Sądowej 1,
- Sąd ob. Urzędu Miasta przy ul. Bogumińskiej 4,
- Dawne sanatorium przeciwgruźlicze na Wilchwach,

- Więzienie, ob. Urzędu Miasta przy ul. Bogumińskiej 4a,
- Dom mieszkalny, ob. Starostwa Powiatowego przy ul. Bogumińskiej 2,
- Szkoła, ob. Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologiczne przy ul. Bogumińskiej 3,
- Szpital Miejski przy ul. Wałowej 28,
- Sanatorium — pawilon przy ul. Brackiej 13,
- Dom mieszkalny przy sanatorium przy ul. Brackiej 13,
- Budynek gospodarczy przy sanatorium przy ul. Brackiej 13,
- Kotłownia przy sanatorium przy ul. Brackiej 13,
- Poczta przy ul. Kubsza 4,
- Szkoła przy ul. Szkolnej 1,
- Wieża romantyczna — Grodzisko,
- Kapliczka Matki Boskiej z Dzieciątkiem przy ul. Kościelnej 1,
- Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena przy ul. Kościelnej 1,
- Kapliczka p.w. Trójcy Świętej przy ul. Pośpiecha,
- Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena przy ul. Daszyńskiego,
- Kapliczka p.w. Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej przy ul. Radlińskiej 75,
- Kapliczka p.w. Matki Boskiej przy ul. Pszowskiej 243,
- Kapliczka p.w. Trzeciego Upadku Chrystusa przy ul. Miczurina 1a,
- Kapliczka p.w. św. Jana Nepomucena przy ul. Oraczy 36.

2.4 Uwarunkowania ochrony środowiska

Wodzisław Śląski na bieżąco podejmuje działania i inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska naturalnego w mieście. W efekcie realizowanych działań, pomimo lokalizacji w obrębie intensywnej eksploatacji złóż węgla kamiennego, bezpośrednio, negatywne skutki funkcjonowania przemysłu wydobywczego są widoczne przede wszystkim w dzielnicy Wilchwy, gdzie zlokalizowana była nieczynna już kopalnia 1 Maja oraz w obszarze górniczym Radlin I, gdzie wciąż prowadzona jest bieżąca eksploatacja.

Aby umożliwić rozwój miasta zrównoważony pod względem ekologicznym, opracowane zostały następujące dokumenty strategiczne obejmujące całościowo problematykę ochrony środowiska oraz stanowiące podstawowe narzędzia regulujące kompleksową polityką poprawy stanu środowiska w mieście:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław Śląski na lata 2008 – 2015 (uchwała RM nr XXX/302/08 z dn. 23 grudnia 2008 roku)
- Plan gospodarki odpadami dla miasta Wodzisławia Śląskiego (uchwała RM nr XXI/212/04 z dn. 27 maja 2004r.).

2.4.1 Ochrona powietrza

Prowadzone w trybie ciągłym działania zmierzające do ograniczenia zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do atmosfery dają wymierny efekt w postaci poprawy czystości powietrza w mieście. Niska emisja na terenie Wodzisławia Śląskiego została ograniczona przede wszystkim dzięki programowi kompleksowej modernizacji systemów grzewczych opalanych węglem, bardzo często powiązanej z ociepleniem budynków. Największą inwestycją w tym zakresie było zadanie termomodernizacyjne pn.: „Uciepłownienie III Bloku Urbanistycznego”. Pełna modernizacja objęła 29 budynków mieszkalnych zaś główny efekt ekologiczny to wyeliminowanie z użytkowania ponad dwóch tysięcy palenisk węglowych. Z zadaniem tym wiązało się również wybudowanie kotłowni olejowej przy ul. Kubsza, która pozwoliła na wyeliminowanie w okresie letnim emisji z ciepłowni przy ul. Jastrzębskiej. Ponadto, zakończone zostały prace termomodernizacyjne, bądź modernizacyjne systemów grzewczych we wszystkich komunalnych obiektach użyteczności publicznej, polegające na wymianie starego typu kotłów na ekologiczne kotły węglowe. Zakończony został również projekt kompleksowej termomodernizacji starego miasta, obejmujący zastosowanie innowacyjnych i proekologicznych technologii grzewczych, takich jak pompy ciepła. Pozytywne efekty w ograniczaniu emisji niskiej uzyskano również dzięki prowadzonej przez miasto akcji dofinansowania modernizacji systemów grzewczych w budownictwie indywidualnym. Do zmniejszenia stopnia zanieczyszczenia powietrza ze źródeł przemysłowych przyczyniła się także modernizacja koksowni “Radlin”. Ponadto, stopniowemu zmniejszeniu ulega ilość zanieczyszczeń transgranicznych, niesionych przez wiatry południowe i południowo-zachodnie z obszaru Republiki Czeskiej.

2.4.2 Gospodarka odpadami

Całkowita wielkość produkcji odpadów na terenie miasta systematycznie spada, głównie w związku z zaprzestaniem wydobywania węgla kamiennego i deponowania odpadów powęglowych. Rekultywacja terenów przemysłowych na terenie byłej KWK „1 Maja” i przy ul. Bogumińskiej odbywa się z wykorzystaniem materiałów inertnych. W roku 2006 uruchomiono na terenie Służb Komunalnych Miasta linię sortowniczą do podczyszczania odpadów zbieranych w sposób selektywny oraz zakupiono kruszarkę, która umożliwia recykling gruzu budowlanego oraz odpadów betonowych. Miasto nie posiada własnego wysypiska odpadów komunalnych. Mieszane odpady komunalne przekazywane są firmie zewnętrznej, która odpowiada za ich zagospodarowanie. W trybie ciągłym prowadzone są działania techniczno-organizacyjne i edukacyjne mające na celu zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów. Od roku 2001 w mieście funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W obrębie zabudowy jednorodzinnej prowadzona jest workowa zbiórka odpadów, natomiast na terenie osiedli mieszkaniowych utworzono 40 punktów, w których ustawionych zostało 160 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Miasto uczestniczy w "Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" poprzez prowadzenie akcji dofinansowania likwidacji wyrobów cementowo-azbestowych mających zastosowanie jako pokrycia dachowe w budynkach oraz stosowanych jako element ocieplenia elewacji.

Pomimo bieżących działań w zakresie gospodarki odpadami, dla uzyskania trwałego efektu poprawy, konieczne jest utrzymanie ciągłości i dalsza intensyfikacja działań w tym obszarze.

2.4.3 Ochrona wód

W ostatnich latach Wodzisław Śląski podejmuje intensywne działania zmierzające do uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie miasta. Miasto posiada opracowaną koncepcję gospodarki wodno-ściekowej wraz ze studium wykonalności i analizą ekonomiczną. Sukcesywnie, od wielu lat realizowana jest budowa kanalizacji rozdzielczej. Systematycznej rozbudowie podlega sieć kolektorów sanitarnych, jednak największą, strategiczną inwestycją miejską ostatnich lat było podjęcie budowy oczyszczalni ścieków „Karkoszka II”. Przedsięwzięcie to wraz z systemem kanalizacji sanitarnej skutecznie rozwiąże problem gospodarki ściekowej oraz wyeliminuje uciążliwe dla mieszkańców zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Nowa oczyszczalnia dysponuje wydajnością odpowiadającą docelowym potrzebom Wodzisławia Śląskiego oraz zainteresowanych gmin ościennych: Radlina, Markłowic i Gorzyc. Podejmowane inwestycje mają zasadniczy wpływ na jakość środowiska naturalnego i przekładają się bezpośrednio na poprawę komfortu życia mieszkańców i estetyki miasta.

Inwestycje o charakterze proekologicznym będą kontynuowane także w nadchodzących latach. Do najważniejszych z nich można zaliczyć kanalizację sanitarną obejmującą znaczny obszar miasta, obwodnicę wewnętrzną miasta, drogę główną południową oraz projekt termomodernizacyjny obejmujący znaczną ilość budynków mieszkalnych.

2.5 Infrastruktura techniczna

2.5.1 Opis infrastruktury miasta ujęto w następujące kategorie:

- infrastruktura służąca komunikacji,
- infrastruktura służąca zaopatrzeniu w media.

2.5.2 Infrastruktura komunikacyjna

Miasto posiada korzystne położenie komunikacyjne i stanowi ważny regionalny węzeł komunikacyjny o gęstej sieci szlaków drogowych. Ruch drogowy w Wodzisławiu Śląskim funkcjonuje w oparciu o układ komunikacyjny składający się z czterech kategorii dróg, do których należą:

1. Droga krajowa nr 78 relacji Gliwice <-> Rybnik<-> Wodzisław Śl.<-> Chałupki<-> granica państwa. Jest to droga o znaczeniu międzyregionalnym, której zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych. Jej długość na terenie miasta wynosi 5,6 km.
2. Drogi wojewódzkie w dyspozycji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach do których należą drogi nr: 932, 933 i 936. Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie miasta wynosi 15,3 km.
3. Drogi powiatowe stanowiące powiązania z gminami ościennymi, będące w zarządzie Powiatowego Zarządu Dróg w Wodzisławiu Śląskim. Na terenie miasta znajdują się 53,0 km dróg powiatowych.
4. Drogi gminne stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, dla których funkcję zarządcy pełni Prezydent Miasta Wodzisławia Śląskiego. Łączna długość dróg gminnych urządzonych wynosi 97,9 km.

Całkowita długość dróg znajdujących się w granicach administracyjnych miasta wynosi 171,8 km. Wskaźnik motoryzacji dla miasta Wodzisławia Śląskiego wynosi około 250 pojazdów na 1000 mieszkańców. Stan techniczny dróg na terenie miasta jest zróżnicowany, jednak ogólnie należy go określić jako niezadowalający. Do najważniejszych przyczyn postępującego pogarszania się stanu technicznego dróg na terenie miasta możemy zaliczyć m.in.:

- rosnącą liczbę pojazdów samochodowych przy jednoczesnym wzroście ich masy i mobilności społeczeństwa,
- niewystarczające środki finansowe na budowę, modernizację, ochronę i bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej,
- brak prawidłowego odwodnienia dróg.

Do degradacji istniejącego systemu drogowego przyczyniają się także zaniechania w zakresie budowy nowych dróg gminnych (w tym obwodnicy miejskiej) stanowiących alternatywę dla już istniejących powiązań komunikacyjnych.

Ze względu na niewystarczającą przepustowość dróg na terenie miasta, przejawiającą się szczególnie w ograniczeniu przejezdności miasta w godzinach szczytu komunikacyjnego, na najbliższe lata planowane są liczne inwestycje usprawniające i regulujące system komunikacji drogowej w Wodzisławiu Śląskim.

Jeżeli chodzi o transport kolejowy, przez miasto przebiega około 16 km linii kolejowych. Funkcję głównego szlaku kolejowego pełni linia Rybnik <-> Chałupki.

Pozostałe elementy to komunikacja zbiorowa (Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej).

2.5.3 Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja

Wodzisław Śląski posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodociągową. Według danych PWiK na terenie miasta znajdują się następujące urządzenia sieci wodno-kanalizacyjnej:

- 136,1 kilometrów wodociągu rozdzielczego,
- 1 ujęcie wody,
- 7,5 km kanalizacji ogólnospławnej,
- 5,3 km kanalizacji deszczowej,
- 82,6 km kanalizacji sanitarnej,
- 1 oczyszczalnia ścieków,
- 7 przepompowni ścieków.

Sieć wodociągowa jest systematycznie modernizowana oraz rozbudowywana w częściach peryferyjnych miasta. Ogółem, na terenie miasta zlokalizowanych jest 6 366 odbiorców wody z sieci. Centralny element systemu odprowadzania ścieków w mieście stanowi oczyszczalnia ścieków *Karkoszka* wyposażona w część mechaniczną i oddaną do użytku w 2004 r. część biologiczną. Oczyszczalnia obsługuje zarówno teren miasta, jak i gmin ościennych: Radlina, Markłowic i Gorzyc. Na terenie miasta skanalizowane są tereny

osiedli wielorodzinnych oraz część osiedli budownictwa jednorodzinnego. Skanalizowania wymagają tereny zabudowy rozproszonej położone z dala od centrum miasta.

Istotnym problemem dla miasta jest słabo rozwinięta sieć kolektorów sanitarnych, czego efektem jest duża ilość ścieków przenikających do środowiska i niedociążenie istniejącej oczyszczalni. W nadchodzących latach przewidziano uporządkowanie gospodarki ściekowej w całym mieście, łącznie z gminami położonymi w zlewni oczyszczalni ścieków Karkoszka, co pozwoli na pełne dociążenie oczyszczalni ścieków.

2.5.4 Telekomunikacja

Abonenci telefonii stacjonarnej przyłączeni są do 25 obiektów centralowych posiadających w chwili obecnej rezerwy wolnych numerów. Wszystkie centrale na terenie miasta są centralami cyfrowymi, co umożliwia mieszkańcom dostęp do pełnej oferty w zakresie rozwiązań telekomunikacyjnych. Ponadto na terenie miasta Wodzisławia Śl. dostępny jest pełny zakres usług wszystkich działających w Polsce operatorów telefonii komórkowej.

2.5.5 Energia elektryczna

Ogólna liczba odbiorców energii elektrycznej na terenie miasta wynosi 21 252 klientów, z czego 18 515 odbiorców to gospodarstwa domowe i rolne a pozostałe 2 737 klientów to odbiorcy zbiorowi (firmy, instytucje itp.). Większość stacji transformatorowych obciążona jest na poziomie 60—80% mocy transformatora, co oznacza, iż dysponują one rezerwą mocy dla potrzeb rozwoju budownictwa rozproszonego, zlokalizowanego w odległości do ok. 300 m od stacji transformatorowej.

Sieć energetyczna na terenie miasta podlega systematycznej modernizacji i rozbudowie. Między innymi, w latach 2000—2005 zmodernizowano infrastrukturę energetyczną starego miasta. Rozwój budownictwa zorganizowanego, większych obiektów usługowych lub przemysłowych może wymagać wymiany transformatora na jednostkę o większej mocy lub podprowadzenia sieci SN i budowy nowej stacji trafo.

2.5.6 Gazownictwo

Na terenie miasta zlokalizowano około 87 km sieci rozdzielczej. Ogółem w Wodzisławiu Śląskim zarejestrowano 11 262 odbiorców gazu, z czego znamienitą większość, zarówno pod względem ilości użytkowników (98,7%), jak i ilości zużywanego gazu (72,3%) stanowią gospodarstwa domowe. Na najbliższy okres przyjęto założenia, że pozyskiwanie nowych odbiorców gazu odbywać się będzie głównie na bazie istniejącej sieci gazowej, która posiada znaczne rezerwy. Trzyletni plan rozwoju zakłada wzrost liczby odbiorców o około 50%.

2.5.7 Ciepłownictwo

Zdecydowana większość osiedli w mieście, przede wszystkim w zabudowie wielorodzinnej, jest obsługiwana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Zakład Ciepły w Wodzisławiu Śl. o mocy 52,335 MW. Obiekt ten zasila 23,6 km sieci ciepłowniczej, która dostarcza ciepło i ciepłą wodę do 283 budynków na terenie Wodzisławia Śląskiego. Osiedle 1 Maja na Wilchwach jest ogrzewane przez sieć ciepłowniczą zasilaną z ciepłowni byłej kopalni „1 Maja” o mocy 34 MW, w tym 12 MW z kotłowni opalanej gazem. Ponadto funkcjonuje jeszcze ciepłownia przy szybie Jedłownik o mocy 11,6 MW

ogrzewająca pobliskie osiedle przy ul. Górniczej. W związku z likwidacją zakładów górniczych sieci posiadają rezerwy mocy cieplnej.

Na terenie miasta zainstalowanych jest 58 kotłowni lokalnych o mocy powyżej 100 KW. Ponadto, indywidualne źródła ciepła znajdują się w około 5 000 budynków mieszkalnych. Pod względem stosowanego typu ogrzewania sytuacja wśród użytkowników indywidualnych przedstawia się następująco:

- 66,8% — ogrzewanie węglowe tradycyjne,
- 22,5% — ogrzewanie gazowe,
- 6,9% — ogrzewanie węglowe „ekologiczne”,
- 2,0% — ogrzewanie olejowe,
- 1,5% — ogrzewanie elektryczne,
- 0,3% — system ciepłowniczy.¹

Dominacja kotłów węglowych w strukturze źródeł ciepła odpowiedzialna jest za uciążliwe zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego — tzw. niską emisję. W celu przeciwdziałania tej sytuacji, miasto wprowadziło system dopłat do wymiany pieców c.o. na ekologiczne oraz wprowadziło w rejonie starego miasta pompy ciepła. W nadchodzących latach działania przyczyniające się do ograniczenia efektu niskiej emisji będą kontynuowane, podobnie jak prace remontowo-modernizacyjne dotyczące sieci ciepłowniczej.

2.6 Infrastruktura mieszkaniowa

W granicach administracyjnych Wodzisławia Śląskiego znajduje się 7 063 mieszkań spółdzielczych i 2 955 w budynkach komunalnych. Ponadto w mieście jest ponad 5 200 budynków mieszkalnych w ramach zabudowy indywidualnej.

Większość zabudowy mieszkaniowej-wielorodzinnej jest zlokalizowana w obrębie dwóch, sąsiadujących ze sobą dzielnic: Nowe Miasto – większość zasobu mieszkaniowego dzielnicy pochodzi z lat 60; zamieszkuje ją około 14 000 mieszkańców. Osiedla XXX-lecia, Piastów, Dąbrówki – dzielnica budowana w latach 1973-90, obecnie zamieszkiwana przez około 11 000 mieszkańców.

Ważnym elementem rozwoju zabudowy mieszkaniowej miasta jest tzw. osiedle Batory. Teren przyszłego osiedla jest kompletnie uzbrojony i przygotowany pod budownictwo mieszkaniowe w zabudowie szeregowej oraz indywidualnej wraz z infrastrukturą usługową. Pod budownictwo mieszkaniowe przygotowano również tereny przy ulicy Grodzisko.

Na podstawie danych wspólnot i spółdzielni zasoby mieszkaniowe przedstawiają się tak jak w tabeli 2.1 na następnej stronie.

Biorąc pod uwagę ilość mieszkań na tysiąc mieszkańców, sytuacja w Wodzisławiu Śląskim przedstawia się bardzo podobnie, jak w miastach sąsiadujących, takich jak Racibórz, Jastrzębie Zdrój, Rybnik oraz Żory, całkowita liczba mieszkań jest jednak najniższa spośród pięciu analizowanych miast. Dane zestawione zostały w tabeli 2.2 na następnej stronie.

Pod względem wyposażenia zasobu mieszkaniowego w podstawowe instalacje (wodociąg, CO, łazienka), sytuacja również jest na poziomie porównywalnym z analizowanymi miastami. Zestawienie w tabeli 2.3 na następnej stronie.

---

¹Za *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*

Tablica 2.1: Zasoby mieszkaniowe i ich właściciele

Posiadacz	ilość lokali
Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW	5 123
Spółdzielnia KWK Marcel	1 354
Spółdzielnia Jas-Mos	520
Górnicza Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego im. S.Staszica	66
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej (mieszkania w budynkach komunalnych)	2 955
Łącznie:	10 081
W tym mieszkania spółdzielcze:	7 063

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta

Tablica 2.2: Porównanie zasobów mieszkaniowych Wodzisławia Śl. do zasobów miast sąsiednich

Miasto	Liczba mieszkań		Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	
	2004	2005	2004	2005
Racibórz	19 845	19 859	340,90	344,56
Wodzisław Śląski	16 554	16 596	332,39	334,44
Jastrzębie Zdrój	30 655	30 833	316,34	319,65
Rybnik	46 305	46 482	325,76	327,48
Żory	18 537	18 634	291,50	293,90

Źródło: Strategia Rozwoju Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2020

Tablica 2.3: Porównanie wyposażenia zasobów mieszkaniowych Wodzisławia Śl. do wyposażenia zasobów miast sąsiednich

Miasto	Mieszkania wyposażone w instalacje [% ogółu mieszkań]					
	Wodociąg		Łazienka		Centralne ogrzewanie	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Racibórz	99,1	99,1	94,2	94,2	86,8	86,8
Wodzisław Śląski	99,4	99,4	97,8	97,8	96,0	96,0
Jastrzębie Zdrój	99,0	99,0	98,1	98,2	98,1	98,1
Rybnik	99,3	99,3	96,1	96,1	84,2	84,4
Żory	100,0	100,0	98,2	98,2	97,3	97,4

Źródło: Strategia Rozwoju Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2020

2.7 Identyfikacja problemów

Definiując problemy miasta wykorzystano zarówno informacje zgromadzone w niniejszym dokumencie, jak i w Strategii Rozwoju Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2020 oraz Planie Rozwoju Lokalnego Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2013.

W zakresie sfery przestrzennej zidentyfikowano następujące zasadnicze kwestie problemowe:

Środowisko naturalne:

- stosunkowo wysoki poziom degradacji środowiska naturalnego na niektórych obszarach miasta spowodowany wieloletnią eksploatacją złóż węgla kamiennego zlokalizowanych w obrębie miasta oraz sąsiedztwem dużych zakładów przemysłowych (głównie branża górnicza oraz energetyczna),
- zanieczyszczenie cieków wodnych,
- stosunkowo wysoki stopień zanieczyszczenia powietrza, głównie poprzez działalność okolicznych zakładów przemysłowych oraz niską emisję.

Infrastruktura techniczna:

- pogarszający się stan infrastruktury drogowej i brak wystarczających środków na prace remontowo-modernizacyjne,
- niewydolność układu drogowego w stosunku do rosnącego natężenia ruchu drogowego,
- niewystarczająca przepustowość miasta dla ruchu tranzytowego,
- brak skrzyżowań bezkolizyjnych,
- niewystarczająco rozwinięta sieć dostępu do szybkiego internetu,
- słabo rozwinięta sieć kanalizacji rozdzielczej.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna, edukacyjna oraz ochrony zdrowia:

- niewystarczająca ilość obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej,
- niska konkurencyjność oraz zły stan techniczny istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- wysoka energochłonność oraz konieczność przeprowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych w placówkach oświatowych.

Architektura i mieszkalnictwo:

- zasoby mieszkaniowe wymagające intensywnych działań modernizacyjno-remontowych,
- braki w zakresie mieszkań socjalnych,
- znaczna liczba mieszkań socjalnych zlokalizowanych w centrum miasta,
- niewykorzystywanie możliwości i niespełnianie funkcji centralnych przez rynek miasta,
- niska atrakcyjność przestrzeni publicznej,
- wysoka energochłonność komunalnej bazy mieszkaniowej.

Dziedzictwo historyczne:

- obiekty o charakterze zabytkowym wymagające intensywnej rewaloryzacji.

Rozdział 3

Sfera gospodarcza

3.1 Przemysł, struktura i liczba podmiotów gospodarczych

Do niedawna w strukturze gospodarczej miasta decydujące znaczenie miał przemysł wydobywczy, który dawał zatrudnienie bezpośrednio lub pośrednio dla 90% ogółu zatrudnionych w przemyśle. Po zamknięciu największego zakładu przemysłowego Wodzisławia Śląskiego—KWK „Marcel” Ruch „1 Maja”, do najbardziej znaczących przedsiębiorstw przemysłowych miasta należą te przedstawione w tabeli 3.1.

Tablica 3.1: Zatrudnienie w głównych zakładach przemysłowych na terenie miasta

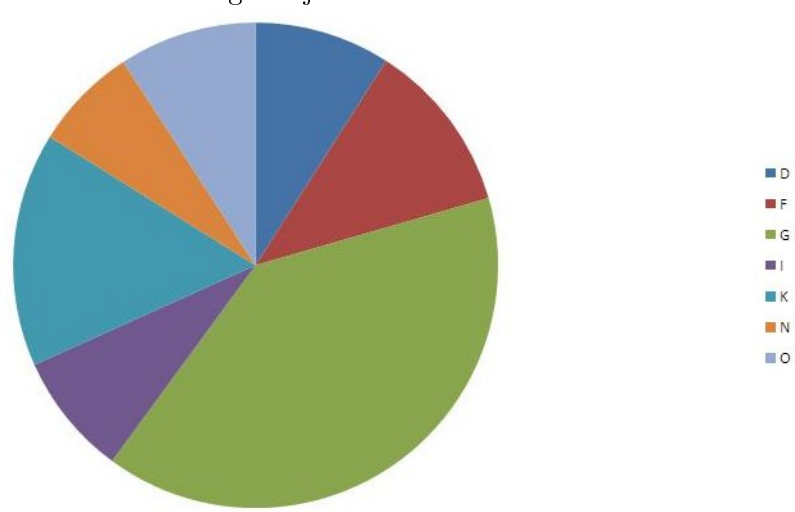
Nazwa zakładu	Liczba zatrudnionych
Zakład Odzieżowy „Summer—Cha“	117
Fabryka Okien i Drzwi z PCV—Termo Profil	141
Fabryka Zamków Błyskawicznych „SAS“	94
Baros—Gwimet—Zakład Innowacyjno-Wdrożeniowy	90
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej — Zakład Ciepłny Wodzisławia Śląskiego	85
Pol-Eko-Aparatura	70
Dispohl — produkcja boazerii panelowej	65
Flagowa Kraina	47
Alumast	45
AGRO Wodzisław Śląski	40
Młyn Wodzisław Śląski	20
Hefal Serwis	20

Źródło: dane Urzędu Miasta Wodzisławia Śl.

Procesy związane z restrukturyzacją przemysłu wydobywczego powodują, że w gospodarce miasta traci znaczenie branża surowcowa na rzecz przetwórstwa, handlu i usług. Dobrym zobrazowaniem tego zjawiska jest wykres 3.1 na następnej stronie przedstawiający rodzaje sekcji wg PKD pod względem liczby zarejestrowanych w systemie REGON prywatnych podmiotów gospodarki narodowej.

Jak widać, dominującą branżą gospodarczą na terenie miasta jest branża usługowa związana z handlem hurtowym i detalicznym, mechaniką oraz usługami związanymi z naprawą artykułów użytku osobistego i domowego. Podmioty prowadzące działalność w tym sektorze stanowią ponad 38% z ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Rysunek 3.1: Liczba podmiotów gospodarki narodowej — prywatnych — zarejestrowanych w rejestrze REGON według sekcjiw roku 2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Legenda:

Sekcja G — handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego,

Sekcja K — obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej,

Sekcja F — budownictwo,

Sekcja D — przetwórstwo przemysłowe,

Sekcja I — transport, gospodarka magazynowa i łączność,

Sekcja O — działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała,

Sekcja N — ochrona zdrowia i pomoc społeczna,

Sekcja J - pośrednictwo finansowe,

Sekcja H - hotele i restauracje

Obserwując natomiast liczbę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON, można zauważyć nieznaczny spadek w okresie ostatnich 2 lat, co zostało przedstawione na wykresie 3.2 na następnej stronie.

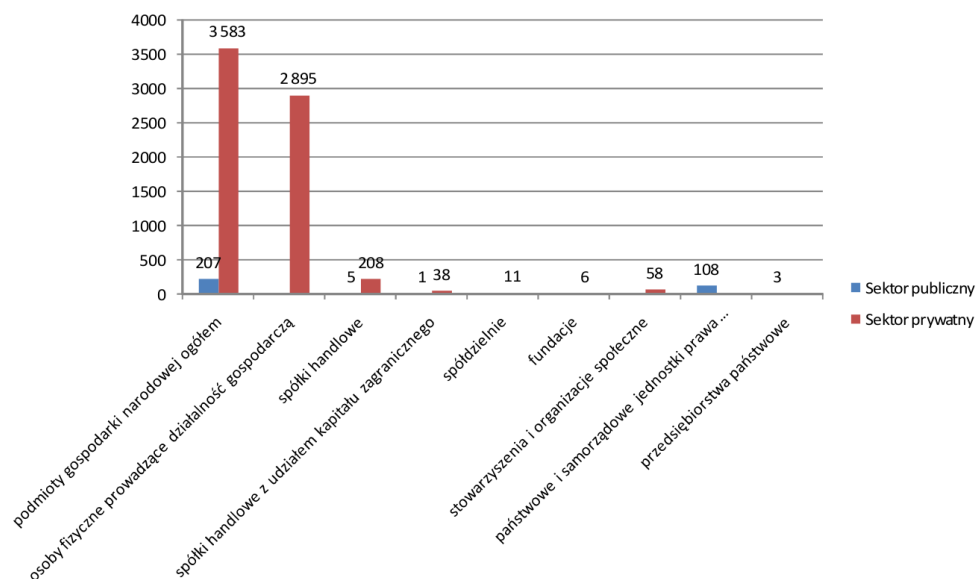
Jeżeli chodzi o strukturę własnościową podmiotów, to zdecydowanie przeważają podmioty sektora prywatnego (blisko 95%). Analizując natomiast strukturę sektora prywatnego, wyraźnie widać, iż zdecydowanie dominującą formą jest prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne - 2 895 podmiotów, przy zaledwie 208 zarejestrowanych spółkach handlowych i 38 spółkach handlowych z kapitałem zagranicznym. Na pozostałą liczbę składają się spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne.

Tabela 3.2 na następnej stronie przedstawia największych pracodawców w Wodzisławiu Śląskim.

Analiza danych w tym zakresie jednoznacznie dowodzi, iż największymi pracodawcami w mieście są instytucje publiczne. Nie jest to korzystne zjawisko, świadczące zarówno o braku znaczących, dużych inwestorów w mieście, jak i o dużym rozdrobieniu działalności handlowej i usługowej.

Rysunek 3.2: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tablica 3.2: Najwięksi pracodawcy w Wodzisławiu Śląskim

Nazwa zakładu	Liczba zatrudnionych
ZOZ Wodzisław Śl.	701
Komenda Powiatowa Policji	298
PSS „Społem”	226
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	208
Urząd Miasta Wodzisław Śl.	165
Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śl.	155
Termo Profil	141
Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW	129
Summer-Cha	117
Kaufland Polska Markety	98
Fabryka Zamków Błyskawicznych „Sas”	94

Źródło: dane Urzędu Miasta Wodzisławia Śl.

3.2 Migracje zarobkowe

Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu przeprowadził analizę lokalnego rynku pracy pod kątem migracji zarobkowych. Badanie rynku lokalnego przeprowadzono na dwóch grupach – pierwszą grupę stanowiły osoby bezrobotne, drugą zaś pracodawcy. Kluczowe wnioski z przeprowadzonej analizy prezentowały się następująco:

- Bezrobotni (500 osób):
  - jedynie 16,8% badanych wyjeżdżało wcześniej za granicę w celach zarobkowych,
  - najliczniejszą grupę (51,2%) badanych stanowiły osoby w wieku do 25 lat,
  - pod względem wykształcenia, najwięcej wyjeżdżających (37,8%) było wśród

osób z wykształceniem zawodowym ale, co istotne, liczne były także grupy osób lepiej wykształconych (wykształcenie średnie — 30,5% oraz wyższe — 22%),

- jedynie 10,4% badanych wskazało, iż zamierzają zamieszkać na stałe za granicą, podczas gdy aż 70,6% ankietowanych zdecydowanie zaprzeczyło takiej możliwości,
- aż 95% osób wyjeżdżających za granicę w celach zarobkowych przyznało, iż wykonywali oni pracę poniżej kwalifikacji.

- Pracodawcy (50 firm):

- 153 osoby w badanych firmach zwolniły się w celu podjęcia pracy za granicą,
- 76% badanych potwierdziło, iż z powodu migracji zarobkowej posiadają niedobór pracowników,
- aż 70,2% pracodawców stwierdziło, że nie ma możliwości uzupełnienia niedoboru pracowników na zasadzie ich przesunięć z innych stanowisk pracy,
- 92,7% ankietowanych pracodawców deklarowało, iż są zainteresowani zatrudnianiem osób bezrobotnych (szczególnie osób przeszkolonych),
- jako główne środki mające na celu ograniczenie migracji zarobkowych pracowników wskazywano podwyższenie wynagrodzenia (47,1%) oraz szkolenia pracowników (12,9%),
- na pytanie o chęć zatrudniania obcokrajowców, 55,1% pracodawców dała odpowiedź pozytywną, zaś 44,9% nie było zainteresowanych taką opcją.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż migracje zarobkowe pracowników stanowią dla pracodawców dosyć poważny problem. Jednocześnie, aby uniknąć utraty wykwalifikowanych pracowników, pracodawcy wydają się być elastyczni jeżeli chodzi o ewentualne podwyżki wynagrodzenia bądź umożliwienie podwyższania kwalifikacji. Dla przyszłości lokalnego rynku pracy dobrze rokuje również deklarowana przez pracodawców chęć zatrudniania osób bezrobotnych, z uwzględnieniem osób już przeszkolonych.

3.3 Rolnictwo

W Wodzisławiu Śląskim tereny użytkowane rolniczo zajmują powierzchnię 3 070 ha, co stanowi 64% jego powierzchni ogólnej. Struktura użytków rolnych przedstawia się tak jak w tabeli 3.3.

Tablica 3.3: Sposób użytkowania gruntów w mieście

Sposób użytkowania	Powierzchnia [ha]	% areалу
Grunty orne	2 343	77
Sady	76	2
Łąki	384	13
Pastwiska	232	8
Razem:	3 035	100

Źródło: dane Urzędu Miasta Wodzisławia Śl.

Pod względem bonitacji gleb przeważa klasa IV i III, niewiele jest kompleksów słabych. Dość powszechne jest zakwaszenie gleb.

W uprawach dominują zboża: pszenica, pszenżyto i mieszanki, coraz większą popularność zyskuje kukurydza. Ponadto uprawiane są ziemniaki, warzywa, rośliny pastewne.

W hodowli spada wyraźnie pogłowie bydła, w mniejszym stopniu trzody chlewnej, owiec i drobiu. W ostatnich latach wzrosła popularność chowu kóz.

W strukturze powierzchniowej dominują zdecydowanie działki do 1 ha — ponad 7000. Ponadto na terenie miasta jest 925 gospodarstw rolnych o powierzchni od 1 do 5 ha, 26 o powierzchni 5—10 ha i 11 powyżej 10 ha.

3.4 Transport

Korzystne położenie Wodzisławia Śląskiego, w centralnej części Subregionu Zachodniego, w pobliżu granicy z Republiką Czeską i ośrodków aglomeracyjnych w województwie śląskim i w Czechach, na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych wschód <-> zachód i północ <-> południe, na szlaku obecnie budowanej autostrady A-1, sprzyja rozwojowi transportu, jako ważnej dziedziny życia gospodarczego miasta.

Ogółem na terenie miasta jest zarejestrowanych 812 podmiotów gospodarczych, które zajmują się świadczeniem usług transportowych, w tym 258 wykonujących transport drogowy pojazdami uniwersalnymi, 128 transport drogowy towarów pojazdami specjalizowanymi, 39 taksówek, 37 transport pasażerski oraz 350 transport pozostały. W mieście znajduje się również dworzec komunikacji samochodowej PKS o znaczeniu ponadlokalnym, z którego obsługiwana jest komunikacja miejska, krajowa oraz międzynarodowa.

Wodzisław Śląski jest również węzłem kolejowym, towarowym i pasażerskim o znaczeniu regionalnym. Ruch pasażerski jest obsługiwany przez dworzec kolejowy Wodzisław Śląski oraz stację Wodzisław Śląski – Radlin. Miasto posiada również połączenie kolejowe z Republiką Czeską do Ostrawy.

3.5 Tereny inwestycyjne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej kierunków rozwoju i kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów kluczowych w strategii rozwoju miasta przewiduje 400—500 hektarów terenów przeznaczonych pod przyszłe inwestycje gospodarcze. W chwili obecnej, oferta inwestycyjna miasta obejmuje następujące tereny:

- Ul. Armii Ludowej: 7,12 ha uzbrojonego terenu, przeznaczonego na cele produkcyjne i usługowe. Teren usytuowany bardzo atrakcyjnie ze względu na bliską odległość (ok. 2,5 km) od węzła komunikacyjnego autostrady A1 w Mszanie.
- Ul. Bogumińska: 6 ha terenu z przeznaczeniem usługowo-produkcyjnym. Teren częściowo uzbrojony, położony niedaleko centrum miasta (1km);
- Ul. Kokoszycka: 21,5 ha z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe i usługi. Teren uzbrojony w sieć wodno-kanalizacyjną, elektryczną, ciepłowniczą i telefoniczną.
- Ul. Łużycka : 3,25 ha. Teren o przeznaczeniu usługowo-produkcyjnym, uzbrojony w sieć wodociągowo-kanalizacyjną i elektryczną.

- Ul. Markłowicka: 1,89ha i 2,13ha terenu inwestycyjnego pod funkcje produkcyjne i magazynowo-składowe. Teren uzbrojony w sieć elektryczną, wodociągową, kanalizacyjną i telefoniczną.
- Olszyny: 101,36 ha terenu przeznaczonego pod funkcje produkcyjne i usługowe. Teren uzbrojony w sieć wodociągową, kanalizacyjną i elektryczną.
- Os. Przyjaźni: 3,37 ha uzbrojonego terenu przeznaczonego pod rozwój usług komercyjnych. Teren zlokalizowany korzystnie pod względem komunikacyjnym.
- Ul. Zamkowa: 1,68 ha terenu w ścisłym centrum miasta, w sąsiedztwie rynku oraz parku miejskiego. Teren w pełni uzbrojony, obecnie wykorzystywany jako lokalizacja dla budynków garażowych i magazynowych. Docelowo, teren będzie pełnił funkcje handlowe, usługowe oraz kulturalne.

3.6 Identyfikacja problemów

- brak znaczących inwestorów,
- stopniowy spadek ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta,
- brak dynamicznie rozwijających się przedsiębiorstw działających w sektorze wysokich technologii,
- duże rozdrobnienie działalności handlowej i usługowej,
- słabo rozwinięta sieć Instytucji Otoczenia Biznesu,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa.

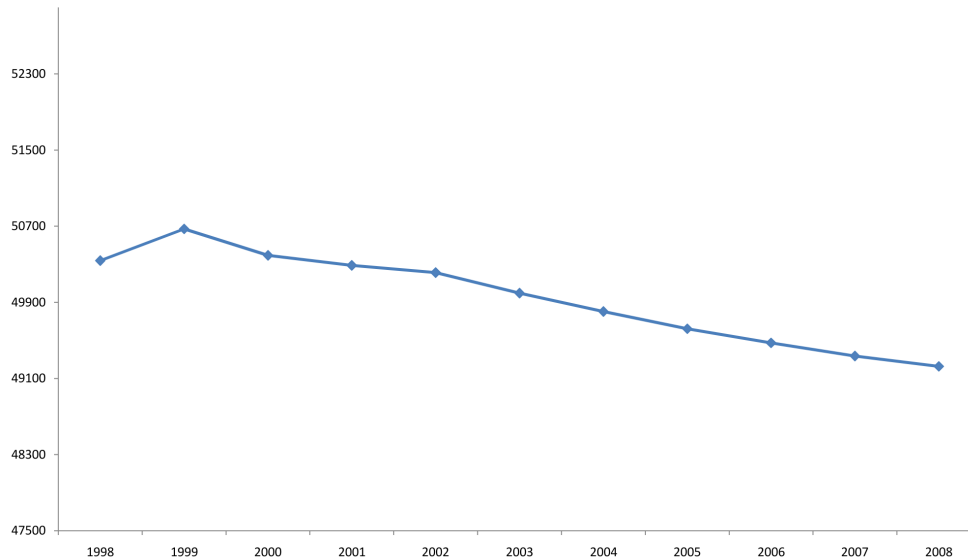
Rozdział 4

Sfera społeczna

4.1 Struktura demograficzna i społeczna

Wodzisław Śląski jest miastem liczącym ponad 48 tys. mieszkańców. Populacja miasta stanowi ok. 31% populacji powiatu wodzisławskiego, ok. 8% populacji podregionu rybnicko-jastrzębskiego oraz ok. 1,5% populacji województwa śląskiego. W mieście zaznacza się przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami (na 100 mężczyzn, przypada 108 kobiet). Na przełomie ostatnich lat można zauważyć nieznaczny spadek liczebności ludności miasta, który jednak przybiera charakter trwałego negatywnego trendu w tym zakresie. Zmiany te zestawiono na wykresie 4.1.

Rysunek 4.1: Liczba mieszkańców miasta w Wodzisławiu Śląskim

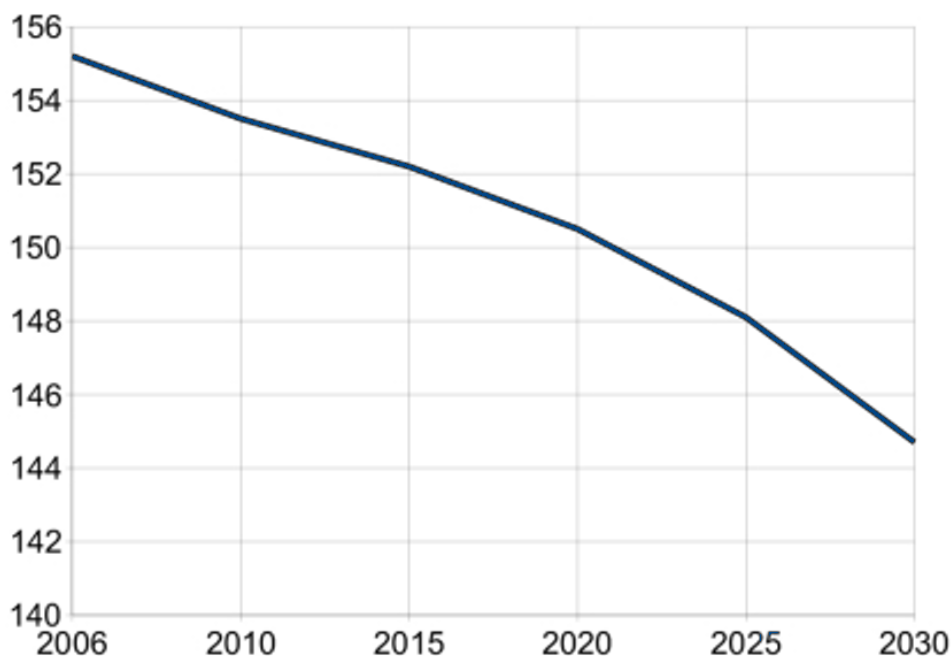
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (liczba ludności mierzona wg faktycznego miejsca zamieszkania)

W następnych latach należy raczej spodziewać się kontynuacji wspomnianego negatywnego trendu. Wskazuje na to analiza prognozy ludności Polski do 2030 r., przygotowana przez ekspertów Głównego Urzędu Statystycznego, Rządowej Rady Ludnościowej i Komitetu Nauk Demograficznych Polskiej Akademii Nauk. Prowadzone przez demografów badania i analizy wskazują, że trwający od kilkunastu lat spadek rozrodczości, nie jest jeszcze procesem zakończonym i dotyczy w coraz większym stopniu kolejnych rocz-

ników młodzieży. Wśród przyczyn tego zjawiska wymienia się rosnący poziom wykształcenia, trudności na rynku pracy, zmniejszenie świadczeń socjalnych na rzecz rodziny, brak w polityce społecznej filozofii umacniania rodziny i generalnie trudne warunki społeczno-ekonomiczne, w jakich znalazło się pokolenie w wieku prokreacyjnym. Zgodnie z opiniami ekspertów, w najbliższych latach należy liczyć się z dalszym spadkiem współczynnika dzietności. W dalszym ciągu będzie następował spadek umieralności i wzrost przeciętnej długości życia, jednak odrabianie zaległości w tej dziedzinie w stosunku do krajów najbardziej rozwiniętych będzie następowało wolniej niż w ostatniej dekadzie. W najbliższych latach wzrośnie również skala migracji zagranicznych, głównie młodych, często dobrze wykształconych osób, stąd zwiększy się ujemne saldo migracji.

Przytoczona analiza wskazuje jednoznacznie, że utrzymany zostanie trend spadkowy dla powiatu wodzisławskiego (do 2030 roku spadek ten wynosić ma blisko 7% w stosunku do aktualnego stanu), a więc z dużą dozą pewności, przypuszczać można, że obejmie on również Wodzisław Śląski. Na wykresie 4.2 przedstawiono graficznie tą tendencję.

Rysunek 4.2: Prognoza ludności dla powiatu wodzisławskiego do roku 2030

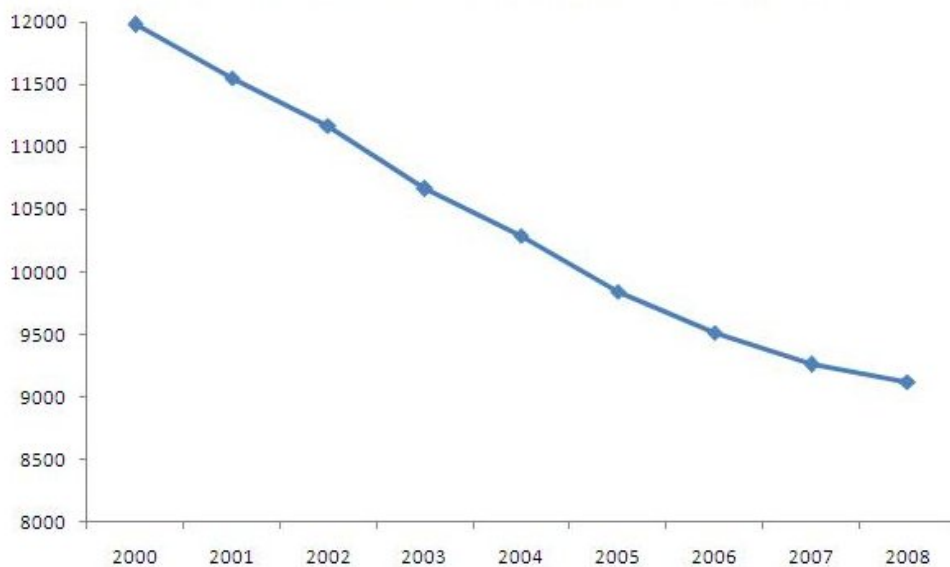
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do wyżej przytoczonych, ogólnokrajowych, przyczyn tego niekorzystnego zjawiska, należałoby dodać jeszcze przyczyny lokalne, typowe dla większości dawnych miast górniczych, a więc takich jak Wodzisław Śląski. Mianowicie, ujemna migracja i niski przyrost naturalny w mieście spowodowane są między innymi zatrzymaniem rozwoju górnictwa i prowadzonymi procesami restrukturyzacyjnymi, czego naturalną konsekwencją jest odchodzenie coraz większej liczby osób z górnictwa i ich powrót w swoje rodzinne strony.

Niekorzystnie przedstawia się również struktura wiekowa mieszkańców miasta. Na poniższych wykresach przedstawiono niekorzystne trendy w tym zakresie w przeciągu ostatnich 8 lat, przejawiające się przede wszystkim zmniejszającą się liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym i zwiększającą w wieku poprodukcyjnym, co świadczy jednoznacznie o „starzeniu” się społeczeństwa miasta. Jednakże, w latach 2007–2008

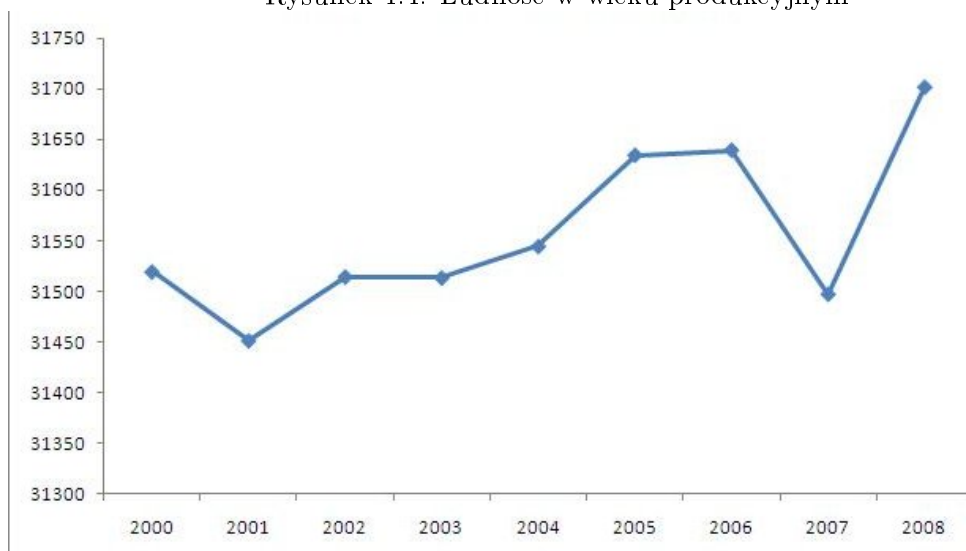
zauważyć należy powolną stabilizację liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, jak również znaczący wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym. Niepokojącym nadal pozostaje intensywnie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Zaobserwowane trendy przedstawiono na wykresach 4.3, 4.4 i 4.5 na następnej stronie.

Rysunek 4.3: Ludność w wieku przedprodukcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

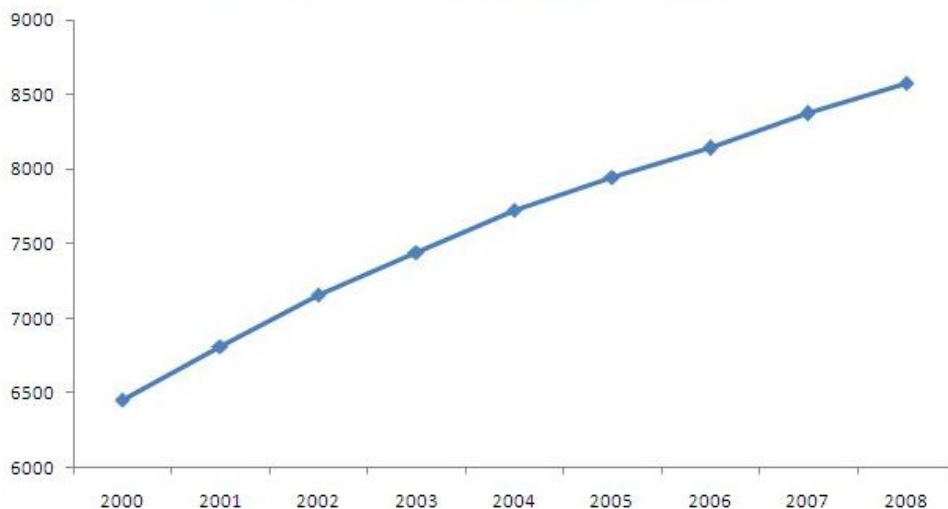
Rysunek 4.4: Ludność w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Również analiza struktury wiekowej mieszkańców Wodzisławia Śląskiego w 2008 roku na tle powiatu i województwa, nie wypada najkorzystniej. Miasto ma najwyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (17,3%) , a także niższy odsetek mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym od wskaźnika dla powiatu , ale wyższy od średniej wojewódzkiej. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym w Wodzisławiu Śląskim jest

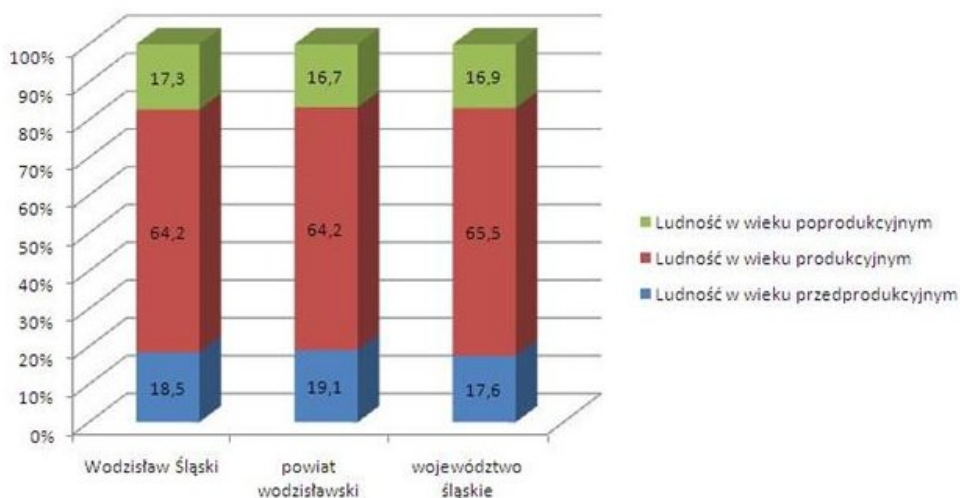
Rysunek 4.5: Ludność w wieku poprodukcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

taki sam jak w całym powiecie, jednak znacznie niższy niż w województwie. (wykres: 4.6).

Rysunek 4.6: Struktura wiekowa ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.1.1 Przyrost naturalny

Kolejnym wskaźnikiem charakteryzującym strukturę demograficzno-społeczną miasta jest przyrost naturalny. Jak widać w tabeli 4.1 na następnej stronie w badanym czasookresie, przyrost naturalny kształtował się cały czas na dodatnim poziomie. Jest to z pewnością pozytywny symptom, aczkolwiek nie należy wyciągać zbyt pochopnych wniosków z tego faktu, gdyż wskaźnik ten należy rozpatrywać w zestawieniu z pozostałymi wskaźnikami demograficznymi. Szczególnie istotne jest tutaj porównanie ze strukturą wiekową mieszkańców, która pod tym względem wykazuje odwrotną ten-

dencję. Można to uzasadnić faktem, iż większa liczba urodzeń w stosunku do zgonów, nie rekompensuje w całości znacznie szybciej rosnącej liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. Reasumując zatem, należy stwierdzić, że mimo tego, iż utrzymujący się dodatni przyrost naturalny jest niewątpliwie pozytywnym zjawiskiem, to jednak jego zasięg nie jest na tyle duży, aby odwrócić niekorzystne trendy w strukturze demograficznej miasta.

Tablica 4.1: Przyrost naturalny

Przyrost naturalny			
Lata	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2002	43	39	82
2003	26	-11	15
2004	39	28	67
2005	19	13	32
2006	41	-22	19
2007	44	27	71
2008	19	-6	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.1.2 Migracje

Kolejnym negatywnym zjawiskiem w analizie sytuacji demograficzno-społecznej miasta, jest trwale ujemne saldo migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym (wykres: 4.7 na następnej stronie), jak i zewnętrznym (zagranicznym, wykres: 4.8 na następnej stronie). W ruchu wewnętrznym „niechlubnym” rokiem okazał się rok 2004, w którym to odnotowano aż o 260 więcej wymeldowań, aniżeli zameldowań. W kolejnych dwóch latach wskaźnik ten uległ pewnemu polepszeniu, niemniej jednak, w dalszym ciągu jego ujemny wydźwięk był znaczny. Kolejny rok, 2007, okazał się również rokiem dość krytycznym, ponieważ saldo migracji osiągnęło poziom -210. Jednakże, już w roku 2008 nastąpiła znaczna poprawa wartości wskaźnika. Osiągnął on poziom -121 i jest to najlepszy wynik w badanym czasookresie.

Również w ruchu zewnętrznym, stosunek osób imigrujących do emigrujących utrzymuje się na stałym ujemnym poziomie. Pewną ciekawostką może stanowić tutaj fakt, że w roku naszej akcesji z Unią Europejską osiągnięty został najniższy ujemny wskaźnik w badanym czasookresie. Pod tym względem nie należy jednak w najbliższym czasie spodziewać się poprawy, ze względu na coraz szersze możliwości podejmowania pracy za granicą.

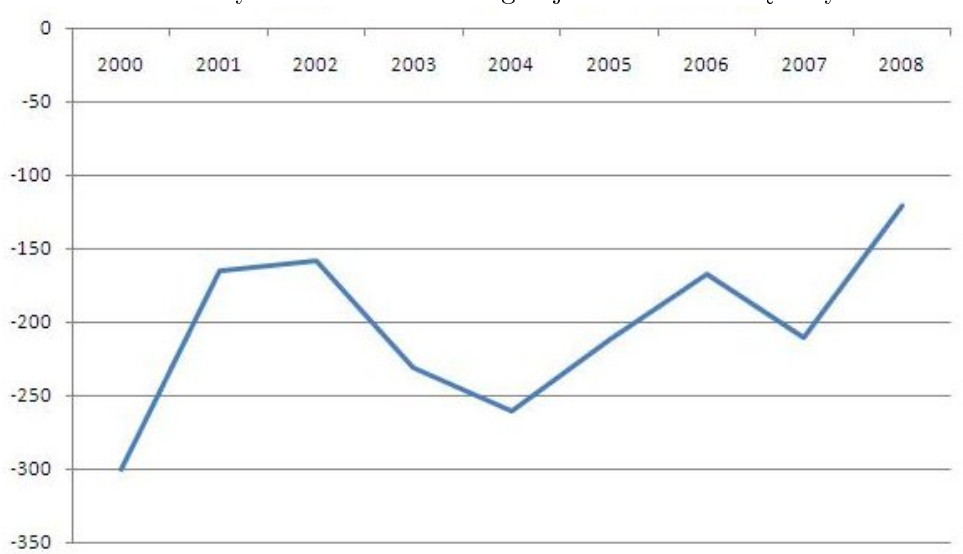
4.1.3 Poziom wykształcenia

W 2002 roku poziom wykształcenia mieszkańców Wodzisławia Śląskiego przedstawiał się tak jak na wykresie 4.9 na stronie 34¹.

Poziom wykształcenia mieszkańców Wodzisławia Śląskiego w badanym okresie, należy uznać za niezadowalający. Ponad 60% mieszkańców miasta nie posiadało średniego wykształcenia, niespełna 8% mogło się wykazać wyższym wykształceniem, natomiast największa liczba mieszkańców posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. Jeżeli chodzi o poziom wykształcenia w wyróżnieniu na płeć, należy stwierdzić, iż statystycznie

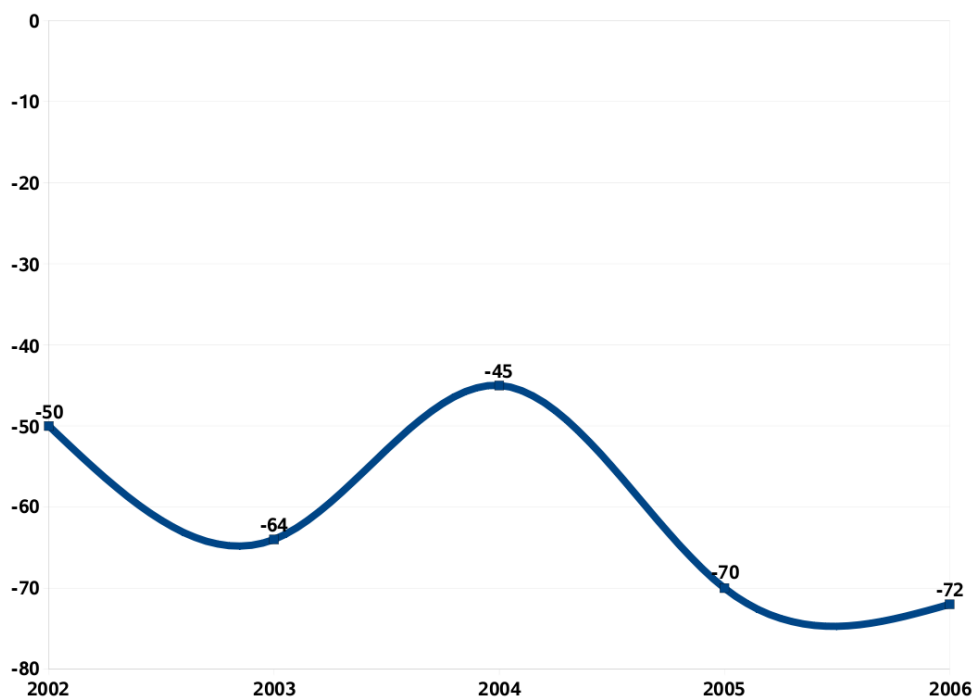
¹Dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 r.

Rysunek 4.7: Saldo migracji w ruchu wewnętrznym

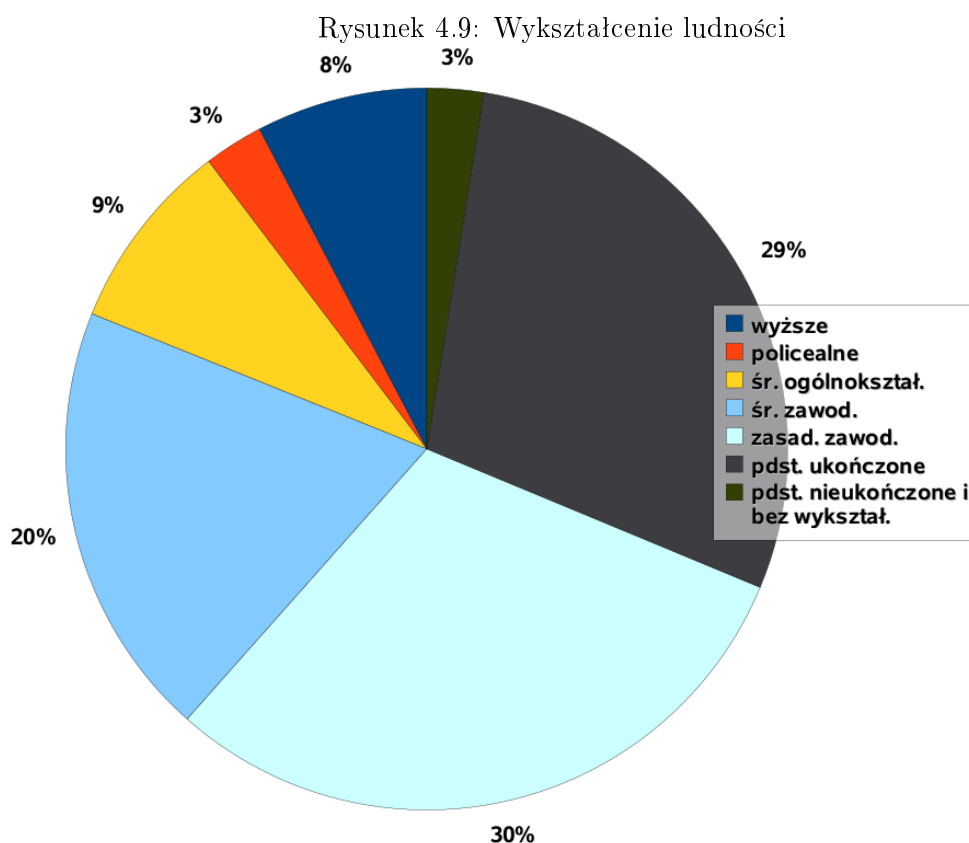
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 4.8: Saldo migracji w ruchu zewnętrznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

nieznacznie lepiej wykształcone są kobiety. Wprawdzie wyższym wykształceniem dysponuje niemalże taki sam odsetek mężczyzn, (5,9%) jak i kobiet (6%), jednakże już średnim wykształceniem może się poszczycić znacznie większa grupa kobiet (23,3%), aniżeli mężczyzn (20,4). Jeżeli natomiast weźmiemy pod uwagę osoby z najniższym wykształceniem, sytuacja ulega zmianie, a mianowicie większość mężczyzn dysponuje wykształceniem zasadniczym zawodowym (31,3%, w stosunku do 16,8% w przypadku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

kobiet), natomiast większość kobiet posiada zaledwie wykształcenie podstawowe (25,7%, w stosunku do 18,7% w przypadku mężczyzn). Należy jednak domniemywać, iż przy kolejnym takim badaniu wyniki będą już znacznie korzystniejsze, przede wszystkim za sprawą dostrzegania - zarówno przez młodzież, jak i przez dorosłych — korzyści, jakie niesie posiadanie „dobrego” wykształcenia.

Ponadto, warto zauważyć, że dane pochodzące ze Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 roku — ze względu na termin jego przeprowadzenia (tj. maj 2002 r.) — nie w pełni obrazują sytuację, ponieważ uczniowie różnych typów szkół, którzy kończyli naukę w 2002 r. w momencie spisu nie posiadali jeszcze świadectwa ukończenia szkoły i zostali zaliczeni do niższego poziomu wykształcenia. Dane spisowe dotyczą zatem bardziej sytuacji z początku roku szkolnego.

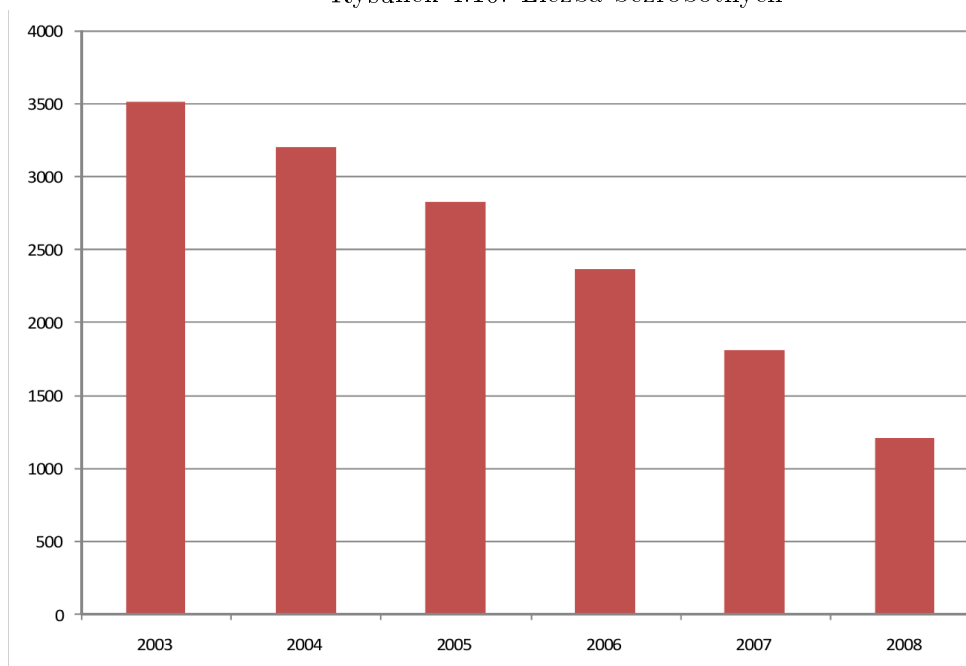
Porównując poziom wykształcenia mieszkańców miasta na tle powiatu, podregionu i województwa, należy stwierdzić, iż to kryterium wypada bardzo korzystnie. Wodzisław Śląski posiada najwyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym (Wodzisław Śląski -7,7%, powiat -5%, podregion -5,3%, region -7,1%). Również odsetek osób z wykształceniem średnim jest zdecydowanie wyższy od porównywanych obszarów (Wodzisław Śląski -28,1%, powiat -19,8%, podregion -20,1%, region -23,1%).

Tak więc, biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, mieszkańcy Wodzisławia Śląskiego statystycznie są lepiej wykształceni od mieszkańców powiatu, podregionu i regionu.

4.1.4 Bezrobocie

Analizując sytuację związaną z rynkiem pracy, zauważyć można, iż już od 4 lat regularnie spada liczba osób bezrobotnych. Zjawisko to jest wielopłaszczyznowe. Po części, spadająca liczba osób bezrobotnych, jest odzwierciedleniem ogólnego spadku populacji miasta. Na spadek bezrobocia wpływ ma także wejście Polski w struktury Unii Europejskiej i, co za tym idzie, nowe możliwości podejmowania pracy za granicą. Bezpośrednie przełożenie na poprawiającą się sytuację na rynku pracy ma także korzystna sytuacja gospodarcza kraju. Należy oczekiwać, iż sytuacja ta, w ciągu najbliższych lat będzie w dalszym ciągu ulegać poprawie. (wykres: 4.10).

Rysunek 4.10: Liczba bezrobotnych

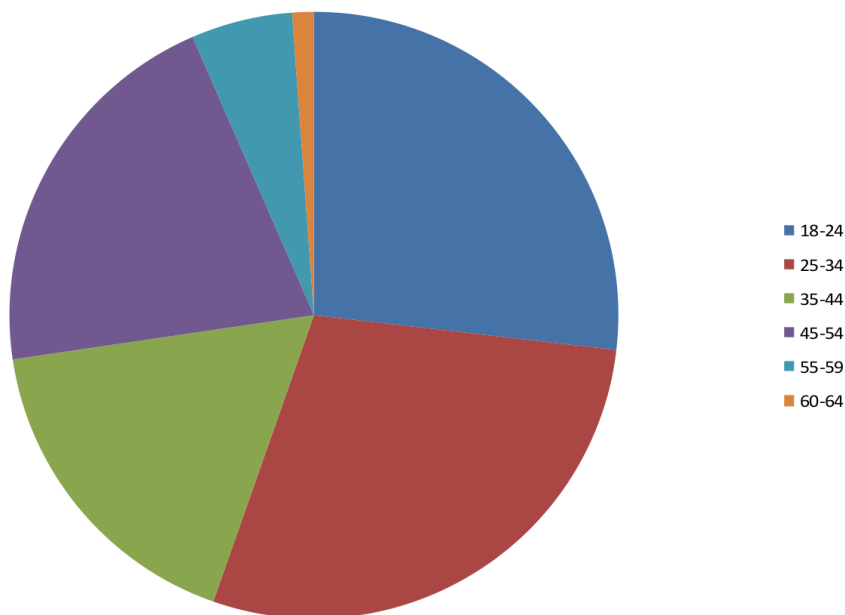
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wodzisławiu Śląskim

W ogólnej liczbie osób bezrobotnych w dalszym ciągu przeważają kobiety, które na koniec grudnia 2008 r. stanowiły 68,7% ogółu bezrobotnych i był to najwyższy wskaźnik od 1997r. Natomiast analizując strukturę wiekową osób bezrobotnych, niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż co piątą osobą bezrobotną jest osoba w wieku do 25 lat (21,6%). Jednakże, największym problemem związanym z omawianym zjawiskiem jest bardzo duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych (59,1%), czyli osób które pozostają w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat. Sytuacja takich osób jest szczególnie dramatyczna, gdyż grozi im wykluczenie społeczne, ponadto często dotyczy ona całych rodzin i skutkuje powstawaniem bardzo społecznie negatywnych zjawisk, czyli tzw. „pokoleniowego bezrobocia” oraz „dziedziczenia biedy”. Osoby te z reguły są stałymi klientami ośrodków pomocy społecznej.

Biorąc natomiast pod uwagę poziom wykształcenia osób bezrobotnych, największą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym, zasadniczym i policealnym. Najmniej jest natomiast zarejestrowanych osób z wyższym wykształceniem (wykres 4.11 na następnej stronie).

Reasumując zatem, mimo obserwowanego polepszenia sytuacji na rynku pracy, zja-

Rysunek 4.11: Bezrobotni według wieku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

wisko bezrobocia, a w szczególności długotrwałego oraz dotyczącego młode osoby, w dalszym ciągu jest znacznym problemem dla społeczności miasta. W związku z tym, zarówno władze miasta, jak i inni aktywni uczestnicy życia społeczno-gospodarczego miasta, powinni prowadzić działania zmierzające do aktywizacji lokalnej społeczności oraz do tworzenia na obszarze miasta „przyjaznego” klimatu dla przedsięwzięć biznesowych.

4.1.5 Aktywność ekonomiczna

Większość mieszkańców miasta powyżej 15 roku życia była aktywna zawodowo, czego dowiodły wyniki Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzone w 2002 r. Odsetek osób aktywnych zawodowo wyniósł 49,3%, podczas gdy biernych zawodowo 47,8% (pozostałą część stanowiły osoby, w stosunku do których nie udało się ustalić statusu na rynku pracy). Wśród osób aktywnych zawodowo, zdecydowaną większość stanowiły osoby pracujące (79,8%, w stosunku do 20,2% osób bezrobotnych). Warto odnotować również fakt, iż zdecydowanie większy odsetek osób biernych zawodowo stanowiły kobiety (53,8% spośród wszystkich kobiet, w stosunku do 41,2% biernych zawodowo mężczyzn). W badaniu wykazano również, iż większość osób posiadało własne źródło utrzymania (58,4%). Jeżeli chodzi o źródła własnego utrzymania, zdecydowanie przeważała praca najemna poza rolnictwem (47,5%), następnie emerytury (28,2%), renty (13,1%), pozostałe źródła nie zarobkowe (5,9%), praca na własny rachunek (4,8%) oraz praca w rolnictwie (0,5%).

4.2 Warunki i jakość życia mieszkańców

4.2.1 Infrastruktura edukacyjna

Bazę edukacyjną miasta tworzą gminne i powiatowe placówki oświatowe. Do placówek gminnych należy 16 przedszkoli publicznych, z czego 7 funkcjonuje w ramach zespołów szkolno-przedszkolnych, 13 szkół podstawowych i 4 gimnazja. Warto również podkreślić, że wszystkie placówki szkolne w mieście posiadają sale gimnastyczne.

Na bazę placówek powiatowych w mieście, składają się szkoły ponadgimnazjalne oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Szkolnictwo średnie jest w mieście dobrze rozwinięte i wykazuje duże zróżnicowanie w ramach zespołów szkół. W Wodzisławiu Śląskim znajduje się 6 placówek oświatowych ponadgimnazjalnych:

- Zespół Szkół im. 14 Pułku Powstańców Śląskich,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych,
- Zespół Szkół Ekonomicznych,
- Zespół Szkół Zawodowych,
- Zespół Szkół Technicznych,
- Powiatowe Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Ponadto w mieście funkcjonują szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych:

- Niepubliczny Ośrodek Kursowy,
- Towarzystwo Edukacji Bankowej S.A.,
- Zespół Szkół Stowarzyszenia Rodzin Katolickich.

Na terenie miasta funkcjonują również następujące placówki szkół wyższych:

- Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie,
- Oddział Zamiejscowy Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi,
- Niepubliczne Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w ramach Zespołu Niepublicznych Szkół Policealnych „Notus”.

4.2.2 Ochrona zdrowia

Głównym ośrodkiem mającym na celu ochronę zdrowia w mieście jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą „Zespół Opieki Zdrowotnej w Wodzisławiu Śl.”, dla którego organem założycielskim jest Powiat Wodzisławski. ZOZ Wodzisław Śl. udziela świadczeń zdrowotnych dla 102 tysięcy ludności zamieszkałej na obszarze powiatu wodzisławskiego. Obszar działania zakładu obejmuje mieszkańców powiatu wodzisławskiego to jest miasta Wodzisław Śl. oraz gmin: Godów, Gorzyce, Lubomia, Mszana, Marklowice. Do zadań Zespołu należy:

- udzielanie medycznych świadczeń stacjonarnych w ramach 12 oddziałów (łącznie liczba łóżek 400),

- udzielanie ambulatoryjnych specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w 13 poradniach,
- realizacja usług przez 8 pracowników.

Ponadto w Wodzisławiu Śląskim funkcjonuje ponad 40 Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, które mają zawarte kontrakty na świadczenia zdrowotne z Narodowym Funduszem Zdrowia. Oprócz tego funkcjonuje także indywidualna praktyka lekarska i grupowa praktyka pielęgniarska, które także udzielają świadczeń zdrowotnych.

Świadczeń zdrowotnych udziela również Wodzisławski Ośrodek Rehabilitacji i Terapii dla Dzieci i Młodzieży, którego organem prowadzącym jest Miasto — Gmina Wodzisław Śląski.

Na terenie miasta zlokalizowany jest również Wojewódzki Szpital Chorób Płuc, który dysponuje 141 łózkami.

W celu usprawnienia funkcjonowania Szpitala nr 1 Zespół Opieki Zdrowotnej podejmuje szereg działań modernizacyjnych.

Na obszarze miasta funkcjonuje również 15 aptek.

4.2.3 Kultura, sport, rekreacja

Wodzisław Śląski posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą infrastrukturę kulturalną umożliwiającą mieszkańcom zarówno bierne jak i czynne uczestnictwo w życiu kulturalnym miasta. Infrastrukturę tą tworzą:

- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna wraz z 7 filiami na terenie miasta tj.: os. XXX-lecia, Szpital Miejski, Wilchwy Osiedle, Kokoszyce, Zawada, Jedłownik Osiedle i Radlin II,
- Wodzisławskie Centrum Kultury wraz z kinem, w którym działają grupy Amatorskiego Ruchu Artystycznego. Wiodące zespoły to: Zespół Tańca Współczesnego „Impuls”, „Miraz”, Klub Tańca Towarzyskiego „SPIN”, Zespół Pieśni i Tańca „Vladislavia” i Grupa Seniorów „Nie dejmy się”,
- muzeum (regionalne) z działami: archeologia, historia i kultura regionu,
- Mini Galeria Towarzystwa Miłośników Ziemi Wodzisławskiej,
- Urząd Stanu Cywilnego, w którym odbywają się koncerty kameralne, imprezy rocznicowe i jubileuszowe,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia,
- Uniwersytet III Wieku.

Ponadto w mieście prężnie funkcjonuje Okręg Wodzisławski Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. W dzielnicach działają remizy Ochotniczych Straży Pożarnych – Zawada, Kokoszyce, Jedłownik, Radlin i Turzyczka. Dzieci i młodzież rozwijają swe umiejętności w Ognisku Pracy Pozaszkolnej i Społecznym Ognisku Muzycznym. Prężnie działa również Teatr Wodzisławskiej Ulicy oraz Koło Filatelistyczne Polskiego Związku Filatelistycznego. Miasto słynie z organizacji imprez masowych, w których uczestniczą jednocześnie tysiące mieszkańców miasta i okolicznych miast i gmin. Przykładem mogą być corocznie organizowane Dni Wodzisławia Śląskiego, Pożegnanie Lata czy Sylwester na Rynku.

Mieszkańcy Wodzisławia Śląskiego i okolicznych gmin korzystają z wodzisławskich obiektów sportowych oraz uczestniczą w odbywających się w tym mieście sportowych imprezach. Od lat najważniejszym punktem w programie tych imprez są mecze drużyny piłkarskiej MKS Odra Wodzisław Śląski w rozgrywkach ekstraklasy oraz pierwszej ligi. Ponadto w ramach MKS „Odra” sukcesy odnoszą młodzieżowe drużyny piłkarskie oraz sekcja koszykówki.

Na terenie miasta działają również inne organizacje krzewiące sport i kulturę fizyczną, takie jak:

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „CENTRUM”,
- Ludowy Klub Sportowy „Naprzód 46 Zawada”,
- Ludowy Klub Sportowy „Naprzód” Kokoszyce,
- Ludowy Klub Sportowy „Wicher” Wilchwy,
- KS „Gosław” Jedłownik,
- Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, w ramach którego działa 8 klubów TKKF,
- inne kluby i organizacje sportowe.

W przyszłości planowana jest budowa hali widowiskowo-sportowej. Obiekt taki jest niezbędny dla realizacji zadań w dziedzinie sportu i kultury fizycznej. Przeprowadzono prace modernizacyjne stadionu MOSiR „Centrum” w celu przystosowania tego obiektu do rozgrywek ekstraklasy. W kolejnych latach planowana jest dalsza modernizacja i rozbudowa obiektu.

Oprócz tego, do dyspozycji mieszkańców miasta są obiekty rekreacyjne, takie jak kryta pływalnia, Ośrodek Jazdy Konnej w Kokoszycach oraz otwarte kąpielisko „Balaton”. Rewitalizacja obszaru kąpieliska „Balaton”, posiadającego wyjątkowe walory turystyczne, dzięki położeniu nad zbiornikiem wodnym w kompleksie leśnym na obrzeżu miasta, stwarza możliwość stworzenia ośrodka rekreacyjnego o znaczeniu na skalę sub-regionu.

Na terenie miasta działa również oddział PTTK oraz Wodzisławskie Towarzystwo Cyklistów.

Systematycznie rozwijana jest sieć tras rowerowych. Obecnie czynne są: trasa 316Y biegnąca od stadionu MOSiR „Centrum” przez gminy powiatu wodzisławskiego, ścieżka rowerowa do ośrodka rekreacyjnego „Balaton”, planowana jest trasa Wodzisław Śląski <-> Radlin <-> Jankowice oraz trasa 324 Wodzisław Śl. <-> Mszana <-> Gołkowice <-> Karvina. W dzielnicy Zawada przebiega również fragment lokalnej trasy miasta Pszów 317S, natomiast przez dzielnicę Wilchwy biegnie fragment trasy rowerowej gminy Mszana. Wszystkie te trasy są włączone do krajowego i europejskiego systemu tras rowerowych.

Sieć usług, które stymulują rozwój ruchu turystycznego w mieście wykazuje wyraźne niedoinwestowanie bazy noclegowej, szczególnie o średnim standardzie, która na terenie miasta w chwili obecnej istnieje w ograniczonym zakresie.

Baza turystyczno-żywieniowo-rozrywkowa w Wodzisławiu Śląskim została wyszczególniona w tabeli 4.2 na następnej stronie.

Łączna liczba obiektów o charakterze związanym z obsługą ruchu turystycznego wynosi ponad 100.

Tablica 4.2: Baza turystyczna, żywieniowa i rozrywkowa w Wodzisławiu Śląskim

Wyszczególnienie	1999	2004	2008
Hotele	1	2	3
Restauracje	9	20	24
Kawiarnie i herbaciarnie	18	16	14
Bary uniwersalne	38	52	52
Kluby rozrywkowe	1	1	3
Pizzerie	5	5	6
Bufety gastronomiczne	16	15	15
Pijalnie soków	1	1	1
Cukiernie	25	21	21
Kluby nocne	1	1	2
Dancingi i dyskoteki		5	5

Źródło: dane Urzędu Miasta Wodzisławia Śl.

4.2.4 Organizacje pozarządowe

Na terenie miasta zarejestrowanych jest obecnie kilkadziesiąt inicjatyw obywatelskich, w tym zarówno formalnie zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym organizacje pozarządowe, jak i grupy nieformalne nie posiadające osobowości prawnej. Do najprężniej działających organizacji, zaliczyć należy:

- Polski Związek Niewidomych Koło terenowe Wodzisław Śl.,
- Stowarzyszenie Diabetyków w Wodzisławiu Śl.,
- Towarzystwo Charytatywne „Rodzina”,
- Zarząd Rejonowy PCK w Wodzisławiu Śl.,
- Stowarzyszenie Ruch na rzecz Praworządności i Rozwoju Ziemi Wodzisławskiej,
- Stowarzyszenie „Nasz Wodzisław,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszenie Społeczno-kulturalne „Uff!” ,
- Ogólnopolski Bezpartyjny Ruch Społeczny,
- Wodzisławskie Stowarzyszenie Amazonek,
- Fundacja „Wspólnota Dobrej Woli” w Wodzisławiu Śl.,
- Związek Harcerstwa Polskiego-Komenda Hufca,
- Związek Inwalidów Wojennych RP, Zarząd Oddziału,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Wodzisławskiej.

Rola trzeciego sektora w każdej społeczności jest trudna do przecenienia. Często przyczyniają się one do rozwiązywania problemów społecznych, umożliwiają aktywne uczestnictwo w życiu publicznym dla wielu obywateli, a także pełnią rolę jednostek reprezentujących dla poszczególnych grup społecznych. Niemniej jednak, w naszym kraju, trzeci

sektor w dalszym ciągu nie odgrywa takiej roli, jaka ma miejsce w krajach Europy Zachodniej. Podobnie jest również w przypadku organizacji mających siedzibę w Wodzisławiu Śląskim. Głównymi barierami na jakie napotykają organizacje pozarządowe w drodze do dalszego rozwoju są przede wszystkim niewystarczające zasoby finansowe. Kolejnymi barierami są niewystarczające zasoby ludzkie oraz ubogie zaplecze techniczne.

4.2.5 Bezpieczeństwo

Przestępczość jest jednym ze zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwie piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność Wodzisławia Śląskiego. Generalnie, w 2006 roku w rejonie podległym Komendzie Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śląskim odnotowano wzrost współczynnika przestępstw stwierdzonych na 100 tys. ludności — wyniósł on 3280 i był o 287 wyższy w porównaniu z rokiem 2005, kiedy to ukształtował się na poziomie 2838, co daje wskaźnik dynamiki 115,6%. Stan porządku i bezpieczeństwa publicznego odnotowany przez Komendę Powiatową Policji w Wodzisławiu Śląskim, na terenie działania komórki organizacyjnej Wodzisław (obejmującej również Marklowice i Mszanę) w latach 2005—2006 przedstawiał się tak jak w tabeli 4.3.

Tablica 4.3: Stan bezpieczeństwa publicznego

Zdarzenia stwierdzone	2005	2006	Wskaźnik dynamiki [%]
Przestępstwa kryminalne	1864	2110	113,2
Przestępstwa skierowane na mienie	1410	1237	87,7
Kradzież cudzego mienia	489	497	101,6
Kradzież z włamaniem	437	363	83,1
Kradzież samochodu i kradzież poprzez włamanie do samochodu	57	36	63,2
Przestępczość przeciwko życiu i zdrowiu	41	51	124,4
Uszczerbek na zdrowiu	18	26	144,4
Bójka lub pobicie	18	22	122,2
Rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze	34	50	147,1
Przestępczość narkotykowa	240	281	200,4

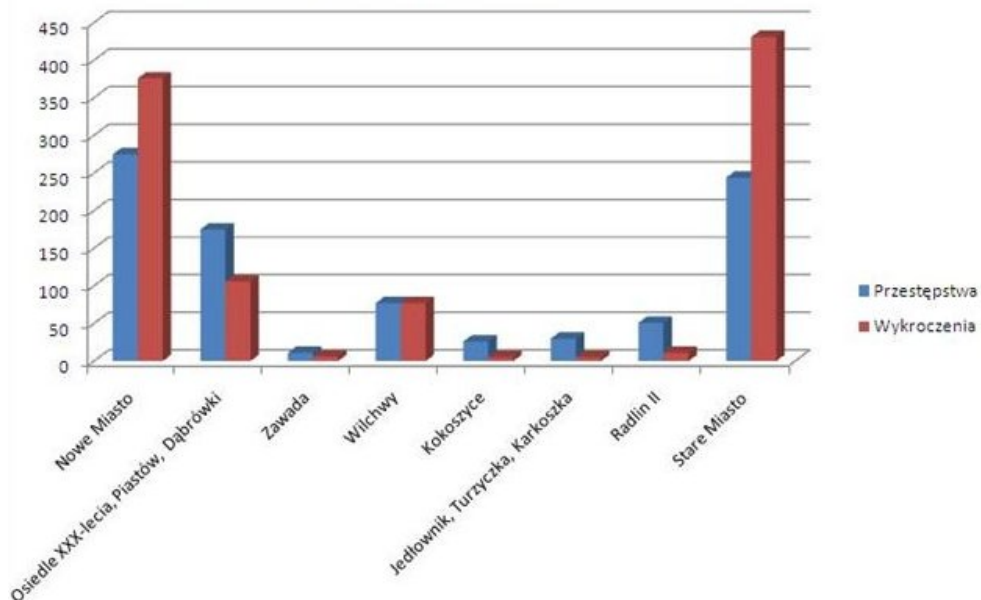
Źródło: dane komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl.

Na terenie Wodzisławia Śląskiego w omawianym okresie czasu znacznie wzrosła ilość ujawnionych czynów karalnych sprawców nieletnich — wskaźnik dynamiki wyniósł 307,8%. Większość to sprawcy przestępstw przeciwko mieniu, oraz bójek i pobic. Niepokojącym zjawiskiem obserwowanym w zachowaniach młodzieży to sięganie po alkohol i narkotyki, co ma wpływ na częstsze ich aroganckie i agresywne zachowania.

W latach 2007–2008 zaobserwowano spadek przestępczości wśród nieletnich. Na koniec 2008 roku dynamika czynów osób nieletnich kształtowała się na poziomie 106,7%, co w porównaniu z analizowanym wcześniej okresem stanowi znaczne obniżenie. Niepokojącym pozostaje nadal fakt znacznej przewagi osób nieletnich w popełnianych przestępstwach. W 2008 roku na 104 czyny karalne, aż 81 popełnionych było przez osoby nieletnie, co stanowi około 78% wszystkich popełnionych przestępstw.

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo publiczne, pod względem ilości przestępstw, najbardziej niebezpieczną dzielnicą Wodzisławia Śląskiego okazało się Nowe Miasto, natomiast najwięcej wykroczeń zanotowano w dzielnicy Stare Miasto.

Rysunek 4.12: Charakterystyka ilości przestępstw i wykroczeń w dzielnicach

Źródło: dane komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl.

W 2006 roku w Wodzisławiu Śląskim odnotowano wzrost zdarzeń drogowych o 2,08%.

Działania Policji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego są wspierane przez Straż Miejską w Wodzisławiu Śląskim.

Nie bez znaczenia na bezpieczeństwo w mieście — szczególnie na wskaźnik wykrywalności przestępstw ma funkcjonujący od 2006 roku system monitoringu — 9 kamer stacjonarnych rozmieszczonych w najbardziej naważnych punktach miasta.

W ramach systemu bezpieczeństwa miasta pracują również takie instytucje jak Centrum Powiadomienia Ratunkowego i Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego.

4.2.6 Opieka społeczna

Na obszarze miasta Wodzisław Śląski, główną instytucją realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach ośrodka działa 8 rejonów opiekuńczych, obsługujących centrum miasta oraz poszczególnych dzielnic. W roku 2008 zaobserwowano znaczny wzrost liczby rodzin, natomiast spadła liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do roku poprzedzającego. W 2008 roku pomocą społeczną objętych zostało 1122 rodzin (w roku 2007 były wsparte 1 029 rodziny), zaś liczba osób w rodzinach, którym udzielono wsparcia wyniosła 2593 (w roku 2007 było to 3053 osób). Stanowi to blisko 5,5% ogółu mieszkańców miasta i jest to dosyć wysoki wskaźnik, świadczący o postępującej pauperyzacji lokalnej społeczności. Najczęstszymi przyczynami ubiegania się o pomoc społeczną, są bezrobocie, długotrwałe choroby, niepełnosprawność oraz problemy w prowadzeniu gospodarstwa wobec trudnej sytuacji finansowej. Częstym narzędziem pomocy dla osób ubiegających

się o pomoc socjalną jest praca socjalna. Inną formą wsparcia jest opłacanie dzieciom obiadów w szkołach i przedszkolach. Pomocą obejmowane są także osoby bezdomne, w ostatnim roku 34 osoby bezdomne skorzystały z miejsca w Schronisku dla Bezdomnych Mężczyzn w Wodzisławiu Śląskim. Ponadto, kilka osób zostało objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.

Zadania w zakresie pomocy społecznej są realizowane również przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim. PCPR jest jednostką organizacyjną powiatu. Starosta przy jej pomocy realizuje zadania w zakresie rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania Centrum realizują:

- Sekcja Pomocy Instytucjonalnej - na terenie miasta zadania w ramach tej sekcji realizują:
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Wolności oraz Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi.
- Sekcja Pomocy Środowiskowej, która realizuje zadania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, rodzinnej opieki zastępczej oraz usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- Sekcja obsługi administracyjno-finansowej.

Punkt Interwencji Kryzysowej realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

Warto podkreślić również, iż miasto posiada i realizuje Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2005—2015. Strategia ta ukierunkowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w mieście oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

4.3 Identyfikacja problemów

- Spadek populacji miasta, przybierający charakter długotrwałego trendu,
- niekorzystne trendy w strukturze wiekowej mieszkańców miasta, przejawiające się spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym,
- trwale utrzymujące się ujemne saldo migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zewnętrznym,
- stosunkowo wysoki odsetek osób pozostających bez pracy w wieku do 25 lat, w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych,
- słabo rozwinięta baza noclegowa w mieście,

4.3. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

- ogólny wzrost liczby przestępstw, w tym w szczególności przestępstw popełnianych przez nieletnich,
- wzrastająca liczba osób i rodzin korzystających z pomocy opieki społecznej,
- stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających z pomocy opieki społecznej w ogólnej populacji miasta.

Rozdział 5

Analiza SWOT

[I] — infrastruktura, środowisko oraz kwestie przestrzenno-terytorialne,

[G] — gospodarka i innowacyjność,

[S] — zasoby ludzkie, równość szans oraz kwestie społeczne.

Opracowując analizę SWOT wykorzystano materiały przedstawione w części diagnozującej niniejszego opracowania, analizy SWOT przeprowadzone w ramach prac nad Strategią Rozwoju Miasta oraz Planem Rozwoju Lokalnego, a także materiały zebrane podczas spotkania z Partnerami Społecznymi, które odbyło się 5 października 2007.

5.1 Mocne Strony

- Atrakcyjne usytuowanie geograficzne w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Czechami oraz ośrodków aglomeracyjnych na śląsku i w Czechach [I],
- korzystne położenie komunikacyjne (2 zjazdy z autostrady A1 w odległości 5 km od siebie) [I],
- położenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych łączących przejście graniczne w Chałupkach z Katowicami i resztą kraju oraz szlak komunikacyjny Opole <-> Racibórz <-> Pszczyna <-> Kraków [I],
- Zasoby węgla kamiennego oraz występowanie złóż metanu możliwych do eksploatacji [I],
- duże zróżnicowanie morfologiczne terenu oraz znaczna lesistość wpływające na podniesienie atrakcyjności krajobrazowej i potencjał rekreacyjny miasta [I],
- oczyszczalnia ścieków z dużą rezerwą przepustowości [I],
- dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa [I],
- skuteczny program na rzecz ograniczania niskiej emisji [I],
- niski udział terenów zdegradowanych w całkowitej powierzchni miasta [I],
- korzystne warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego (stosunkowo niskie ceny mieszkań oraz działek budowlanych) [I, S],

- oferta w zakresie terenów inwestycyjnych zróżnicowana pod względem lokalizacji, funkcji oraz powierzchni [I, G],
- stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna [I, S],
- malowniczy rynek miasta [I],
- funkcja centralnego ośrodka powiatu wodzisławskiego [G],
- konkurencyjna pod względem poziomu i zróżnicowania profilowego oferta w zakresie szkolnictwa średniego [S],
- rozwijające się szkolnictwo wyższe [S],
- klub piłkarski MKS Odra Wodzisław jako wyróżnik miasta w skali kraju [S],
- śląski etos pracy cechujący mieszkańców [S],
- wysoki poziom aktywności klubów i towarzystw sportowych [S],
- aktywna polityka społeczna miasta.

5.2 Słabe strony

- Stosunkowo wysoki poziom degradacji środowiska naturalnego na niektórych obszarach miasta spowodowany wieloletnią działalnością dużych zakładów przemysłowych (głównie branża górnicza oraz energetyczna) [I],
- zanieczyszczenie cieków wodnych [I],
- stosunkowo wysoki stopień zanieczyszczenia powietrza, głównie poprzez działalność okolicznych zakładów przemysłowych oraz niską emisję [I],
- pogarszający się stan infrastruktury drogowej i brak wystarczających środków na prace remontowo-modernizacyjne [I],
- niewydolność układu drogowego w stosunku do rosnącego natężenia ruchu drogowego [I],
- brak skrzyżowań bezkolizyjnych [I],
- brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [I],
- niewystarczająco rozwinięta sieć dostępu do szybkiego internetu [I],
- niewystarczająco rozwinięta sieć kanalizacji rozdzielczej [I],
- niezadowalający stan techniczny infrastruktury ochrony zdrowia [I],
- zbyt mała ilość obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej [I],
- niska konkurencyjność oraz zły stan techniczny istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej [I],
- wysoka energochłonność oraz konieczność przeprowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych w placówkach oświatowych [I],

- zasoby mieszkaniowe wymagające intensywnych działań modernizacyjno-remontowych [I],
- braki w zakresie mieszkań socjalnych [I],
- znaczna liczba mieszkań socjalnych zlokalizowanych w centrum miasta [I],
- niewykorzystywanie możliwości i niespełnianie funkcji centralnych przez rynek miasta [I],
- niska atrakcyjność przestrzeni publicznej [I],
- wysoka energochłonność komunalnej bazy mieszkaniowej [I],
- obiekty o charakterze zabytkowym wymagające rewaloryzacji [I],
- brak znaczących inwestorów [G],
- stopniowy spadek ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta [G],
- niewielka ilość dynamicznie rozwijających się przedsiębiorstw działających w sektorze wysokich technologii [G],
- duże rozdrobnienie działalności handlowej i usługowej [G],
- słabo rozwinięta sieć Instytucji Otoczenia Biznesu [G],
- słaba skuteczność polityki promocyjnej miasta [G],
- mały ruch turystyczny, słabe wykorzystanie walorów miasta [G],
- słabo rozwinięta baza noclegowa w mieście [G, I],
- spadek populacji miasta, przybierający charakter długotrwałego trendu [S],
- niekorzystne trendy w strukturze wiekowej mieszkańców miasta, przejawiające się spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym [S],
- trwale utrzymujące się ujemne saldo migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zewnętrznym [S],
- stosunkowo wysoki odsetek osób pozostających bez pracy w wieku do 25 lat, w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych [S],
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych [S],
- ogólny wzrost liczby przestępstw, w tym przestępczości nieletnich [S],
- wzrastająca liczba osób i rodzin korzystających z pomocy opieki społecznej [S],
- stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających z pomocy opieki społecznej w ogólnej populacji miasta [S].

5.3 Szanse

- Bliskość granicy czeskiej jako szansa dla rozwoju kontaktów handlowych oraz możliwość realizacji projektów w ramach programów pomocowych dla terenów przygranicznych (np. Interreg),
- dostępność środków unijnych umożliwiająca finansowanie inicjatyw podejmowanych przez jednostki samorządowe a także przedsiębiorstwa prywatne oraz organizacje trzeciego sektora,
- rozwój miast sąsiadujących jako dodatkowa szansa na ograniczenie bezrobocia,
- utworzenie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego oraz Aglomeracji Rybnickiej,
- dobrze rozwinięta baza szkolnictwa średniego i akademickiego w regionie umożliwiająca dostęp do wykwalifikowanego zasobu kadrowego dla prężnie działających firm,
- postępująca zmiana modelu zachowań społecznych (wzrost aktywności na rynku pracy: samozatrudnienie, mobilność pracowników),
- rosnący stopień świadomości edukacyjnej młodzieży,
- korzystna sytuacja gospodarcza kraju i regionu skutkująca ciągłą poprawą warunków na rynku pracy,
- rozwój infrastruktury komunikacyjnej w regionie oraz w całym kraju, a także w Czechach (A1, rozwój lotnisk, program ODRA 2000),
- postępująca informatyzacja ułatwiająca dostęp do zasobów informacyjnych,
- działania na szczeblu centralnym zmierzające do ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej.
- poprawiający się dostęp do kredytów oraz innych instrumentów finansowych dla przedsiębiorców oraz osób prywatnych.

5.4 Zagrożenia

- Rywalizacja gmin utrudniająca współpracę gmin na szczeblu powiatowym,
- migracje zarobkowe pracowników za granicę lub do miast ościennych,
- stereotypowy wizerunek Śląska jako ośrodka przemysłu ciężkiego,
- brak sprawnie funkcjonującego prawa umożliwiającego realizację inwestycji z udziałem kapitału prywatnego,
- wzrost natężenia ruchu kołowego połączony z niewydolnością infrastruktury komunikacyjnej,
- skokowy wzrost ruchu tranzytowego z autostrady A1,
- niekorzystne skutki działań restrukturyzacyjnych w przemyśle węglowym i ochronie zdrowia,

- niestabilność przepisów prawnych, głównie w zakresie dochodów gminy, przy jednoczesnym zwiększaniu zakresu zadań samorządu,
- niska świadomość ekologiczna przejawiająca się stosowaniem najtańszych, nieekologicznych rozwiązań w zakresie ogrzewania i gospodarki odpadami,
- niski poziom współpracy i transferu technologii pomiędzy firmami a jednostkami badawczo-rozwojowymi,
- brak stabilności przepisów prawnych w zakresie wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
- perspektywa likwidacji KWK Anna—Rydułtowy,
- brak efektywnie funkcjonującej ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- postępująca pauperyzacja i marginalizacja grup społecznych charakteryzujących się niskim stopniem aktywności i zaradności,
- bierność grup społecznych szczególnie zagrożonych negatywnymi procesami społecznymi,
- słabnące związki mieszkańców z miastem,
- zjawisko dziedziczenia biedy oraz rozwój patologii społecznych,
- pogłębiające się zjawisko polaryzacji społecznej.

Rozdział 6

Identyfikacja zjawisk kryzysowych

W sferach przestrzennej, gospodarczej i społecznej zidentyfikowano następujące zjawiska kryzysowe.

Sfera przestrzenna

- Stosunkowo wysoki poziom degradacji środowiska naturalnego na niektórych obszarach miasta spowodowany wieloletnią eksploatacją złóż węgla kamiennego zlokalizowanych w obrębie miasta oraz sąsiedztwem dużych zakładów przemysłowych (głównie branża górnicza oraz energetyczna),
- zanieczyszczenie cieków wodnych,
- stosunkowo wysoki stopień zanieczyszczenia powietrza, głównie poprzez działalność okolicznych zakładów przemysłowych oraz niską emisję.
- pogarszający się stan infrastruktury drogowej i brak wystarczających środków na prace remontowo-modernizacyjne,
- niewydolność układu drogowego w stosunku do rosnącego natężenia ruchu drogowego,
- niewystarczająca przepustowość miasta dla ruchu tranzytowego,
- brak skrzyżowań bezkolizyjnych,
- niewystarczająco rozwinięta sieć dostępu do szybkiego internetu,
- słabo rozwinięta sieć kanalizacji rozdzielczej.
- niewystarczająca ilość obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej,
- niska konkurencyjność oraz zły stan techniczny istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- wysoka energochłonność oraz konieczność przeprowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych w placówkach oświatowych.
- zasoby mieszkaniowe wymagające intensywnych działań modernizacyjno-remontowych,

-
- braki w zakresie mieszkań socjalnych,
  - znaczna liczba mieszkań socjalnych zlokalizowanych w centrum miasta,
  - niewykorzystywanie możliwości i niespełnianie funkcji centralnych przez rynek miasta,
  - niska atrakcyjność przestrzeni publicznej,
  - wysoka energochłonność komunalnej bazy mieszkaniowej,
  - obiekty o charakterze zabytkowym wymagające intensywnej rewaloryzacji.

Sfera gospodarcza

- Brak znaczących inwestorów,
- stopniowy spadek ilości podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta,
- brak dynamicznie rozwijających się przedsiębiorstw działających w sektorze wysokich technologii,
- duże rozdrobnienie działalności handlowej i usługowej,
- słabo rozwinięta sieć Instytucji Otoczenia Biznesu,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa.

Sfera społeczna

- Spadek populacji miasta, przybierający charakter długotrwałego trendu,
- niekorzystne trendy w strukturze wiekowej mieszkańców miasta, przejawiające się spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym,
- trwale utrzymujące się ujemne saldo migracji, zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zewnętrznym,
- stosunkowo wysoki odsetek osób pozostających bez pracy w wieku do 25 lat, w stosunku do ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych,
- słabo rozwinięta baza noclegowa w mieście,
- ogólny wzrost liczby przestępstw, w tym w szczególności przestępstw popełnianych przez nieletnich,
- wzrastająca liczba osób i rodzin korzystających z pomocy opieki społecznej,
- stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających z pomocy opieki społecznej w ogólnej populacji miasta.

Część II

Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego miasta, regionu i kraju

Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2015 jest ściśle powiązany zarówno z dokumentami strategicznymi o charakterze nadrzędnym, takimi jak Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego oraz Strategia Rozwoju Powiatu Wodzisławskiego, jak i z dokumentami lokalnymi o charakterze komplementarnym: Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005—2015, Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007—2013, Strategia Rozwoju Miasta na lata 2007—2020.

Rewitalizacja rozumiana jest jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ład przestrzennego i do ożywienia gospodarczego. Rozwój miast i wykorzystanie tkwiącego w nich potencjału są nierozdzielnie związane z potrzebą rewitalizowania obszarów zdegradowanych, dotkniętych problemami społecznymi i gospodarczymi. Dlatego też, priorytety zdefiniowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007—2015 są zbieżne z kluczowymi celami nakreślonymi w dokumentach strategiczno-planistycznych o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Dokumenty strategiczne o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym

6.1 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia ma lata 2007—2013 (NSRO)

Na podstawie wytycznych UE określających główne cele polityki spójności oraz uwzględniając uwarunkowania społeczno-gospodarcze Polski przygotowano Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007—2013 (NSRO). NSRO jest instrumentem odniesienia dla przygotowania programów operacyjnych, uwzględniając jednocześnie zapisy Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007—2015 (SRK) oraz Krajowego Programu Reform na lata 2005—2008 (KPR), odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej.

Dokument wprost definiuje jako jeden z celów priorytetowych polityki spójności: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej (cel 5.4.5.). Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych będzie realizowane poprzez wspieranie przekształceń zapewniających warunki dla zrównoważonego rozwoju i przeciwdziałanie pogłębianiu się procesów marginalizacji wybranych grup regionu. Podkreślone zostało, iż jednym z zadań polityki państwa jest wspieranie rozwoju w regionach problemowych, które bez tego typu wsparcia skazane byłyby na stopniową marginalizację i trwale ograniczenie możliwości rozwoju.

Jako bardzo istotne zagadnienia zdefiniowane zostały: rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich oraz przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych obszarom przemysłowym i powojskowym. Jako przedmiot rewitalizacji dokument wskazuje:

- miasta o istotnym znaczeniu dla rozwoju otaczających je układów lokalnych, znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i gospodarczej,
- miasta o wysokich walorach turystycznych,
- obszary miast dotkniętych problemami gospodarczymi i społecznymi, które jednocześnie posiadają duże walory architektoniczne i urbanistyczne, będące elementami historycznego dziedzictwa, szczególnie narażone na bezpowrotne zniszczenie,

- tereny poprzemysłowe i powojaskowe, dające się stosunkowo szybko przystosować do nowych funkcji miejskich,
- obszary miejskie obejmujące zniszczone budynki zamieszkałe przez ludność zagrożoną wykluczeniem społecznym.

W NSRO wprost zapisane zostało, iż:

„przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych obszarom poprzemysłowym i powojaskowym. bez wątpienia jest jednym z istotniejszych problemów regionalnych zjednoczonej Europy”.

Pomoc dla obszarów poprzemysłowych, jak i powojaskowych, powinna polegać m. in. na odbudowie i modernizacji infrastruktury komunalnej i transportowej oraz jej funkcjonalnej integracji, poprawie stanu środowiska przyrodniczego, w tym rekultywacji odłogów poprzemysłowych, usuwaniu zanieczyszczeń glebowych oraz ograniczaniu zagrożeń, przywracaniu terenów do stanu umożliwiającą im nowe zagospodarowanie oraz modernizacji i remontowaniu zasobów mieszkaniowych i innych budynków. Jednocześnie obok restrukturyzacji nierentownych gałęzi i branż oraz terenów poprzemysłowych i powojaskowych niezwykle istotna jest także restrukturyzacja zasobów ludzkich, w szczególności w dzielnicach dotkniętych zjawiskami patologii społecznej.

6.2 Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000—2020

Rewitalizacja terenów poprzemysłowych oraz zagospodarowanie centrów miast to istotne zadania dla rozwoju Województwa Śląskiego. Kierunek planowanych zmian został określony w przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000—2020. Zagadnienia związane bezpośrednio z rewitalizacją zostały ujęte w Celu Strategicznym IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększanie atrakcyjności przestrzeni. Cel strategiczny będzie realizowany między innymi poprzez rewitalizację centrów miast i układów miejskich, tworzenie wielofunkcyjnych ośrodków wiejskich, rewitalizację terenów poprzemysłowych oraz przebudowę zdegradowanych lub przeludnionych dzielnic.

W ramach IV Celu Strategicznego realizowanych będzie 9 Kierunków Działań. Bezpośrednio z rewitalizacją związane są następujące kierunki:

- Kierunek działań 2: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic.

Zasadniczym elementem podniesienia atrakcyjności miast regionu i głównym warunkiem wzrostu jakości życia staje się zagospodarowanie centrów oraz przebudowa dzielnic zdegradowanych, charakteryzujących się złym stanem technicznym i niskim standardem życia mieszkańców. Działania te powinny obejmować:

- modernizację struktury urbanistycznej,
- rozbudowę i dostosowanie istniejącej infrastruktury do zachodzących procesów suburbanizacji,
- stworzenie warunków do wypoczynku i rekreacji.

- Kierunek działań 3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych.

Większość obszarów miejskich województwa obejmuje tereny przemysłowe. Z różnych względów, wiele terenów o charakterze przemysłowym podlega procesowi stopniowej degradacji, pozostawiając na terenach miejskich nieużytkowane tereny i obiekty poprzemysłowe. Przebudowie gospodarczej i społecznej oraz tworzeniu nowego wizerunku regionu towarzyszyć musi rewitalizacja terenów zdegradowanych, w tym poprzemysłowych, pogórnicych i powojkowych. Znaczenie problematyki przekształcania terenów poprzemysłowych wynika z masowości ich występowania, a także z ich lokalizacji w potencjalnie wartościowych miejscach (centrach miast, w pobliżu arterii komunikacyjnych, w sąsiedztwie obszarów o walorach przyrodniczo-krajobrazowych). Głównym celem podejmowanych działań będzie przystosowanie zdegradowanych terenów do pełnienia nowych funkcji, m. in. gospodarczych, społecznych, rekreacyjnych, czy edukacyjnych, co w konsekwencji przełoży się na poprawę warunków życia mieszkańców.

Ponadto, zarówno cele zdefiniowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego na lata 2007-2015, jak i instrumenty przewidziane do ich realizacji są spójne z pozostałymi Celami Strategicznymi nakreślonymi w Strategii Rozwoju Województwa:

- Cel Strategiczny I: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

Jako nieodzowny element rozwoju społeczno-gospodarczego zdefiniowana została poprawa warunków życia oferowanych mieszkańcom, rozumianych jako powszechny dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej, systemu pomocy społecznej, mieszkań, instytucji kultury, sportu i rekreacji.

- Cel Strategiczny II: Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.

Zaniedbania w zakresie infrastruktury technicznej stanowią największą barierę rozwoju społeczno-gospodarczego. Dostępność i jakość infrastruktury decyduje o sprawności funkcjonowania organizmów miejskich oraz regionu jako całości. Odpowiednie wyposażenie w infrastrukturę decyduje w dużej mierze o zdolności do przyciągania inwestorów, a także jest podstawowym wyznacznikiem poziomu życia mieszkańców, oraz ma znaczący wpływ na zmniejszenie obciążenia środowiska spowodowanego działalnością gospodarczo-bytową mieszkańców regionu.

- Cel Strategiczny III: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.

Konkurencyjność gospodarki jest podstawą rozwoju regionu. Pożądanym trendem jest wzrost zdolności do eksportu, umiejętności przyciągania inwestycji zagranicznych i krajowych, a także możliwości dostosowawczych. Konkurencyjność gospodarki regionu może być osiągnięta poprzez wzmocnienie jej innowacyjności dzięki rozwojowi nowych działalności, nowych produktów i nowych przedsiębiorstw.

6.3 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Celem opracowania Planu jest wypracowanie dokumentu strategicznego dla kształtowania przestrzeni województwa, określającego koncepcję podstawowych elementów przy-

szłej struktury przestrzennej województwa i powiązań funkcjonalnych między tymi elementami. Plan formułuje zasady realizujące politykę przestrzenną województwa i organizujące jego strukturę przestrzenną. Plan Rozwoju Przestrzennego Województwa Śląskiego uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa oraz ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Dokument ten jest podstawowym elementem zintegrowanego planowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i centrów miast to działania zatwierdzone przez Sejmik Województwa Śląskiego poprzez ich uwzględnienie w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Kierunki polityki przestrzennej obejmują w szczególności: wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacji gospodarczej i transferu technologii, rozwój i wspieranie restrukturyzacji wybranych dziedzin usług publicznych, przeciwdziałanie zagrożeniom, rewitalizację dzielnic miejskich, rozwój infrastruktury technicznej i transportowej, a także promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren.

Dokumenty strategiczne o znaczeniu lokalnym

6.4 Strategia Rozwoju Powiatu Wodzisławskiego na lata 2000—2010

Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego jest w pełni zgodny z obszarami strategicznymi nakreślonymi w Strategii Rozwoju Powiatu. Zagadnienia obejmujące bezpośrednio problemy rewitalizacji ujęte zostały w następujących obszarach priorytetowych:

- I Obszar: Gospodarka

Cel strategiczny 1: Wspieranie rozwoju gospodarczego obejmujące rozpoznanie potrzeb lokalnego rynku, tworzenie stref rozwoju gospodarczego, przygotowanie ofert inwestycyjnych, prowadzenie działalności edukacyjnej dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców, zorganizowanie profesjonalnego doradztwa w zakresie tworzenia nowych podmiotów gospodarczych oraz pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Cel strategiczny 2: Wielofunkcyjny rozwój terenów obejmujący intensyfikację wykorzystania użytków rolnych, rewitalizację terenów zdegradowanych i poprzemysłowych.

Cel strategiczny 3: Dywersyfikacja działań w obszarze przemysłu węglowego oraz ekologiczne wykorzystanie węgla kamiennego i metanu. Wykorzystanie węgla jako głównego nośnika energii oraz energii z odmetanowania kopalń. Wykorzystanie terenów i obiektów pogórnich.

- III Obszar: Społeczeństwo

Cel strategiczny 1: Stworzenie zintegrowanego systemu bezpieczeństwa publicznego obejmującego działania w sferze materialnej i organizacyjnej zwiększające bezpieczeństwo publiczne oraz opracowanie i wdrożenie programu współpracy społeczeństwa z policją w zakresie prewencji, a także zintegrowanego systemu powiadamiania ratunkowego.

Cel strategiczny 2: Inicjowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie zjawisk w zakresie patologii społecznych obejmujących intensyfikację działań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym zjawiskom społecznym.

Cel strategiczny 6: Rozwój rekreacji i turystyki obejmujący tworzenie bazy materialnej do uprawiania turystyki, organizowania imprez lokalnych i ponadlokalnych oraz rozwój infrastruktury służącej turystyce komercyjnej.

- IV Obszar: Infrastruktura techniczna

Cel strategiczny 2: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej obejmująca modernizację dróg, budowę obwodnic, parkingów, poprawę funkcjonowania komunikacji wewnętrznej oraz usprawnienie połączeń drogowych wewnątrz powiatu i na zewnątrz.

Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury związanej z ochroną środowiska obejmujący kompleks działań związanych z rozbudową kanalizacji i oczyszczalni cieków, gospodarką odpadami, ochroną powietrza, regulacją rzek oraz kształtowaniem proekologicznej świadomości społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 4: Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno sportowej.

- V Obszar: Infrastruktura społeczna

Cel strategiczny 1: Rozszerzenie form i płaszczyzn dialogu społecznego obejmujące zacieśnienie kontaktów i współpracy pomiędzy władzą, społeczeństwem i partnerami społecznymi oraz usprawnienie przepływu informacji o działaniach władzy.

6.5 Strategia Rozwoju Miasta Wodzisław Śląski na lata 2007—2020

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych stanowi integralny element strategii zrównoważonego rozwoju każdego ośrodka miejskiego. Bez neutralizacji problemów i realizacji działań naprawczych na obszarach zaniedbanych, nie rokujących szans na samodzielną poprawę sytuacji w wyniku działania mechanizmów rynkowych, niemożliwy jest ekorozwój miasta. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji wpisują się w trzy z czterech priorytetów strategicznych miasta:

1. Wzmacnianie konkurencyjności miasta.
2. Kreowanie nowych funkcji gospodarczych i społecznych.
3. Tworzenie korzystnych warunków pracy i zamieszkania.

W ramach zdefiniowanych priorytetów, zostały zdefiniowane cele strategiczne odzwierciedlające wartości i procesy kluczowe dla rozwoju Wodzisławia Śląskiego. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny przede wszystkim z następującymi celami strategicznymi nakreślonymi w Strategii Rozwoju Miasta:

- 1.1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej miasta i przebudowa jego struktury gospodarczej w oparciu o rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz przyciąganie inwestorów.
- 1.2. Rozwój kapitału ludzkiego podwyższający konkurencyjność gospodarczą miasta.

- 1.3. Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających.
- 2.1. Kształtowanie nowej struktury gospodarczej w oparciu o współzależny rozwój funkcji gospodarczych, edukacyjnych i naukowych.
- 2.3. Aktywizacja mieszkańców ukierunkowana na podejmowanie działań na rzecz rozwoju wspólnoty lokalnej i wzmacniania pozycji miasta.
- 3.1. Pozytywnie oceniane przez mieszkańców warunki życia w mieście kształtowane na poziomie zapobiegającym negatywnym zjawiskom migracji.
- 3.2. Zrównoważona sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem powstawania w mieście miejsc pracy o odpowiedniej jakości i liczbie.

6.6 Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Wodzisławia Śląskiego lata 2007—2013

Plan Rozwoju Lokalnego (PRL) to dokument strategiczny, który pełni funkcję pomocniczą podczas realizacji najważniejszych celów rozwojowych gminy. Głównym zadaniem PRL jest zaprogramowanie działań samorządu w dłuższej perspektywie czasowej. Plan Rozwoju Lokalnego przyczynia się do realizacji strategicznych inwestycji w gminie poprzez koncentrację i optymalizację wykorzystania środków własnych gminy oraz maksymalne wykorzystanie dostępnych środków z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.

Na podstawie zidentyfikowanych problemów, określono szczegółowe grupy zadań dotyczące sfery społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej, których realizacja umożliwi poprawę sytuacji mieszkańców Wodzisławia Śląskiego. Dzięki kompleksowości zaprezentowanego podejścia, zdefiniowane zadania są spójne z założeniami niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zadania nakreślone w Planie Rozwoju Lokalnego ujęte zostały w trzy grupy obejmujące kolejno:

- wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa infrastruktury technicznej.

6.7 Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2005—2015

Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy negatywnych zjawisk występujących w obrębie danej społeczności. Dokument charakteryzuje działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków funkcjonowania poszczególnych kategorii osób i grup społecznych oraz rozwiązywania najbardziej istotnych problemów społecznych.

Kwestie społeczne stanowią bardzo istotny aspekt procesu rewitalizacyjnego realizowanego na zdefiniowanym obszarze. Ożywienie społeczne, realizowane poprzez działania umożliwiające stopniową likwidację zjawisk kryzysowych, takich jak bezrobocie, patologie społeczne, bezdomność, czy wykluczenie społeczne, jest jednym z priorytetowych

celów rewitalizacji. Działania zmierzające do ożywienia obszaru rewitalizowanego pod względem społecznym przewidziane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Wodzisławia Śląskiego są spójne z priorytetami nakreślonymi w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, szczególnie w zakresie następujących Celów Strategicznych:

- Cel Strategiczny nr 1: Przeciwdziałanie bezrobociu na terenie miasta oraz redukcja negatywnych skutków tego zjawiska,
  - Kierunek 1.2: Przeciwdziałanie skutkom psychospołecznym bezrobocia,
- Cel Strategiczny nr 2: Stworzenie pomocy dziecku i rodzinie,
  - Kierunek 2.3: Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci z rodzin patologicznych,
- Cel Strategiczny nr 3: Wsparcie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
  - Kierunek 3.1: Kształtowanie właściwych postaw społeczności wobec niepełnosprawności,
  - Kierunek 3.2: Działania na rzecz zwiększenia aktywności osób starszych i niepełnosprawnych,
  - Kierunek 3.3: Polepszenie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

6.8 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Lokalny Program Rewitalizacji Wodzisławia Śląskiego jest zgodny z zapisami aktualizowanego obecnie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Aktualizacja Studium wyniknęła z konieczności uwzględnienia zmian w strategii rozwoju miasta oraz, bezpośrednio z tym związanych, nowych potrzeb miasta.

Obecnie obszar miasta o powierzchni 49,6 km² tworzony jest przez 10 jednostek strukturalnych:

- jednostka A — Centrum wraz z zabytkowym układem staromiejskim,
- jednostka B — Nowe Osiedla,
- jednostka C — Radlin Dolny,
- jednostka D — Jednostka Wschód,
- jednostka E — Wilchwy,
- jednostka F — Marusze—Turzyczka,
- jednostka G — Jedłownik—Karkoszka,
- jednostka H — Kokoszyce,
- jednostka I — Zawada,
- jednostka J — Radlin Górny.

W aktualizowanym Studium zdefiniowano następujące Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów:

Główny cel rozwoju: Utworzenie nowych podstaw systemu gospodarczego miasta z wykorzystaniem jego szans rozwoju dla mieszkańców i inwestorów.

Cele strategiczne związane z osiągnięciem celu głównego:

- C1 — Tworzenie odpowiedniej do potrzeb rynku pracy ilości miejsc pracy poprzez rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym.
- C2 — Krystalizacja układu osadniczego miasta poprzez wypełnianie i uzupełnianie obszarów zurbanizowanych oraz zagospodarowanie terenów przemysłowych.
- C3 — Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie możliwości dostępu do pracy, mieszkań i wypoczynku.
- C4 — Ochrona wartości, powiązań i ekspozycji zespołów i elementów środowiska kulturowego i przyrodniczego miasta.
- C5 — Rozwój i modernizacja układu komunikacji kołowej i systemów infrastruktury technicznej.

Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny przede wszystkim z Celami C1, C2, C3 i C5.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego definiuje również Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji. Obszarami wymagającymi przekształceń są te rejon miasta, których aktualna funkcja lub przeznaczenie nie odpowiadają założonym celom rozwoju miasta. W wielu przypadkach są to rejon wymagające rehabilitacji i rekultywacji oraz innych procesów zmierzających do ożywienia w sferze przestrzennej, gospodarczej oraz społecznej.

Rehabilitacja rozumiana jako działanie ukierunkowane na odnowę i ochronę wartości kulturowych i ekologicznych przestrzeni miejskiej, powiązane z promowaniem nowych aktywności wzmacniających bazę ekonomiczną miasta. W Wodzisławiu Śląskim proces ten dotyczył będzie przede wszystkim obszaru kwartałów urbanistycznych zabudowy staromiejskiej oraz terenów nieczynnej kopalni „1 Maja”, a także szeregu nieużytków poprzemysłowych.

Pojęcie rekultywacji odnosi się do działań zmierzających do przywrócenia utraconych wartości. W Wodzisławiu Śląskim procesy rekultywacji będą dotyczyły przywracania wartości przyrodniczych terenów składowania odpadów górniczych, zagospodarowania wyrobisk pocegielnianych oraz terenów byłego wysypiska odpadów komunalnych.

Ponadto, ekstensywnie zagospodarowane tereny mogą być miejscem działań rekultywacyjnych zmieniających ich wizerunek i stopień wykorzystania dla nowych funkcji miejskich.

6.9 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław Śląski na lata 2008 – 2015

Zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Wodzisławia Śląskiego są komplementarne z działaniami zapisanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław

Śląski na lata 2008–2015. Zaplanowane inwestycje, w ramach rewitalizacji wyznaczonego obszaru wsparcia, obejmują również zadania związane z ochroną środowiska. Zaliczyć do nich należy:

- rewitalizację osiedla Piastów i Centrum poprzez eliminację elementów azbestowych oraz ocieplenie budynków,
- kompleksowa rewitalizacja Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego,
- przebudowa basenu przy Szkole Podstawowej nr 3 w Wodzisławiu Śląskim wraz z termomodernizacją budynku,
- budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy w Wodzisławiu Śląskim,
- udrożnienie ruchu w południowej części Subregionu Zachodniego – Wodzisław Śląski,
- rewitalizację Zespołu Pałacowo – Parkowego.

Ponadto wszystkie zaplanowane inwestycje uwzględniają przepisy ochrony środowiska.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wodzisław Śląski na lata 2008 – 2015 jako cel strategiczny ustanowiono: „*Rozwój społeczno – gospodarczy gminy z poszanowaniem środowiska naturalnego*”. Cel ten realizowany będzie poprzez cele systemowe:

- Poprawa powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.
- Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.
- Ochrona środowiska glebowego i ochrona zasobów mineralnych.
- Zachowanie i ochrona bioróżnorodności. Rozwój systemów ochrony przyrody.
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa. Budowa tożsamości bioregionalnej.
- Minimalizacja ilości powstających odpadów, doskonalenie systemu zbiórki i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Cele te zostały ustanowione po wnikliwie przeprowadzonej analizie stanu istniejącego środowiska na terenie gminy Wodzisław Śląski. Dodatkowo cele te zostały podzielone na konkretne działy oraz ustanowione zostały kryteria czasowe realizacji poszczególnych zadań umożliwiające czasowe zrealizowanie założonych celów do roku 2015.

Część III

Założenia programu rewitalizacji

Rozdział 7

Zasięg obszaru wsparcia

Wykorzystując ogólne informacje zebrane w części diagnozującej niniejszego opracowania oraz dane szczegółowe dotyczące poszczególnych dzielnic miasta, wytyczono obszar wsparcia dla Wodzisławia Śląskiego, który poddany zostanie działaniom rewitalizacyjnym zmierzającym do ożywienia społeczno-gospodarczego. Obszar wsparcia, zwany także obszarem rewitalizowanym, obejmuje tereny cechujący się nagromadzeniem zjawisk kryzysowych w porównaniu z pozostałym obszarem miasta.

Aby uniknąć nieporozumień wynikających z różnic w sposobie postrzegania degradacji przestrzeni i umożliwić obiektywną, porównywalną dla wielu części miasta, ocenę stopnia degradacji obszaru, przyjęto obiektywne, mierzone za pomocą wskaźników kwantyfikowalnych, kryteria oceny natężenia zjawisk kryzysowych. Definiując obszar wsparcia na terenie Wodzisławia Śląskiego opierano się na Wytycznych do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji stanowiących załącznik nr 4 do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013, a także na postanowieniach rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006. Dokumenty te zawierają wykaz kryteriów wymaganych dla określenia obszarów wsparcia oraz stwierdzają, że obszar wsparcia powinien spełniać łącznie co najmniej trzy z podanych kryteriów, w tym co najmniej dwa odnoszące się do wymiaru społecznego.

W celu wytyczenia obszaru wsparcia na terenie miasta dokonano szczegółowej analizy, którą prowadzono w oparciu o poniższą metodologię:

1. Definicje wskaźników przyjęto zgodnie z definicjami zawartymi w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa oraz Wytycznymi do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji stanowiących załącznik nr 4 do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007–2013:
  - (a) Kryterium: *Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia*; wskaźnik – *Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności*; wartość referencyjna dla Województwa Śląskiego: 52,
  - (b) Kryterium: *Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia*; wskaźnik – *Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym*; wartość referencyjna dla Województwa Śląskiego: 3,7,
  - (c) Kryterium: *Wysoki wskaźnik przestępczości i wykroczeń*; wskaźnik – *Liczba przestępstw na 1 tys. ludności*; wartość referencyjna dla Województwa Śląskiego: 39,3.

-
2. Na podstawie danych z odpowiednich instytucji dokonano wyliczeń średniej wartości dla poszczególnych wskaźników na dzielnic Wodzisławia Śląskiego, a następnie dokonano wyboru obszaru wsparcia, mając na uwadze fakt, aby skumulowana średnia wartość dla poszczególnych wskaźników dla wyznaczonego obszaru była wyższa od wartości referencyjnych dla Województwa Śląskiego.

Szczegółowe dane niezbędne do prawidłowych wyliczeń poszczególnych wskaźników pozyskiwano w następujący sposób:

- (a) wskaźnik – *Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności* – dane dotyczące ilości osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na poziomie dzielnic pozyskano z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim (wg stanu na koniec 2008 r.). Liczbę osób zamieszkujących poszczególne osiedla i sołectwa, przedstawił Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- (b) wskaźnik – *Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym* – dane dotyczące liczby osób uznawanych za długotrwale bezrobotne na poziomie osiedli i sołectw pozyskano z Powiatowego Urzędu Pracy w Wodzisławiu Śląskim (wg stanu na koniec 2008 r.). Dane dotyczące liczby osób w wieku produkcyjnym, wyliczono na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (dane na poziomie miasta), poprzez przyjęcie procentowej proporcji na poziomie miasta i zastosowanie jej do danych dot. liczby ludności z poszczególnych osiedli i sołectw.
- (c) wskaźnik – *Liczba przestępstw i wykroczeń na 1 tys. ludności* – dane dotyczące liczby przestępstw na poziomie poszczególnych osiedli i sołectw pozyskano z Komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śląskim (wg stanu na koniec 2008 r.). Liczbę osób zamieszkujących poszczególne dzielnice przedstawił Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego.

Oprócz wskazanych powyżej kryteriów obligatoryjnych, na potrzeby wyznaczenia obszaru wsparcia na terenie Wodzisławia Śląskiego wykorzystano również kryteria fakultatywne (na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim), dodatkowo podnoszące wiarygodność zastosowanej metodologii wyboru obszaru rewitalizowanego. Uwzględniono następujące kryteria fakultatywne obrazujące kluczowe przyczyny problemów społecznych na terenie miasta, co umożliwiło precyzyjne zdefiniowanie obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych na terenie Wodzisławia Śląskiego:

- ubóstwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- rodzina wielodzietna,
- rodzina niepełna,

-
- alkoholizm,
  - narkomania.

Następnie, w kontekście wyżej wymienionych kryteriów obligatoryjnych i fakultatywnych poddano analizie wszystkie dzielnice Wodzisławia Śląskiego, wybierając te, w których poziom natężenia wskaźników był najwyższy. Przeprowadzona na potrzeby programu rewitalizacji analiza porównawcza wykazała, iż zjawiska kryzysowe w mieście są skoncentrowane na terenie następujących dzielnic:

- Jedłownik Osiedle,
- Nowe Miasto,
- Osiedle XXX-lecia PRL – Piastów – Dąbrówki,
- Wilchwy,
- Stare Miasto.

Obszar wsparcia obejmujący wymienione dzielnice cechuje się spójnością terytorialną i obejmuje zarówno tereny zabudowy zabytkowej (Stare Miasto), osiedla mieszkaniowe (Jedłownik Osiedle, Nowe Miasto, Osiedle XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki), jak i zdegradowane tereny przemysłowe (Wilchwy — teren po byłej KWK 1-Maja). Wszystkie zadania przewidywane do realizacji w ramach programu rewitalizacji będą zlokalizowane na wytyczonym obszarze wsparcia i poprzez swoją wzajemną komplementarność, koncentrować będą się na jednoczesnym likwidowaniu problemów w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Prawidłowość wytyczenia obszaru wsparcia i zasadność uznania go za obszar koncentracji zjawisk kryzysowych w mieście zostały dodatkowo potwierdzone podczas spotkania warsztatowo-informacyjnego z partnerami społecznymi, które odbyło się 5 października 2007. Po zdefiniowaniu kluczowych problemów miasta, uczestnicy spotkania zostali poproszeni o wskazanie wśród wymienionych kwestii problemowych tych, które można zaobserwować w granicach wytyczonego obszaru wsparcia. Bardzo istotny okazał się fakt, iż w zasadzie wszystkie z wymienionych zjawisk kryzysowych zostały umiejscowione przez uczestników na terenie wytyczonego obszaru rewitalizowanego. Taka sytuacja potwierdza przyjętą metodologię i zasadność wytyczenia obszaru wsparcia na terenie następujących dzielnic: Jedłownik Osiedle, Nowe Miasto, Osiedle XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki, Wilchwy, Stare Miasto.

Finalny efekt analizy przeprowadzonej zgodnie z wyżej przedstawioną metodologią został ujęty w tabeli 7.1.

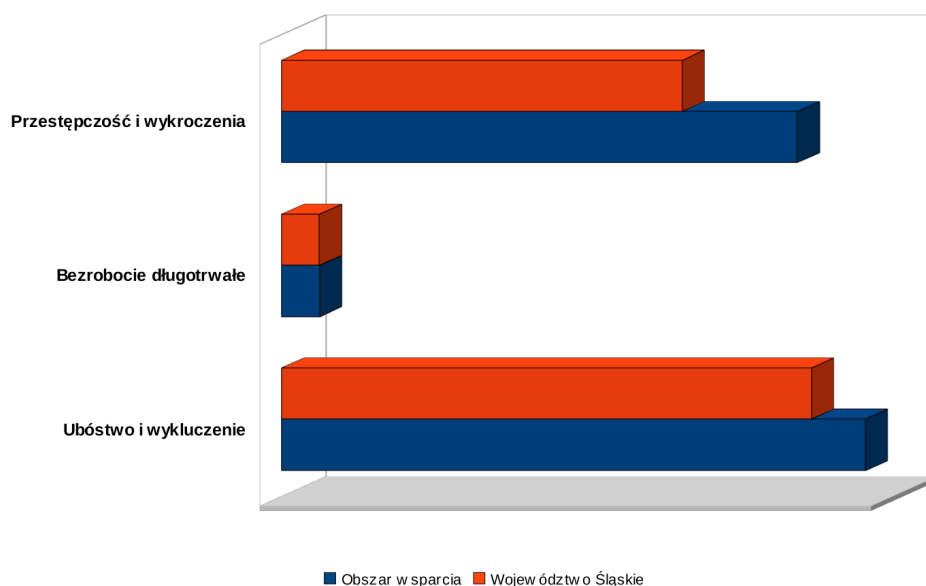
Tablica 7.1: Analiza wskaźnikowa obszaru wsparcia

Kryteria		
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Wysoka stopa bezrobocia długotrwałego	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń
Wskaźniki		
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności
WARTOŚĆ REFERENCYJNA WSKAŹNIKA DLA CAŁEGO WOJEWÓDZTWA		
52,00	3,70%	39,30
WARTOŚĆ WSKAŹNIKA DLA WYTYCZONEGO OBSZARU WSPARCIA		
57,3	3,71%	50,6

Źródło: Opracowanie własne

Wartości wskaźników obligatoryjnych wyrażone wartością średnią natężenia zjawiska negatywnego na obszarze poddanym rewitalizacji są wyższe niż średnia dla całego Województwa Śląskiego miasta i przedstawiają się tak jak na wykresie 7.1.

Rysunek 7.1: Kryteria obligatoryjne

Źródło: opracowanie własne

W przypadku kryteriów fakultatywnych, dane uzyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim obrazują poziom natężenia poszczególnych problemów społecznych w mieście oraz stopień ich koncentracji na terenie wyznaczonego obszaru wsparcia. Wartości wskaźników dla kryteriów fakultatywnych zostały przedstawione w tabeli 7.2 na następnej stronie:

Analiza wyżej wymienionych kryteriów obligatoryjnych oraz fakultatywnych dla poszczególnych dzielnic Wodzisławia Śląskiego, wykazała, iż zjawiska kryzysowe w mieście są skoncentrowane na terenie następujących dzielnic:

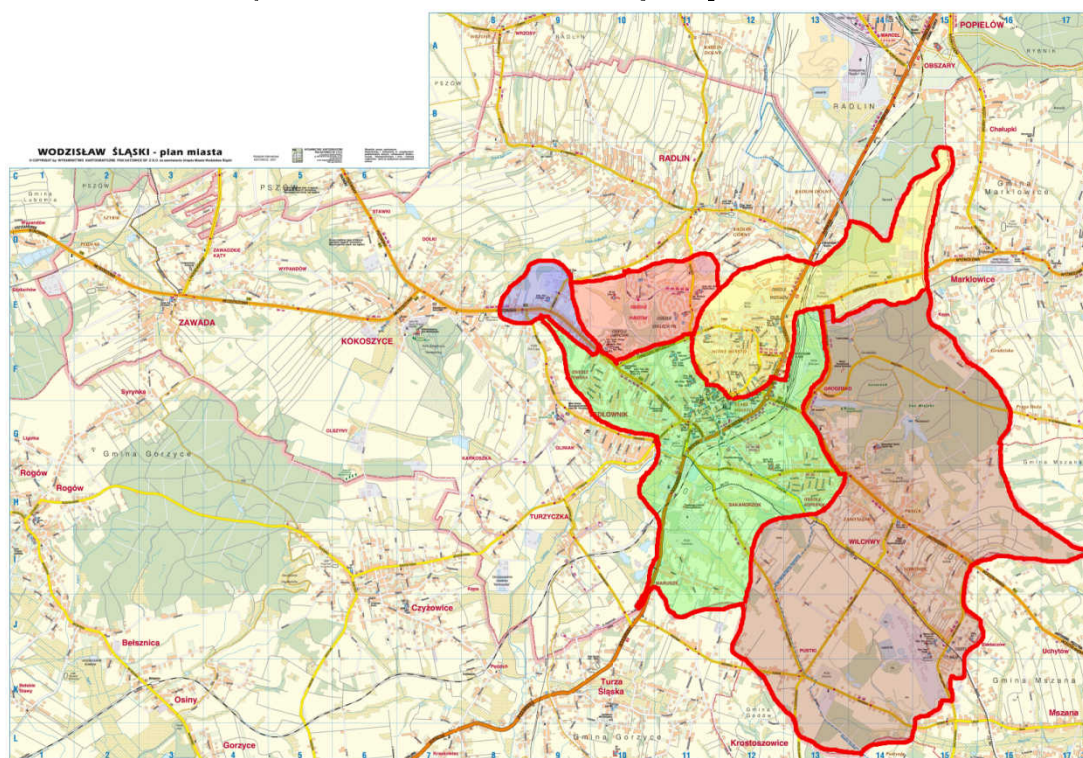
Tablica 7.2: Kryteria fakultatywne

Kryterium	ubóstwo	bezdomność	bezrobocie	długotrwała lub ciężka choroba	niepełno – sprawność	przemoc w rodzinie	rodzina niepełna	rodzina wielodzietna	alkoholizm	narkomania
Natężenie ilościowe znawiska na terenie miasta (osoby)	2	3	1198	352	317	30	247	349	174	8
% zjawiska na terenie obszaru wsparcia	100	33,33	72,79	70,17	83,91	93,33	77,33	75,07	83,91	50

- Jedłownik Osiedle,
- Nowe Miasto,
- Osiedle XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki,
- Wilchwy,
- Stare Miasto.

Obszar ten zaprezentowano na rysunku 7.2.

Rysunek 7.2: Obszar rewitalizacji na planie miasta

Źródło: opracowanie własne, plan miasta z Urzędu Miasta Wodzisławia Śląskiego

Poniżej zamieszczona została krótka charakterystyka dzielnic wchodzących w obszar wsparcia.

Jedłownik Osiedle

Zabudowa dzielnicy ma charakter górniczego osiedla mieszkaniowego. Obecnie na terenie dzielnicy działa zakład odzieżowy „Summer-Cha”, fabryka okien „Termo-Profil”, Komenda Powiatowa Policji oraz Szkoła Podstawowa nr 4. Znajduje się tu również nieczynny szyb „Jedłownik,” pełniący obecnie funkcję wieży radiowej. Obecnie dzielnicę zamieszkuje 1 491 mieszkańców. Podział na wiek i płeć przedstawiono w tabeli 7.3 na następnej stronie.

Tablica 7.3: Ludność dzielnicy Jedłownik-Osiedle

Wiek	Mężczyźni			Kobiety		
	ilość osób	wartość [%]	ilość osób	ilość osób	wartość [%]	ilość osób
0 - 18	715	27,25%	195	776	22,72%	176
produkcyjnym		59,20%	423		50,96%	395
poprodukcyjnym		13,55%	97		26,32%	204

Źródło: Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego

Nowe Miasto

Dzielnica powstała w latach 60, położona na pagórkowatym terenie wzdłuż ul. 26 Marca. Dzielnica graniczy ze Starym Miastem, Wilchwami, Radlinem II oraz Osiedlami XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki. Na terenie dzielnicy znajdują się osiedla mieszkaniowe oraz punkty handlowo-usługowe. Dzielnica liczy obecnie 12 422 mieszkańców. Podział na wiek i płeć przedstawiono w tabeli 7.4.

Tablica 7.4: Ludność dzielnicy Nowe Miasto

Wiek	Mężczyźni			Kobiety		
	ilość osób	wartość [%]	ilość osób	ilość osób	wartość [%]	ilość osób
0 - 18	5 825	19,44%	1 132	6 597	16,14%	1 065
produkcyjnym		61,43%	3 578		51,24%	3 380
poprodukcyjnym		19,33%	1 126		32,62%	2 152

Źródło: Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego

Osiedle XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki

Dzielnica położona na wzgórzach, na wysokości 270—280 m n.p.m., poprzecinanych głębokimi wąwozami. Dzielnica, budowana w latach 1973—1990, składa się z trzech wielkich osiedli mieszkaniowych (każde wybudowane w innym stylu): Os. XXX-lecia PRL, Os. Piastów, Os. Dąbrówki. Obecnie dzielnica liczy 9 146 mieszkańców. Podział na wiek i płeć przedstawiono w tabeli 7.5.

Tablica 7.5: Ludność dzielnicy XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki

Wiek	Mężczyźni			Kobiety		
	ilość osób	wartość [%]	ilość osób	ilość osób	wartość [%]	ilość osób
0 - 18	4 442	17,88%	794	4 704	16,99%	799
produkcyjnym		76,55%	3400		71,88%	3 381
poprodukcyjnym		5,57%	247		11,13%	524

Źródło: Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego

Wilchwy

Dzielnica na terenie której znajduje się zamknięta Kopalnia Węgla Kamiennego 1-Maja oraz przylegające do niej górnicze Osiedle 1 Maja. Dzielnica ma charakter podmiejski z zabudową wielorodzinną i jednorodziną. W skład Dzielnicy wchodzi: Wilchwy, Pustki, Zamysłów, Praga Mała, Sakandrzyk, Sowiniec. Dzielnica liczy obecnie 6 319 mieszkańców. Podział na wiek i płeć przedstawiono w tabeli 7.6.

Tablica 7.6: Ludność dzielnicy Wilchwy

Wiek	Mężczyźni			Kobiety		
	ilość osób	wartość [%]	ilość osób	ilość osób [%]	wartość [%]	ilość osób
0 - 18	3 099	19,76%	612	3 220	17,98%	579
produkcyjnym		68,19%	2 113		61,37%	1 976
poprodukcyjnym		12,05%	373		20,65	665

Źródło: *Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego*

Stare Miasto

Centralna dzielnica Wodzisławia Śląskiego. Lokowana w 1257 r. rozciąga się wokół rynku, zamknięta jest ulicą Wałową w miejscu, gdzie niegdyś Wodzisław otaczały mury miejskie. Dzielnica obejmuje swoim zasięgiem także Marusze oraz ul. Kopernika. W dzielnicy tej znajdują się najważniejsze instytucje miejskie (np. Urząd Miasta, USC, Sąd Rejonowy, dworzec PKS) i powiatowe (Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, pogotowie ratunkowe) oraz liczne zabytki. W obrębie Starego Miasta znajdują się także stadion klubu sportowego MKS Odra Wodzisław. Stare Miasto liczy obecnie 5 834 mieszkańców. Podział na wiek i płeć przedstawiono w tabeli 7.7.

Tablica 7.7: Ludność dzielnicy Stare Miasto

Wiek	Mężczyźni			Kobiety		
	ilość osób	wartość [%]	ilość osób	ilość osób	wartość % [%]	ilość osób
0 - 18	2 772	18,51%	513	3 062	16,54%	506
produkcyjnym		65,96%	1 828		57,95%	1 774
poprodukcyjnym		15,53%	430		25,51%	781

Źródło: *Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego*

Rozdział 8

Podokresy programowania

Lokalny Program Rewitalizacji dla Wodzisław Śląskiego jest dokumentem którego głównym celem jest przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych obszarów miasta (tzw. obszar wsparcia), na których nasilają się negatywne zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan fizyczny przestrzeni. Poziom intensywności wskazanych zjawisk jest na tyle duży, że ich neutralizacja oraz przywrócenie wskazanych zdegradowanych dzielnic do właściwego funkcjonowania, wymagać będzie podejmowania licznych przedsięwzięć, które będą musiały być ze sobą mocno skorelowane. Rozpoczęcie realizacji zadań na obszarze rewitalizowanym powinno się rozpocząć w możliwie jak naj szybszym czasie, gdyż brak działań oznaczać będzie dalszą marginalizację obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych. Ponadto okres realizacji programu rewitalizacji, powinien być spójny z okresem programowania budżetu UE w zakresie funduszy strukturalnych i funduszu spójności (uwzględniając zasadę „n+3” oraz „n+2”). Skorelowanie obu okresów programowania, stwarza większe możliwości na pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych z funduszy strukturalnych na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W związku z tym, na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji dla miasta Wodzisław Śląski, ustalono okres programowania obejmujący lata 2007—2015. Zadania które współfinansowane będą ze środków funduszy strukturalnych i których realizacja rozpocznie się do roku 2010 (włącznie), będą musiały zostać zakończone i rozliczone do roku 2013 (zgodnie z zasadą „n+3”). Natomiast zadania współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych, których realizacja rozpocznie się w latach 2011—2013, będą musiały zostać zakończone i rozliczone do roku 2015 (zgodnie z zasadą „n+2”).

Rozdział 9

Priorytety i planowane działania

Kompleksowa analiza zjawisk kryzysowych na terenie Wodzisławia Śląskiego, skoncentrowanych na obszarze wsparcia zdefiniowanym na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwiła wyznaczenie Celu Strategicznego dla procesu rewitalizacji miasta, zdefiniowanego jako:

CS: Poprawa spójności przestrzennej i ożywienie społeczno-gospodarcze miasta poprzez neutralizację kluczowych problemów zidentyfikowanych w obrębie obszaru koncentracji zjawisk kryzysowych.

Cel Strategiczny obejmuje trzy Priorytety Operacyjne, którym z kolei odpowiadają poszczególne Kierunki Działania, które realizowane będą poprzez konkretne projekty. Poszczególne Priorytety Operacyjne nie powinny być rozpatrywane rozłącznie, gdyż mają one charakter komplementarny i jedynie ich zintegrowana realizacja umożliwi osiągnięcie Celu Strategicznego.

Aby zapewnić przejrzystość i spójność niniejszego dokumentu, Priorytetom Operacyjnym odpowiadają Sfery (społeczna, gospodarcza, przestrzenna) wykorzystywane w części diagnozującej Lokalnego Programu Rewitalizacji. Powyższa metodologia została zdefiniowana na potrzeby niniejszego opracowania i powinna być traktowana jedynie jako systematyka umowna, pełniąca funkcję porządkową.

PO-I) Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawa warunków życia mieszkańców poprzez ożywienie obszaru rewitalizowanego w aspekcie infrastrukturalno-architektonicznym [sfera przestrzenna].

W ramach Priorytetu Operacyjnego PO-I zostały wyodrębnione następujące Kierunki działania:

- K1** — Odnowa i uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej,
- K2** — Rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- K3** — Przebudowa i optymalizacja układu komunikacyjnego,
- K4** — Rewitalizacja bazy mieszkaniowej,
- K5** — Poprawa jakości i rozbudowa bazy edukacyjnej oraz infrastruktury ochrony zdrowia,

-
- K6 — Modernizacja i rozwój zaplecza sportowo-rekreacyjnego i kulturalnego,
  - K7 — Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego miasta,
  - K8 — Rewitalizacja terenów i obiektów przemysłowych,
  - K9 — Działania na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego,
  - K10 — Tworzenie rozwiązań infrastrukturalnych wspierających rozwój gospodarczy.

PO-II) Przebudowa struktury gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości poprzez wzrost innowacyjności podejmowanych działań i aktywizację gospodarczą terenu rewitalizowanego [sfera gospodarcza].

Priorytet Operacyjny PO-II obejmuje następujące Kierunki działania:

- K11 — Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MSP),
- K12 — Aktywna promocja przedsiębiorczości i innowacyjności poprzez wzmocnienie i rozwój Instytucji Otoczenia Biznesu oraz dynamizację współpracy międzysektorowej na linii MSP—JBR (Jednostki Badawczo-Rozwojowe),
- K13 — Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy poprzez aktywizację gospodarczą mieszkańców i ułatwianie przekwalifikowania zawodowego,
- K14 — Kształtowanie systemu edukacyjnego w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,
- K15 — Promocja miasta zorientowana na przyciągnięcie inwestorów,
- K16 — Podnoszenie atrakcyjności turystycznej miasta.

PO-III) Przeciwdziałanie procesom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz wzmocnianie postaw prospołecznych poprzez rozwój kapitału ludzkiego i wyrównywanie szans życiowych [sfera społeczna].

Priorytetowi Operacyjnemu PO-III odpowiadają następujące Kierunki działania:

- K17 — Podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz aktywna polityka rynku pracy,
- K18 — Zintegrowana polityka społeczna w celu neutralizacji zjawisk wykluczenia społecznego, dezintegracji społecznej i pauperyzacji mieszkańców,
- K19 — Poprawa bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej,
- K20 — Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia i bierności zawodowej,
- K21 — Przeciwdziałanie emigracji mieszkańców oraz kształtowanie tożsamości lokalnej,
- K22 — Propagowanie aktywnego stylu życia i aktywizacja kulturalna mieszkańców,
- K23 — Wykorzystanie i rozwój istniejącego potencjału edukacyjnego,
- K24 — Wzmocnienie i podniesienie aktywności organizacji pozarządowych,
- K25 — Aktywizacja środowisk dziecięcych i młodzieżowych oraz wzmocnianie postaw i inicjatyw prospołecznych.

Rozdział 10

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Skuteczność i efektywność realizacji założeń programu, mierzona będzie na podstawie poniższych wskaźników monitorowania: produktu, rezultatu, oddziaływania.

10.1 Wskaźniki produktu:

- liczba istniejących budynków mieszkalnych poddanych rewitalizacji (szt.),
- liczba nowo wybudowanych mieszkań socjalnych i komunalnych (szt.),
- liczba zrewaloryzowanych obiektów przemysłowych (szt.),
- liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (szt.),
- liczba nowopowstałych obiektów infrastruktury kulturalno-oświatowej (szt.),
- liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (szt.),
- liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalno-oświatowej (szt.),
- liczba odrestaurowanych obiektów historycznych i zabytkowych (szt.),
- długość wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych ulic i chodników (km),
- długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (km),
- długość wybudowanej sieci szkieletowej (km),
- liczba powstałych instytucji otoczenia biznesu (szt.),
- liczba powstałych instytucji wspierających organizacje pozarządowe (szt.),
- liczba organizowanych imprez i zajęć kulturalno-oświatowych, w tym prowadzona dla osób niepełnosprawnych (szt.),
- liczba organizowanych imprez i zajęć sportowo-rekreacyjnych, w tym prowadzona dla osób niepełnosprawnych (szt.),
- wartość udzielanych stypendiów, w tym dla studentów studenci (tys. zł),
- liczba organizowanych szkoleń dla osób bezrobotnych (szt.),
- liczba utworzonych warsztatów terapii zajęciowej (szt.).

10.2 Wskaźniki rezultatu:

- liczba osób zamieszkujących budynki poddane rewitalizacji (os.),
- liczba osób zamieszkała w nowopowstałych mieszkaniach socjalnych i komunalnych (os.),
- nowa powierzchnia usługowa (handlowa i gospodarcza) powstała na obszarze rewitalizowanym (m²),
- nowa powierzchnia powstała na obszarze rewitalizowanym przeznaczona na cele społeczne, kulturalne i turystyczne (m²),
- liczba osób korzystających z nowopowstałych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (tys. osób),
- liczba osób korzystających z nowopowstałych obiektów infrastruktury kulturalno-oświatowej (tys. osób),
- liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (tys. osób),
- liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalno-oświatowej (tys. osób),
- liczba osób odwiedzająca odrestaurowane obiekty historyczne i zabytkowe (tys. osób),
- zmniejszenie się liczby zdewastowanych budynków (szt.),
- liczba nowych miejsc noclegowych (szt.),
- liczba nowopowstałych miejsc pracy (etat),
- liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw powstała na obszarze zrewitalizowanym (szt.),
- liczba pozyskanych inwestorów (szt.),
- liczba organizacji pozarządowych objęta wsparciem (szt.),
- liczba nowych miejsc parkingowych (szt.),
- powiększenie obszaru terenów zielonych na obszarze rewitalizowanym (m²),
- długość utworzonych ścieżek rowerowych i spacerowych (km),
- powierzchnia obszaru na którym wykonane zostanie nowe oświetlenie (m²),
- powierzchnia obszaru na którym zainstalowany zostanie monitoring (m²),
- powierzchnia uzbrojonego terenu przeznaczonego na prowadzenie działalności gospodarczej (m²),
- liczba gospodarstw domowych podłączona do szerokopasmowej sieci internetowej (szt.),

10.3. WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA:

- liczba budynków korzystających ze zmodernizowanej sieci ciepłowniczej (szt.),
- liczba osób uczestniczących w imprezach i zajęciach kulturalno-oświatowych, w tym osoby niepełnosprawne (tys. osób),
- liczba osób uczestniczących w imprezach i zajęciach sportowo-rekreacyjnych, w tym osoby niepełnosprawne (tys. osób),
- liczba osób, którym udzielono stypendia, w tym dla studentów (os.),
- liczba osób bezrobotnych, które podniosły kwalifikacje zawodowe, w tym kobiet (os.),
- liczba osób, niepełnosprawnych objętych działalnością warsztatów terapii zajęciowej (os.),
- liczba osób, które uzyskały zatrudnienie w wyniku zakończenia szkolenia, w tym kobiet (os.),
- liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie (os.).

10.3 Wskaźniki oddziaływania:

- zmniejszenie się poziomu bezrobocia,
- poprawa jakości warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizowanym,
- podniesienie estetycznego wizerunku miasta,
- uporządkowanie ładu przestrzennego miasta,
- ograniczenie zjawiska bezdomności na obszarze rewitalizowanym,
- wzrost atrakcyjności miasta,
- wzrost liczby turystów odwiedzających miasto,
- promowanie i wspieranie przedsiębiorczości,
- redukcja tzw. niskiej emisji,
- zwiększenie oferty sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizowanym,
- zwiększenie oferty kulturalno-edukacyjnej na obszarze rewitalizowanym,
- promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia,
- zmniejszenie sfery ubóstwa oraz marginalizacji społecznej,
- wzrost znaczenia trzeciego sektora w mieście,
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa,
- wzrost liczby osób z dostępem do internetu,
- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców miasta,
- poprawa stanu infrastruktury technicznej w mieście.

10.3. WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA:

Tablica 10.1: Planowane działania w ramach rewitalizacji miasta

Nazwa zadania	Lokalizacja	Koszty (mln PLN)	Priorytet Operacyjny	Główny kierunek działania	Komplementarne kierunki działania
OKRES PROGRAMOWANIA 2007 - 2015					
Modernizacja infrastruktury Wodzisławskiego Centrum Kultury	Wodzisławskie Centrum Kultury ul. Kubsza 17	2,13	PO-I	K6	K22, K25
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy na terenie osiedla przy ul. Gómiczej	Osiedle przy ul. Gómiczej	0,22	PO-I	K6	K1, K21, K22, K25
POMOST – Pomoc i Strategia Współdziałania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Ul. Markłowicka 1	1,0	PO-I	K18	K19, K20, K24
Wsparcie na rzecz mieszkańców budynku socjalnego	Ul. Markłowicka 17	1,0	PO-I	K18	K19, K20, K24
Gminne Centrum Informacji „Otwarte Drzwi”	Os. XXX-lecia lub os. Piastów	Do ustalenia	PO-III	K20	K13, K17, K18, K23
Kompleksowa organizacja Izby Przyjęć Zespołu Opieki Zdrowotnej	Zespół Opieki Zdrowotnej w Wodzisławiu Śl. – Szpital przy ul. 26 Marca 51	4,6	PO-I	K5	K2
Wodzisławskie Centrum Wsparcia Biznesu	Dokładna lokalizacja pozostaje do ustalenia	1,2	PO-II	K15	K11, K12
Centrum Ekonomii Społecznej w Wodzisławiu Śląskim	Budynek PKP	Do ustalenia	PO-I	K24	K18, K20
Targowisko miejskie przy ulicy Wyszyńskiego w Wodzisławiu Śląskim	Ul. Wyszyńskiego	3	PO-II	K10	K1, K11
Targowisko miejskie przy ulicy Targowej w Wodzisławiu Śląskim	Ul. Targowa	3	PO-II	K10	K1, K11
Przebudowa Krytej Pływalni MOSiR w Dzielnicy Wilchwy	Dzielnica Wilchwy	6	PO-I	K6	K1, K16, K22, K25
Zagospodarowanie na cele rekreacyjno- sportowo - kulturalne jarów Dąbrówki, XXX-lecia, Piastów	Jary pomiędzy osiedlami XXX-lecia, Piastów i Dąbrówki	14,87	PO-I	K6	K1, K22, K25
Rewitalizacja Zespołu Pałacowo – Parkowego – Etap I	Centrum Starego Miasta	2,5	PO-I	K1	K7, K16,
Budowa infrastruktury pod małą przedsiębiorczość	Ul. W.Witosa, Plac MZK	3	PO-II	K10	K11, K15
Udrożnienie ruchu w południowej części Subregionu Zachodniego – Wodzisław Śląski	Teren pomiędzy ulicami Pszowską a Markłowicką w ptn.-zach. Części miasta	81,1	PO-I	K3	K1, K2, K10
Przebudowa basenu przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Wodzisławiu Śląskim wraz z termomodernizacją budynku	ul. 26 Marca	8,5	PO-I	K5	K1, K6, K9
Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy	Dzielnica Wilchwy	20	PO-I	K2	K9
Budowa drogi łączącej ul. Łużycką z ul. Markłowicką	Teren pomiędzy ulicami Łużycką a Markłowicką w ciągu istniejącej drogi gruntowej	2	PO-I	K3	K1, K2, K10
Program aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet i mężczyzn	Projekt miejski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia	0,3	PO-III	K18	K13, K17, K19, K20
Zespół interwencji środowiskowo - psychiatrycznej	Projekt miejski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia	0,2	PO-III	K18	K19, K20,

10.3. WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA:

Tablica 10.2: Planowane działania w ramach rewitalizacji miasta c.d.

Nazwa zadania	Lokalizacja	Koszty (mln PLN)	Priorytet Operacyjny	Główny kierunek działania	Komplementarne kierunki działania
Centrum Przedsiębiorczości – punkt doradczy dla osób bezrobotnych, start-ups oraz sektora MSP	Ul. Zamkowa 2	1,2	PO-II	K12	K11, K13, K13, K17, K20
„Droga do własnej firmy” - projekt szkoleniowy dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą	Projekt miejski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia	0,3	PO-II	K13	K11, K13
Kompleksowa rewitalizacja Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego	Osiedle Centrum oraz II Blok Urbanistyczny Wodzisławia Śląskiego	5	PO-I	K4	K1, K9, K21
Rozbudowa stadionu MOSiR Centrum	Ul. Bogumińska 8	10	PO-I	K6	K1, K16, K21, K22
Utworzenie bazy dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	Ul. Wałowa 30	2	PO-I	K18	K19, K20
Program Aktywności Lokalnej w Mieście Wodzisław Śląski	Mieszkańcy dzielnic w granicach obszaru wsparcia	1,5	PO-III	K18	K17, K19, K20, K21
Integracyjny, dzienny Klub Seniora w Mieście Wodzisław Śląski	Projekt miejski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia	6	PO-III	K18	K19, K21, K22
Likwidacja azbestu ze ścian szczytowych wraz z termomodernizacją budynków mieszkalnych przy ul. PCK	Budynki nr 2-4, 6-8, 10-12 przy ul. PCK	0,8	PO-I	K4	K1, K9
Przebudowa budynku celem poprawy warunków kształcenia i wzrostu dostępności osób niepełnosprawnych dla celów edukacyjnych na poziomie szkoły wyższej.	Dzielnica Wilchwy, os. 1 Maja 23b	5,7	PO-I	K8	K5, K21, K23
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie III Bloku Urbanistycznego	III Blok Urbanistyczny Wodzisławia Śląskiego	0,2	PO-I	K1	K6, K1, K2, K22
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz niezbędnymi pracami modernizacyjnymi na terenie II Bloku Urbanistycznego	II Blok Urbanistyczny Wodzisławia Śląskiego	0,5	PO-I	K1	K6, K1, K2, K22
Rewitalizacja Osiedla Piastów	Osiedle Piastów	21,15	PO-I	K4	K11, K9
Rewitalizacja Osiedla Centrum (ocieplenie budynków i likwidacja elementów azbestowych)	Osiedle Centrum	4,5	PO-I	K4	K9
Promocja inwestycyjna Wodzisławia Śląskiego	Projekt miejski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia	0,33	PO-II	K15	K12, K11, K24
Centrum Innowacji Technologicznej ICT	Teren przemysłowych budynków Kopalni KWK 1 Maja	30	PO-II	K8	K5, K12, K14, K23, K1
Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicznego	Ul. Skrzyszowska	3	PO-I	K18	K17, K19, K20,
Program rozwoju szkolnej bazy sportowej na terenie obszaru wsparcia	Szkoły podstawowe i gimnazja na terenie obszaru wsparcia	7,38	PO-I	K5	K6, K23

Część IV

Finansowanie i wdrażanie Programu

Rozdział 11

Plan finansowy rewitalizacji

W tabeli zestawiono wartościowo projekty włączone do Programu Rewitalizacji oraz wskazano źródła, z których zostanie sfinansowana ich realizacja.

Tablica 11.1: Źródła finansowania Programu Rewitalizacji w latach 2007—2015 [mln PLN]

Projekt	fundusze strukturalne	budżet państwa	JST	inne	sektor prywatny	RAZEM
Modernizacja infrastruktury Wodzisławskiego Centrum Kultury	1,8		0,33			2,13
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy na terenie osiedla przy ul. Górniczej	0,19		0,02	0,01		0,22
POMOST – Pomoc i Strategia Współdziałania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	0,5		0,5			1
Wsparcie na rzecz mieszkańców budynku socjalnego	0,5		0,5			1
Gminne Centrum Informacji „Otwarte Drzwi”						Do ustalenia
Kompleksowa organizacja Izby Przyjęć Zespołu Opieki Zdrowotnej	3,68			0,92		4,6
Wodzisławskie Centrum Wsparcia Biznesu	1		0,2			1,2
Centrum Ekonomii Społecznej w Wodzisławiu Śląskim						Do ustalenia
Targowisko miejskie przy ulicy Wyszyńskiego w Wodzisławiu Śląskim	2,5		0,5			3
Targowisko miejskie przy ulicy Targowej w Wodzisławiu Śląskim	2,5		0,5			3
Przebudowa Krytej Pływalni MOSiR w Dzielnicy Wilchwy	5,25		1,75			6
Zagospodarowanie na cele rekreacyjno-sportowo - kulturalne jarów Dąbrówki, XXX-lecia, Piastów	12,6		2,27			14,87
Rewitalizacja Zespołu Pałacowo – Parkowego – Etap I	1,7		0,8			2,5
Budowa infrastruktury pod małą przedsiębiorczość	1,2		1,8			3
Udrożnienie ruchu w południowej części Subregionu Zachodniego – Wodzisław Śląski	33		48,1			81,1
Przebudowa basenu przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Wodzisławiu Śląskim wraz z termomodernizacją budynku	1,4		7,1			8,5
Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy	15		5			20
Budowa drogi łączącej ul. Łużycką z ul. Markłowicką	1,4		0,6			2
Program aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet i mężczyzn	0,27		0,03			0,3
Zespół interwencji środowiskowo - psychiatrycznej	0,18		0,02			0,2
Centrum Przedsiębiorczości – punkt doradczy dla osób bezrobotnych, start-ups oraz sektora MSP	0,78		0,42			1,2
„Droga do własnej firmy” - projekt szkoleniowy dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą	0,27		0,03			0,3
Kompleksowa rewitalizacja Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego	3,75		1,25			5
Rozbudowa stadionu MOSiR Centrum	6		2	2		10
Utworzenie bazy dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej			2			2
Program Aktywności Lokalnej w Mieście Wodzisław Śląski	1,27		0,23			1,5
Integracyjny, dzienny Klub Seniora w Mieście Wodzisław Śląski	5		1			6
Likwidacja azbestu ze ścian szczytowych wraz z termomodernizacją budynków mieszkalnych przy ul. PCK	0,4		0,4			0,8
Przebudowa budynku celem poprawy warunków kształcenia i wzrostu dostępności osób niepełnosprawnych dla celów edukacyjnych na poziomie szkoły wyższej.	4,9				0,8	5,7
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie III Bloku Urbanistycznego	0,17		0,02	0,01		0,2
Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz niezbędnymi pracami modernizacyjnymi na terenie II Bloku Urbanistycznego	0,42		0,05	0,03		0,5
Rewitalizacja Osiedla Piastów	10			11,15		21,15
Rewitalizacja Osiedla Centrum (ocieplenie budynków i likwidacja elementów azbestowych)	3,8			0,7		4,5
Promocja inwestycyjna Wodzisławia Śląskiego	0,28		0,05			0,33
Centrum Innowacji Technologicznej ICT	15				15	30
Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicznego	2,5		0,5			3
Program rozwoju szkolnej bazy sportowej na terenie obszaru wsparcia	5,54		1,84			7,38
	144,75	0	79,81	14,82	15,8	254,18

Źródło: opracowanie własne

Rozdział 12

System wdrażania

12.1 Forma prawna zarządzającego programem

Lokalny Program Rewitalizacji dla Wodzisławia Śląskiego, jest dokumentem zawierającym zespół działań rewitalizacyjnych podejmowanych w oparciu o wspólną, zintegrowaną i zrównoważoną strategię, mającą na celu ograniczenie wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, ekologicznych oraz społecznych, występujących na wytyczonym obszarze wsparcia. Prowadzenie wskazanych działań jest złożonym i wieloaspektowym procesem, wymagającym koordynacji na poziomie lokalnym. W tym celu niezbędne jest prowadzenie skutecznego i przemyślanego procesu wdrażania LPR.

Proces wdrażania LPR jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z otoczeniem. Wdrożeniu programu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która oparta będzie o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze. Ze względu na swój długookresowy charakter, wdrażanie założeń LPR będzie procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia i monitorowania pojawiających się zmian prawnych, gospodarczych i społecznych.

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie LPR będzie Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego. Do jego najważniejszych zadań w zakresie wdrażania LPR należy będzie:

- przyjmowanie i weryfikacja wniosków od podmiotów zgłaszających udział w programie oraz planowanie kolejnych działań w ramach programu,
- monitorowanie realizacji projektów pod kątem ich zgodności z założeniami i celami określonymi w programie,
- weryfikacja założeń programu i jego ewentualna aktualizacja na podstawie gromadzonych materiałów, dokumentów i oceny przeprowadzonych działań,
- prowadzenie działań informacyjnych, konsultacji społecznych i publikacja informacji na temat realizacji programu.

Za wdrażanie poszczególnych projektów odpowiedzialni będą właściwi beneficjenci, którzy na potrzeby realizacji projektów wyznaczać będą kierowników (liderów) projektów. W przypadku projektów własnych Wodzisławia Śląskiego, przygotowanie i wdrożenie projektu spoczywać będzie na pracownikach Biura Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta. Ponadto kompetencjach BSPiR leżeć będzie gromadzenie sprawozdań (raportów monitoringowych) przygotowywanych przez poszczególnych kierowników projektów.

Ponadto, Biuro przekazywać będzie Prezydentowi Miasta zbiorcze sprawozdanie z realizacji LPR wraz z ewentualnym wnioskiem o konieczności aktualizacji dokumentu. Na podstawie otrzymywanych danych, Prezydent Miasta będzie przedstawiał Radzie Miejskiej na koniec każdego roku informację o stopniu realizacji LPR. W przypadku konieczności dokonania aktualizacji LPR, Prezydent powołuje zespół ds. aktualizacji LPR przy udziale partnerów społecznych i gospodarczych, w tym w szczególności podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć w ramach LPR. Aktualizacja Programu przyjmowana będzie poprzez podjęcie stosownej uchwały Rady Miejskiej. Zatwierdzony dokument, a także kolejne sprawozdania i ewentualne aktualizacje, zostaną umieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta. Przed ostatecznym terminem aktualizacji LPR na stronie internetowej oraz w prasie lokalnej zostanie zamieszczone zaproszenie do wyrażania opinii oraz propozycji projektów.

Rozdział 13

Monitorowanie, ocena i komunikacja

13.1 Monitorowanie i ocena programu rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji stanowi dokument otwarty. Poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz będzie w razie potrzeby aktualizowany w zakresie dostosowania do zmieniających się uwarunkowań. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami uczestniczącymi w Programie. Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi program oraz analiza osiąganych wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania.

Komórką odpowiedzialną za prowadzenie stałego monitoringu Programu będzie Biuro Strategii, Promocji i Rozwoju Miasta. Jej głównym zadaniem będzie pozyskiwanie niezbędnych danych monitoringowych od podmiotów realizujących poszczególne przedsięwzięcia w ramach Programu, a następnie przetwarzanie ich i przygotowywanie raportu o stanie realizacji Programu. Następnie zwoływane będzie spotkanie robocze Zespołu Zadaniowego ds. LPR (w cyklu corocznym), na którym na podstawie przygotowanych raportów z realizacji Programu, weryfikowane i analizowane będą wszystkie aspekty związane z wdrażaniem LPR. W szczególności analizowane i oceniane będą:

- osiągalność zakładanych wskaźników,
- wpływ realizacji poszczególnych przedsięwzięć na przyjęte cele i priorytety Programu,
- harmonogram terminowo-finansowy realizowanych przedsięwzięć.

W przypadku pojawienia się przesłanek o znacznym odbieganiu realizacji Programu od założeń, zadaniem Zespołu Zadaniowego będzie podjęcie kroków zmierzających do przeciwdziałania zaistniałym negatywnym przesłankom. W pierwszej kolejności powinno się dążyć do podjęcia działań przywracających właściwe wdrażanie Programu bez konieczności dokonywania zmian w Programie. Jednakże, jeżeli wprowadzenie takich działań okaże się niemożliwe lub ich zastosowanie nie przyniesie pożądanych skutków, wówczas Zespół Zadaniowy powinien zaproponować działania naprawcze w wyniku których nastąpi aktualizacja Programu.

Po każdym spotkaniu Zespołu Zadaniowego, przygotowywana będzie informacja dla Prezydenta Miasta dotycząca oceny realizacji wdrażania Programu. Następnie, przed-

stawiana będzie ona Radzie Miejskiej przez Prezydenta Miasta. Materiał przedstawiany Radzie powinien zawierać co najmniej niżej wymienione informacje:

- postęp prac w stosunku do założeń,
- przegląd nowych wniosków, projektów oraz innych sygnałów społecznych,
- konieczność przeprowadzenia ew. aktualizacji Programu,
- ewentualne korekty granic obszarów wsparcia.

W przypadku konieczności dokonania aktualizacji LPR, Prezydent zwołuje Zespół Zadaniowy ds. LPR oraz organizuje konsultacje społeczne z partnerami zaangażowanymi w realizację Programu. Następnie propozycja aktualizacji Programu poddana jest pod obrady Rady Miejskiej w celu dokonania zmian właściwą uchwałą.

13.2 Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i pozarządowym

Partycypacja lokalnej społeczności i sektora biznesu przejawia się między innymi w aspektach związanych z identyfikacją, wyborem i zarządzaniem szczegółowymi rozwiązaniami. Podejście partycypacyjne w procesie rewitalizacji społeczno-gospodarczej miasta zakłada aktywne uczestnictwo środowisk lokalnych, przedsiębiorstw, instytucji, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych, jak również podmiotów zewnętrznych (instytucje regionalne, krajowe, międzynarodowe). Podstawowa korzyść podejścia partycypacyjnego wiąże się ze skutecznym dopasowaniem realizowanych projektów do potrzeb społeczności lokalnych oraz zapewnia niezbędną ich zaangażowanie w proces wdrażania Programu. Partycypacja w ramach niniejszego Programu polega m. in. na włączeniu lokalnych grup działań do zespołu tworzącego Program oraz zainicjowaniu współpracy pomiędzy organizacjami o charakterze społecznym i gospodarczym. Krok ten znalazł również swoje odzwierciedlenie w kształcie zespołu odpowiedzialnego za wdrożenie Programu Rewitalizacji.

Aktywne zaangażowanie szerokiego grona partnerów społecznych w procesie wdrażania Programu jest niezmiernie istotne, gdyż rezygnacja z podejścia partycypacyjnego często przejawia się brakiem podmiotowości procesu rewitalizacji, niezrozumieniem jego celów, niedostrzeganiem korzyści, narzuceniem rozwiązań, czy wreszcie brakiem rozpoznania rzeczywistych potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców.

13.3 Polityka promocji Programu Rewitalizacji

Dla procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji bardzo istotna jest ścisła współpraca wszystkich uczestników Programu, tj. wydziałów i jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych w obszarach rewitalizacji, podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych, a także mieszkańców miasta.

Zasadniczym celem polityki promocji Programu, jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu. Promocja realizacji Programu ma zapewnić:

- wyjaśnienie mieszkańcom korzyści płynących z procesu rewitalizacji,

- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzenie partnerów programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków unijnych.

W związku z tym, konieczne jest systematyczne przekazywanie informacji na temat podejmowanych działań i osiągniętych rezultatów. Obszary działań w zakresie komunikacji dwustronnej i współpracy władz miasta ze społecznością lokalną to:

- informacja o postępach we wdrażaniu Programu — mieszkańcy będą mieli możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie Programu Rewitalizacji bezpośrednio w Urzędzie lub poprzez stronę internetową Urzędu, na której zamieszczane będą na bieżąco najbardziej aktualne informacje związane z wdrażaniem LPR,
- możliwość udziału mieszkańców w sesjach Rady Miejskiej na których przekazywane będzie sprawozdanie z realizacji Programu,
- podjęcie współpracy z mediami lokalnymi - podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych przynajmniej raz w roku.

Część V

Załączniki

Rozdział 14

Projekty sfery przestrzennej

14.1 Modernizacja Wodzisławskiego Centrum Kultury.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest udostępnienie mieszkańcom miasta dostępu do atrakcyjnej i różnorodnej oferty kulturalnej. Niedobór w zakresie atrakcyjnej, powszechnie dostępnej oferty kulturalno-rozrywkowej to jeden z istotnych problemów na obszarze rewitalizowanym.

Zakres projektu obejmuje prace przygotowawcze (przygotowanie dokumentacji, procedury przetargowe), prace modernizacyjne oraz doposażenie w sprzęt niezbędny do funkcjonowania nowoczesnej placówki. Konkretnie działania projektowe uwzględniają m.in. drenaż i osuszenie budynku, wymianę instalacji CO i instalacji elektrycznej, adaptację niezagospodarowanej przestrzeni na potrzeby sal prób tanecznych, modernizację i doposażenie sali widowiskowo-kinowej, usunięcie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych (podjazdy, poręcze, adaptacja węzła sanitarnego) oraz stworzenie centrum multimedialnego — platformy łączącej kulturę z mediami (narzędzie wykorzystywane do działań promocyjno-informacyjnych dotyczących miasta oraz działalności WCK).

Dzięki modernizacji obiektu podniesiona zostanie atrakcyjność samej placówki, a także obszaru rewitalizowanego oraz całego miasta dla mieszkańców, osób odwiedzających i inwestorów. Modernizacja WCK przełoży się również na podwyższenia roli kultury w strukturze gospodarczej miasta czy zwiększenie liczby imprez miejskich. Bardzo istotne jest, iż projekt przyczyni się do stworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju inicjatyw kulturalno-społecznych w ramach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem grup zagrożonych negatywnymi procesami społecznymi na terenie obszaru wsparcia.

Rezultaty projektu

- Nowoczesna, bogato wyposażona placówka kulturalna,
- centrum multimedialne.

Lokalizacja projektu

Wodzisławskie Centrum Kultury ul. Kubsza 17, 44-300 Wodzisław Śląski.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- Wodzisławskie Centrum Kultury.

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z obszaru wsparcia,
- osoby niepełnosprawne oraz środowiska defaworyzowane,
- uczestnicy zajęć w ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego,
- odbiorcy oferty kina WCK Pegaz,
- uczestnicy organizowanych konferencji, spotkań oraz szkoleń.

Termin realizacji projektu

Rok 2010—2013.

Wartość projektu

2,13 mln PLN.

14.2 Kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy na terenie osiedla przy ul. Górniczej.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest stworzenie atrakcyjnej bazy rekreacyjnej dla mieszkańców Wodzisławia Śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców osiedla przy ul. Górniczej znajdującego się na terenie obszaru rewitalizowanego. Projekt obejmuje swoim zakresem stworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku dla całych rodzin z uwzględnieniem mini boisk do piłki nożnej, koszykówki oraz squasha, placu rowerowego wraz z siecią ścieżek rowerowych, a także placów zabaw z pełnym wyposażeniem oraz placów wypoczynkowych z miejscami do grillowania.

Rezultaty projektu

- Stworzenie atrakcyjnego miejsca rekreacji i wypoczynku dla całych rodzin.

Lokalizacja projektu

Osiedle przy ul. Górniczej.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej w Wodzisławiu Śląskim,
- Rada Dzielnicy.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla, głównie dzieci i młodzież.

Termin realizacji projektu

Rok 2010—2011.

Wartość projektu

0,22 mln PLN.

14.3 „POMOST” — Pomoc i Strategia Współdziałania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest pomoc osobom bezdomnym i przeciwdziałanie dalszej marginalizacji ich życia. W ramach projektu rewitalizacji poddany zostanie budynek przy ulicy Marklowickiej 1, gdzie utworzone zostanie schronisko dla bezdomnych mężczyzn (obecnie znajduje się tam dzika noclegownia stanowiąca potencjalne zagrożenie dla mieszkańców miasta). W wyniku realizacji projektu, oprócz schroniska i pomieszczeń socjalnych, utworzone zostaną także 4 mieszkania chronione oraz magazyn żywności dla najuboższych rodzin miasta w ramach programu PEAD.

Projekt pozwoli na aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również odizolowanie bezdomnych od osób z rodzin dysfunkcyjnych (obecnie schronisko znajduje się w budynku na ulicy Marklowickiej 17), a także przyczyni się do poprawy jakości życia oraz umożliwienia uczestnictwa w różnych formach zajęć terapeutycznych. Przeprowadzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn z budynku socjalnego (Marklowicka 17) do oddzielnego budynku (Marklowicka 1) spowoduje odizolowanie osób bezdomnych, żyjących w marginalizacji, od osób które są zagrożone wykluczeniem społecznym (mieszkańcy budynku socjalnego). Zwłaszcza dzieci i młodzież z mieszkań socjalnych nie będą narażone na codzienny kontakt z ludźmi, którzy nie są odpowiednimi wzorcami zachowania i sposobu na życie.

Rezultaty projektu

- Utworzenie schroniska dla bezdomnych mężczyzn,
- utworzenie filii Banku Żywności,
- likwidacja dzikich noclegowni,

- aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wsparcie najuboższych rodzin miasta.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, budynek po PKP na ulicy Marklowickiej 1.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Gmina Wodzisław Śląski,
- Towarzystwo Charytatywne „Rodzina“,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Beneficjenci końcowi

- Bezdomni mężczyźni,
- najuboższe rodziny miasta.

Termin realizacji projektu

- Pierwszy etap: 2010—2012 (termin realizacji zależny jest od zgody PKP na przekazanie budynku),
- drugi etap: do roku 2015.

Wartość projektu

1,0 mln PLN.

14.4 Wsparcie na rzecz mieszkańców budynku socjalnego przy ul. Marklowickiej 17.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest przeciwdziałanie kumulacji sprzężenia wykluczenia społecznego i koncentracji zjawisk kryzysowych poprzez udzielenie wsparcia mieszkańcom budynku socjalnego. Projekt przyczyni się do aktywizacji społecznej, dokonania prze-wartościowań postaw oraz realizacji działań prorodzinne wśród osób zagrożonych całkowitą marginalizacją społeczną.

Zakres projektu obejmuje remont budynku socjalnego, uruchomienie świetlicy terapeutyczno-wychowawczej dla dzieci w wieku szkolnym oraz realizację zajęć warsztatowych i kursów dla kobiet i młodzieży w zaadaptowanym pomieszczeniu, gdzie obecnie znajduje się schronisko dla bezdomnych mężczyzn. W budynku otwarty zostanie magazyn na używany sprzęt wyposażenia mieszkań.

Rezultaty projektu

- Kompleksowy remont budynku socjalnego,
- zapewnienie opieki socjalnej i bytowej osobom bezdomnym oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ulica Marklowicka 17 (budynek socjalny).

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Gmina Wodzisław Śląski,
- Towarzystwo Charytatywne „Rodzina“,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy budynku socjalnego,
- klienci noclegowni dla bezdomnych mężczyzn.

Termin realizacji projektu

2009—2010

Wartość projektu

1 mln PLN.

14.5 Kompleksowa organizacja Izby Przyjęć Zespołu Opieki Zdrowotnej.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest poprawa jakości świadczonych usług medycznych dla mieszkańców Wodzisławia Śląskiego. Projekt obejmuje kompleksową modernizację i rozbudowę Izby Przyjęć wraz z doprowadzeniem drogi dojazdowej. Obecnie Izba Przyjęć szpitala posiada niekorzystny i niezgodny z obowiązującymi przepisami układ funkcjonalno przestrzenny oraz niewystarczającą powierzchnię w stosunku do obecnej powierzchni. Zakres projektu obejmie, między innymi, rozbudowę i wyposażenie podstawowych pomieszczeń takich jak obszerny hol dla oczekujących pacjentów, pokoje do badań internistycznych, pediatrycznych oraz chirurgicznych, a także sale zabiegowe oraz dyżurki. Realizacja projektu w znacznym stopniu poprawi jakość świadczonych usług medycznych, usprawni proces przyjmowania pacjentów do szpitala, a także podniesie komfort pracy personelu medycznego oraz umożliwi spełnienie przepisów wymaganych dla tego typu placówek lecznictwa zamkniętego.

Rezultaty projektu

- Poprawa jakości świadczonych usług medycznych,
- rozbudowana Izba Przyjęć, spełniająca wymagane prawem standardy,
- podniesienie komfortu pracy personelu medycznego,
- usprawnienie procesu przyjmowania pacjentów do szpitala,
- droga dojazdowa spełniająca warunki drogi pożarowej.

Lokalizacja projektu

Zespół Opieki Zdrowotnej w Wodzisławiu Śl., Szpital przy ul. 26 Marca 51.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Dyrekcja Zespołu Opieki Zdrowotnej w Wodzisławiu Śl.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy Wodzisławia Śląskiego.

Termin realizacji projektu

2008—2012.

Wartość projektu

4,6 mln PLN.

14.6 Przebudowa Krytej Pływalni MOSiR w Dzielnicy Wilchwy.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest kompleksowa przebudowa krytej pływalni MOSiR w Dzielnicy Wilchwy znajdującej się na obszarze zdegradowanym. W ramach przedsięwzięcia planuje się zmodernizowanie stacji uzdatniania wody, zmodernizowanie pawilonu zaplecza, wyremontowanie niecki basenu, przebudowę dachu oraz termomodernizację całego obiektu.

- Wzmacnianie atrakcyjności miasta dla potencjalnych mieszkańców i osób odwiedzających,
- tworzenie korzystnych warunków do aktywnego odpoczynku.

Rezultaty projektu

- Stworzenie korzystnych warunków do aktywnego odpoczynku.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, Wilchwy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Wodzisław Śląski.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy miasta, w tym w szczególności dzieci i młodzież.

Termin realizacji projektu

2008—2012.

Wartość projektu

6 mln PLN.

14.7 Zagospodarowanie na cele rekreacyjno–sportowo– kulturalne jarów Dąbrówki, XXX-lecia, Piastów.

Opis i cele projektu

Projekt realizowany będzie pod tytułem *Rodzinny Park Rozrywki w Wodzisławiu Śląskim*. Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja terenu o łącznej powierzchni 23,8 ha, zlokalizowanego pomiędzy wodzisławskimi osiedlami Dąbrówki, XXX-lecia i Piastów poprzez utworzenie Rodzinnego Parku Rozrywki. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in. budowę boiska do gier zespołowych, urządzeń do sportów zimowych, rozbudowę skateparku, stworzenie niezbędnej infrastruktury, zaplecza sanitarnego oraz zaplecza gastronomicznego, a także wiele innych atrakcji. Ze względu na ilość dostępnych atrakcji, znaczny obszar oraz brak porównywalnych atrakcji w skali powiatu, a nawet całego Subregionu Zachodniego, z parku rozrywki będą korzystali nie tylko mieszkańcy Wodzisławia Śląskiego ale również okolicznych miast i miejscowości. Wszystko to sprawia, iż przedmiotowe przedsięwzięcie może mieć dla miasta charakter inwestycji strategicznej, mogącej stanowić impuls dla komplementarnych przedsięwzięć inwestycyjnych, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, w innych sektorach.

Rezultaty projektu

- Wzmocnienie atrakcyjności miasta,
- rozwój usług, turystyki,
- powstanie terenu rekreacyjno–sportowo– kulturalnego.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, jary pomiędzy osiedlami XXX-lecia, Piastów i Dąbrówki.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Miasto Wodzisław Śląski.

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy miasta i okolic, w tym w szczególności mieszkańcy obszaru wsparcia.

Termin realizacji projektu

2011—2013.

Wartość projektu

14,87 mln PLN.

14.8 Rewitalizacja Zespołu Pałacowo-Parkowego, Etap I.

Opis i cele projektu

Celem głównym przedsięwzięcia jest rozpoczęcie rewitalizacji zespołu pałacowo-parkowego znajdującego się na obszarze objętym rewitalizacją. W ramach projektu planuje się wykonać: remont alei spacerowych, odtworzenie miejsc wypoczynkowych z ławkami, przebudowę placu zabaw wraz wyposażeniem w atestowane urządzenia zabawowe, przebudowę i regulację istniejącego stawu, uregulowanie gospodarki wodno-sciekowej, ogrodzenie parku, budowę zaplecza niewykorzystywanej obecnie muszli koncertowej wraz z potrzebnym zasilaniem energetycznym muszli oraz z przebudową widowni.

Rezultaty projektu

- Powstanie atrakcyjnego miejsca rekreacyjno-kulturalnego,
- stworzenie atrakcyjnych warunków do spędzania wolnego czasu dla całych rodzin.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, centrum Starego Miasta.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Wodzisław Śląski.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy obszaru wsparcia, w tym w szczególności dzieci i młodzież.

Termin realizacji projektu

2006—2011.

Wartość projektu

2,5 mln PLN.

14.9 Rozbudowa stadionu MOSiR Centrum.

Opis i cele projektu

Głównym celem przedsięwzięcia jest utworzenie nowoczesnego obiektu sportowego, spełniającego europejskie standardy, umożliwiającego organizowanie imprez o charakterze krajowym i międzynarodowym, zlokalizowanego na obszarze objętym rewitalizacją. Obiekt tworzony będzie na bazie obecnego stadionu, który zostanie rozbudowany poprzez zadaszenie trybun, wymianą siedzisk, zamontowanie telebimu oraz stworzenie kompleksowego zaplecza socjalnego (szatnie, gabinety odnowy, biura, magazyny, sale konferencyjne).

Rezultaty projektu

- Rozbudowa bazy sportowej Miasta,
- wzrost atrakcyjności turystycznej Miasta,
- uatrakcyjnienie i zwiększenie zakresu form spędzania wolnego czasu,
- utworzenie nowych miejsc pracy,
- podniesienie bezpieczeństwa imprez masowych.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ul. Bogumińska 8.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Urząd Miasta Wodzisławia Śl.,
- MOSiR Centrum,
- MKS Odra.

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy miasta,
- turyści.

Termin realizacji projektu

2013—2015.

Wartość projektu

10 mln PLN.

14.10 Utworzenie bazy dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Opis i cele projektu

Celem głównym projektu jest utworzenie bazy lokalowej dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego oraz Powiatowego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie). Utworzenie placówki w znacznym stopniu ułatwi klientom kontakt z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Projekt obejmuje zagospodarowanie obejścia budynku oraz prace remontowo-modernizacyjne w samym budynku z uwzględnieniem podwyższenia standardu wyposażenia, likwidację barier architektonicznych oraz wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt. Ponadto, w ramach projektu utworzony zostanie Zakład Aktywności Zawodowej oraz stworzone zostaną miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.

Rezultaty projektu

- Ułatwienie klientom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej uzyskania kompleksowej pomocy,
- podwyższenie standardu oferowanych usług jednostek pomocowych,
- likwidacja barier architektonicznych w budynku,
- utworzenie miejsc dla zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śląskim.

Lokalizacja projektu

Ul. Wałowa 30, Wodzisław Śląski.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim,
- Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Gorzycach,
- Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śląskim.

Beneficjenci końcowi

- Klienci jednostek pomocy społecznej,
- pracownicy jednostek pomocy społecznej.

Termin realizacji projektu

2007 – 2009.

Wartość projektu

2,0 mln PLN.

14.11 Kompleks rekreacyjno–sportowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie III Bloku Urbanistycznego

Opis i cele projektu

Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności terenów osiedlowych poprzez utworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku dla całych rodzin. Zakres projektu obejmował będzie, między innymi, powstanie atrakcyjnych mini boisk do piłki nożnej i koszykówki, a także wykonanie placów zabaw z pełnym wyposażeniem (huśtawki, piaskownice, równoważnie, zjeżdżalnie itp.). Utworzone zostaną także placówki wypoczynkowe z miejscami do grillowania. Ponadto, w ramach projektu wykonana zostanie także niezbędna infrastruktura towarzysząca, taka jak alejki czy miejsca postojowe w bezpiecznej odległości od placów zabaw. Realizacja projektu umożliwi stworzenie bazy rekreacyjnej dla mieszkańców oraz warunków sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Rezultaty projektu

- Powstanie elementów bazy rekreacyjnej sprzyjającej aktywnemu wypoczynkowi,
- stworzenie dodatkowych miejsc parkingowych.

Lokalizacja projektu

III blok urbanistyczny Miasta Wodzisław Śląski, tereny zielone pomiędzy budynkami przy ul. Harcerskiej i ul. Słonecznej.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Gmina Miasto Wodzisław Śląski,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej w Wodzisławiu Śl.,
- Rada Dzielnicy.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla, głównie dzieci i młodzież.

Termin realizacji projektu

2010 – 2011.

Wartość projektu

0,2 mln PLN.

14.12 Kompleks rekreacyjno–wypoczynkowy wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz niezbędnymi pracami modernizacyjnymi na terenie II Bloku Urbanistycznego

Opis i cele projektu

Mało atrakcyjne tereny blokowisk, brak placów zabaw i terenów rekreacyjnych dla mieszkańców, połączone z niedoborem w zakresie miejsc postojowych oraz wolnych budynków garażowych, to jedne z głównych problemów na wodzisławskich osiedlach. Planowany projekt przyczyni się do zmiany tej sytuacji wykorzystując istniejące tereny zielone otaczające budynki mieszkalne stworzone zostaną miejsca rekreacji i wypoczynku dla całych rodzin. W zakres projektu wchodzi, między innymi, wykonanie nowoczesnych, bezpiecznych placów zabaw dla najmłodszych, wyposażonych w huśtawki, zjeżdżalnie, piaskownice itp. Wokół nowo-powstałych placów zostaną zamontowane ławeczki umożliwiające mieszkańcom wypoczynek na świeżym powietrzu. Planowana inwestycja obejmowała będzie także wykonanie miejsc do grillowania oraz skwerków wypoczynkowych. W ramach projektu przeprowadzone zostaną także prace związane z wykonaniem nowych miejsc parkingowych w bezpiecznej odległości od placów zabaw. Ponadto, poszerzone zostaną alejki dojazdowe, co podniesie komfort poruszania się po osiedlu, a także wpłynie korzystnie na poziom bezpieczeństwa. W ramach projektu wybudowane zostaną także garaże, co pozwoli na zmniejszenie ilości samochodów parkujących wzdłuż alejek osiedlowych i również przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa. Kompleksowy projekt modernizacyjny obejmował będzie także likwidację szkodliwych płyt asfaltowych ze szczytów budynków połączoną z pracami termomodernizacyjnymi.

Rezultaty projektu

- Uatrakcyjnienie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców,
- poszerzenie dróg wewnątrzosiedlowych,
- zwiększenie ilości miejsc postojowych,
- budowa nowych budynków garażowych,
- likwidacja asfaltu,
- docieplenie budynków.

Lokalizacja projektu

II blok urbanistyczny Wodzisławia Śląskiego.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Gmina Miasto Wodzisław Śląski,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej,

- Rada Dzielnicy.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla, głównie dzieci i młodzież.

Termin realizacji projektu

2010 – 2012.

Wartość projektu

0,5 mln PLN.

14.13 Rewitalizacja Osiedla Piastów.

Opis i cele projektu

Celem projektu jest poprawa komfortu zamieszkania, a także obniżenie kosztów eksploatacyjnych poprzez zmniejszenie energochłonności budynków oraz usunięcie elementów zawierających substancje szkodliwe. Projekt będzie polegał na usunięciu z budynków mieszkalnych wielorodzinnych nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 18 elementów zewnętrznych elewacji zawierających azbest i zastąpienie ich innymi materiałami t.j. wykonanie docieplenia elewacji tych budynków w technologii lekkiej mokrej. Ponadto, projekt obejmuje modernizację lokali przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej znajdujących się na kondygnacji parterowej budynków nr 3, 4, 5, 6, 9, 12. Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia energochłonności budynków, co wpłynie także na spadek poziomu emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Modernizacja lokali użytkowych spowoduje obniżenie kosztów eksploatacyjnych, co poprawi ich konkurencyjność gospodarczą i umożliwi zagospodarowanie wolnych lokali. Efektem projektu będzie zmodernizowanie 14 budynków wielorodzinnych oraz zmodernizowanie lokali użytkowych w 6 budynkach, co pozwoli na stworzenie 10 miejsc pracy. Dodatkowo, w ramach projektu przeprowadzone zostanie kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni osiedlowej poprzez utworzenie odpowiednio zabezpieczonych placów zabaw, świetlicy środowiskowej oraz parkingu strzeżonego.

Rezultaty projektu

- Modernizacja 14 budynków wielorodzinnych,
- modernizacja lokali użytkowych w 6 budynkach,
- nowe miejsca pracy,
- utworzenie placów zabaw oraz świetlicy środowiskowej,
- podniesienie komfortu zamieszkania,
- obniżenie kosztów eksploatacyjnych,
- obniżenie poziomu emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

14.14. REWITALIZACJA OSIEDLA CENTRUM (OCIEPLENIE BUDYNKÓW I LIKWIDACJA ELEMENTÓW AZBESTOWYCH).

Lokalizacja projektu

Osiedle Piastów.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla.

Termin realizacji projektu

2010 – 2015.

Wartość projektu

21,15 mln PLN.

14.14 Rewitalizacja Osiedla Centrum (ocieplenie budynków i likwidacja elementów azbestowych).

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest poprawa komfortu zamieszkania, a także obniżenie kosztów eksploatacyjnych budynków poprzez zmniejszenie ich energochłonności oraz usunięcie elementów zawierających substancje szkodliwe. Projekt będzie polegał na usunięciu z następujących budynków mieszkalnych wielorodzinnych: ul. Wyszyńskiego 32 – 38, ul. PCK 22 – 24, 26 – 28, ul. Wojska Polskiego 2 – 4, 6 – 8, 10 – 22, 22 – 26, ul. Tysiąclecia 2 – 2a, 4 – 6, 8 – 10 ul. 26 Marca 156 elementów zewnętrznych ociepleń zawierających azbest i zastąpienie ich innymi t.j. wykonanie ocieplenia w technologii lekkiej mokrej. Spowoduje to zmniejszenie energochłonności budynków, co bezpośrednio przełoży się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Efektem projektu będzie zmodernizowanie 11 budynków wielorodzinnych.

Rezultaty projektu

- Modernizacja 11 budynków wielorodzinnych,
- podniesienie komfortu zamieszkania,
- obniżenie kosztów eksploatacyjnych,
- obniżenie poziomu emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Lokalizacja projektu

Osiedle Centrum.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla.

Termin realizacji projektu

2010—2015.

Wartość projektu

4,5 mln PLN.

**14.15 Program rozwoju szkolnej bazy sportowej na terenie
obszaru wsparcia.**

Opis i cele projektu

Głównym celem kompleksowego programu rozwoju i modernizacji szkolnej bazy sportowej na terenie obszaru wsparcia jest zapewnienie uczniom szkół podstawowych i gimnazjów dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wysokiej jakości. W ramach projektu wybudowane zostaną sale gimnastyczne w trzech szkołach (Gimnazjum Nr 2, ul. 26 Marca 66; Zespół Szkół Nr 2, ul. Wałowa 5; Szkoła Podstawowa Nr 5, ul. Tysiąclecia 25). Ponadto, pracom modernizacyjnym zostaną poddane przyszkolne obiekty sportowe w Szkole Podstawowej Nr 5, ul. Tysiąclecia 25, Szkole Podstawowej Nr 10, Oś. XXX-lecia PRL 63, oraz Zespole Szkół Nr 2, ul. Wałowa 5. Zakres projektu będzie obejmował, między innymi, wymianę nawierzchni boisk, wykonanie nowych elementów (rozbieg i skocznia do skoku w dal), modernizację bieżni lekkoatletycznej, montaż wyposażenia boisk.

Rezultaty projektu

- Budowa sal gimnastycznych,
- modernizacja szkolnych obiektów sportowych,
- podniesienie jakości oraz poprawa bezpieczeństwa szkolnej bazy sportowej.

Lokalizacja projektu

Szkoły podstawowe i gimnazja na terenie obszaru wsparcia.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- dyrekcje poszczególnych szkół.

Beneficjenci końcowi

- Uczniowie szkół podstawowych,
- mieszkańcy miasta.

Termin realizacji projektu

2008 – 2015.

Wartość projektu

7,38 mln PLN.

14.16 Kompleksowa rewitalizacja Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego

Opis i cele projektu

Głównym celem kompleksowej inicjatywy w ramach niniejszego zadania jest poprawa komfortu zamieszkania poprzez wielopłaszczyznowe działania modernizacyjne, remontowe oraz rozwojowe obejmujące infrastrukturę Osiedla Centrum i II Bloku Urbanistycznego. Cele cząstkowe projektu obejmą między innymi obniżenie kosztów eksploatacyjnych budynków poprzez zmniejszenie ich energochłonności oraz usunięcie elementów zawierających substancje szkodliwe. Projekt uwzględni dwa zasadnicze komponenty:

1. Usunięcie z budynków mieszkalnych wielorodzinnych elementów zewnętrznych ociepleń zawierających azbest i zastąpienie ich innymi t.j. wykonanie ocieplenia w technologii lekkiej mokrej. Projekt obejmował będzie także likwidację szkodliwych płyt acekolowych ze szczytów budynków połączoną z pracami termomodernizacyjnymi. Działania te spowodują zmniejszenie energochłonności budynków, co bezpośrednio przełoży się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.
2. Wykorzystując istniejące tereny zielone otaczające budynki mieszkalne stworzone zostaną miejsca rekreacji i wypoczynku dla całych rodzin. Mało atrakcyjne tereny blokowisk, brak placów zabaw i terenów rekreacyjnych dla mieszkańców, połączone z niedoborem w zakresie miejsc postojowych oraz wolnych budynków garażowych, to jedne z głównych problemów na wodzisławskich osiedlach. Planowany projekt przyczyni się do zmiany tej sytuacji. W zakres projektu wchodzi, między innymi, wykonanie nowoczesnych, bezpiecznych placów zabaw dla najmłodszych, wyposażonych w huśtawki, zjeżdżalnie, piaskownice itp. Wokół nowo powstałych placów zostaną zamontowane ławeczki umożliwiające mieszkańcom wypoczynek na świeżym powietrzu. Planowana inwestycja obejmowała będzie także wykonanie miejsc do grillowania oraz skwerków wypoczynkowych. W ramach projektu przeprowadzone zostaną także prace związane z wykonaniem nowych miejsc parkingowych w bezpiecznej odległości od placów zabaw. Poszerzone zostaną alejki dojazdowe, co podniesie komfort poruszania się po osiedlu, a także wpłynie korzystnie na poziom bezpieczeństwa. W ramach projektu wybudowane zostaną garaże, co pozwoli na zmniejszenie ilości samochodów parkujących wzdłuż alejek osiedlowych i również przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa.

Rezultaty projektu

- Modernizacja budynków wielorodzinnych,
- podniesienie komfortu zamieszkania,
- obniżenie kosztów eksploatacyjnych,
- obniżenie poziomu emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- uatrakcyjnienie bazy rekreacyjno – wypoczynkowej dla mieszkańców,
- poszerzenie dróg wewnątrzosiedlowych,
- zwiększenie ilości miejsc postojowych,
- budowa nowych budynków garażowych,
- likwidacja acekolu,
- docieplenie budynków.

Lokalizacja projektu

Osiedle Centrum oraz II Blok Urbanistyczny Wodzisławia Śląskiego

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Spółdzielnia Mieszkaniowa ROW,
- Gmina Miasto Wodzisław Śląski,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej,
- Rada Dzielnicy.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy osiedla

Termin realizacji projektu

2009 – 2015

Wartość projektu

5 mln PLN.

14.17 Przebudowa basenu przy Szkole Podstawowej nr 3 w Wodzisławiu Śląskim wraz z termomodernizacją budynku

Opis i cele projektu

Przedmiotem projektu jest przebudowa basenu przyszkolnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Ponadto przewidziano częściowy remont budynku szkoły z dobudową łącznika z klatką schodową. W zakres zaplanowanej inwestycji wchodzi również prace związane z zagospodarowaniem terenu wokół szkoły w tym modernizacją boisk, bieżni, budową kortu tenisowego, parkingu, ogrodzenia terenu szkoły i przebudową systemu kanalizacji.

Rezultaty projektu

- nowoczesna kryta pływalnia wraz z zapleczem sanitarnym,
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- dodatkowe powierzchnie dydaktyczne,
- zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i ograniczenie niskiej emisji.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ul. 26 Marca

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- dzieci i młodzież - uczniowie szkoły,
- mieszkańcy miasta.

Termin realizacji projektu

2008 – 2014

Wartość projektu

8,5 mln PLN

14.18 Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy w Wodzisławiu Śląskim

Opis i cel projektu

Przedmiotem projektu jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Wilchwy, ujętej w „Planie Aglomeracji Wodzisław Śląski”. Przedsięwzięcie stanowi jeden z etapów

14.19. BUDOWA DROGI ŁĄCZĄCEJ UL. ŁUŻYCKĄ Z UL. MARKLOWICKĄ

porządkowania gospodarki ściekowej na terenie miasta. W wyniku realizacji przedsięwzięcia wzrośnie procent skanalizowania dzielnicy do ok. 90%.

Rezultaty projektu

- zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie odbioru ścieków bytowo – gospodarczych,
- poprawa stanu wód podziemnych,
- poprawa stanu wód podziemnych przez zmniejszenie liczby mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, dzielnica Wilchwy

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy miasta, głównie terenów przeznaczonych do skanalizowania

Termin realizacji projektu

2008 – 2015

Wartość projektu

20 mln PLN

14.19 Budowa drogi łączącej ul. Łużycką z ul. Markłowicką

Opis i cele projektu

Przedmiotem projektu jest budowa drogi łączącej ul. Łużycką z ul. Markłowicką. Projekt obejmuje również budowę chodników, kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego. Z uwagi na usytuowanie drogi w sąsiedztwie terenów zielonych, projekt przewiduje również urządzenie ścieżki rowerowej.

Rezultaty projektu

- stworzenie dodatkowego dojazdu do terenów inwestycyjnych miasta,
- poprawa bezpieczeństwa ruchu poprzez budowę oświetlenia i ograniczenie konieczności korzystania z wyjazdu na drogę wojewódzką,
- poprawa dojazdu do przyległych terenów zielonych.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, teren pomiędzy ulicami Łużycką a Marklowicką w ciągu istniejącej drogi gruntowej

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy regionu

Termin realizacji projektu

2009–2015

Wartość projektu

2 mln PLN

14.20 Udrożnienie ruch w południowej części Subregionu Zachodniego – Wodzisław Śląski

Opis i cel projektu

Przedmiotem projektu jest budowa obwodnicy wewnętrznej miasta obejmującej przebudowę wiaduktu w ciągu ulicy Matuszczyka, budowę odcinka drogi łączącej drogę gminną z drogą krajową – ul. Rybnicka (DK 78) oraz budowę wiaduktu nad torami kolejowymi, łączącego ul. Rybnicką z ul. Marklowicką (DW 932). Projekt obejmuje również budowę chodników, kanalizacji deszczowej, oświetlenia, ekranów akustycznych i zatok autobusowych.

Rezultaty projektu

- poprawa komunikacji i bezpieczeństwa ruchu,
- przeniesienie strumieni ruchu z centrum na nowy odcinek obwodnicy,
- zwiększenie płynności ruchu drogowego.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, teren pomiędzy ulicami Pszowską a Marklowicką w płn. – zach. części miasta

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Wodzisław Śląski,
- Subregion Zachodni – dofinansowanie projektu w ramach RPO

*14.21. PRZEBUDOWA BUDYNKU CELEM POPRAWY WARUNKÓW
KSZTAŁCENIA I WZROSTU DOSTĘPNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
DLA CELÓW EDUKACYJNYCH NA POZIOMIE SZKOŁY WYŻSZEJ*

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy regionu

Termin realizacji projektu

2007–2012

Wartość projektu

81,1 mln PLN

14.21 Przebudowa budynku celem poprawy warunków kształcenia i wzrostu dostępności osób niepełnosprawnych dla celów edukacyjnych na poziomie szkoły wyższej

Opis i cele projektu

Celem projektu jest wzrost dostępności i poprawa warunków kształcenia na poziomie wyższym. Inwestycja uwzględnia następujące działania:

- termomodernizacja,
- wykonanie instalacji elektrycznych,
- wykonanie instalacji wentylacyjnej + klimatyzacji oraz instalacji wod. kan.,
- architektura i prace wewnątrz budynku + konstrukcja,
- instalacja Audio – Video,
- przebudowa istniejącego układu parkingowego.

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy dostępności oraz warunków kształcenia uzdolnionej młodzieży w Wodzisławiu Śląskim i okolicach.

Rezultaty projektu

- poprawa stanu budynku poprzez termomodernizację budynku,
- przystosowanie budynku uczelni dla osób niepełnosprawnych,
- poprawa stanu sal dydaktycznych poprzez ich remont i modernizację oraz powstanie pomieszczenie dla celów rekrutacji studentów,
- zostanie utworzona większa niż dotychczas istniejąca biblioteka wraz z czytelnią i archiwum zapewniająca większą dostępność do bazy wydawniczej,
- ulegnie poprawie estetyka strefy przed wejściowej oraz tylnej budynku poprzez remont części nawierzchni utwardzonej oraz otaczającego zielenca z wydzieleniem miejsc parkingowych,
- modernizacja budynku wraz z przystosowaniem go dla osób niepełnosprawnych, powiększenie pomieszczeń bibliotecznych i sal dydaktycznych zwiększy dostępność studentów do nauki poprzez możliwość wykształcenia większej ilości osób.

14.22. LIKWIDACJA AZBESTU ZE ŚCIAN SZCZYTOWYCH WRAZ Z TERMOMODERNIZACJĄ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PRZY UL. PCK

Lokalizacja projektu

Inwestycja będzie realizowana w nieruchomości położonej w Wodzisławiu Śląskim, Dzielnicy Wilchwy oś. 1-go Maja 23b

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrożeniu

- Akademia Humanistyczno – Ekonomiczna w Łodzi, Wydział Zamiejscowy Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- Studenci Akademii Humanistyczno – Ekonomicznej,
- mieszkańcy Regionu.

Termin realizacji

2009 – 2011

Wartość projektu

5,8 mln PLN

14.22 Likwidacja azbestu ze ścian szczytowych wraz z termomodernizacją budynków mieszkalnych przy ul. PCK

Opis i cele projektu

Projekt obejmuje likwidację azbestu ze ścian szczytowych wraz z termomodernizacją budynków mieszkalnych przy ul. PCK. Celem bezpośrednim projektu jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych przywracająca ład przestrzeni publicznej i podnosząca wartość substancji miejskiej, przywracając jej funkcje społeczne. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców budynków objętych projektem i całej społeczności na terenie obszaru rewitalizowanego.

Rezultaty projektu

- usunięcie zagrożeń środowiskowych związanych z azbestem;
- poprawa estetyki infrastruktury mieszkaniowej;
- zmniejszenie o 47,3% emisji zanieczyszczeń powietrza związanych z zasilaniem budynków w ciepło;
- zmniejszenie kosztów z tytułu ogrzewania ponoszonych przez gospodarstwa domowe objęte projektem.

Lokalizacja projektu

Budynki nr 2-4, 6-8, 10-12 przy ul. PCK w Wodzisławiu Śląskim

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrożeniu

- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej w Wodzisławiu Śląskim,
- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego.

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy budynków objętych projektem,
- mieszkańcy miasta.

Termin realizacji

2010 – 2011

Wartość projektu

0,8 mln PLN

14.23 Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicznego

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest stworzenie warunków dla zapobiegania patologii i marginalizacji społecznej oraz walka z wykluczeniem społecznym zagrażającym osobom z kręgów zmarginalizowanych, poprzez utworzenie w mieście Wodzisław Śląski Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicznego. Projekt uwzględnia remont i adaptację pomieszczeń przeznaczonych na działalność Centrum, dzięki czemu będą mogły być prowadzone następujące działania:

- prowadzenie zajęć terapeutycznych,
- walka z wykluczeniem społecznym i niwelowanie zagrożeń,
- działania o charakterze integracyjnym,
- konsultacje prawne,
- konsultacje psychologiczne,
- edukacja związana z przygotowaniem do wejścia oraz powrotu na rynek pracy.

Rezultaty projektu

- utworzenie i funkcjonowanie Centrum edukacji i poradnictwa terapeutyczno – prawno – psychologicznego w mieście,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w kontekście potrzeb rynku pracy.

Lokalizacja projektu

Ul. Skrzyszowska, Wodzisław Śląski

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrożeniu

- Miasto Wodzisław Śląski,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy miasta ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych i defaworyzowanych z obszaru wsparcia.

Termin realizacji

2011 – 2013

Wartość projektu

3 mln PLN

Rozdział 15

Projekty sfery gospodarczej

15.1 Wodzisławskie Centrum Wsparcia Biznesu.

Opis i cele projektu

W ramach projektu zostanie utworzone centrum, którego głównym celem będzie rozwijanie przedsiębiorczości na terenie Wodzisławia Śląskiego. Zakres działalności centrum będzie obejmował między innymi:

- bezpłatne usługi informacyjne,
- porady administracyjno-prawne dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- podstawowe informacje o dostępnej na rynku ofercie finansowania zewnętrznego,
- informacje na temat możliwości współpracy z firmami zagranicznymi i prowadzenia działalności gospodarczej za granicą,
- pomoc w kojarzeniu partnerów gospodarczych,
- organizację seminariów, szkoleń, konferencji, warsztatów,
- informacje na temat dostępnych programów pomocowych oraz możliwościach i sposobach korzystania z instrumentów wsparcia MSP,
- pomoc w uzyskaniu dotacji z programów pomocowych,
- obsługę inwestorów.

Realizacja projektu przyczyni się do neutralizacji problemu, jakim jest brak instytucji obsługującej inwestorów oraz wspierającej podmioty gospodarcze.

Rezultaty projektu

- Powstanie Wodzisławskiego Centrum Wsparcia Biznesu,
- podniesienie szans na przyciągnięcie do miasta inwestorów,
- poprawa jakości wsparcia oferowanego przedsiębiorcom działającym na terenie miasta.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- Izba Gospodarcza,
- Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców.

Beneficjenci końcowi

Przedsiębiorcy.

Termin realizacji projektu

2011—2015

Wartość projektu

1,2 mln PLN.

15.2 Budowa infrastruktury pod małą przedsiębiorczość.

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, poprzez uzbrojenie terenu położonego na obszarze objętym rewitalizacją, znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej prowadzącej do granicy państwa. Teren zostanie uzbrojony w kanalizację sanitarną i deszczową oraz w drogi wewnętrzne.

Rezultaty projektu

- Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta,
- przyciągnięcie inwestorów,
- aktywizacja mieszkańców,
- rozwój małej przedsiębiorczości,
- tworzenie nowych miejsc pracy.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ul. W.Witosa, Plac MZK.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Wodzisław Śląski.

Beneficjenci końcowi

- Przedsiębiorcy,
- bezrobotni,
- inwestorzy.

Termin realizacji projektu

2009—2010.

Wartość projektu

3 mln PLN.

15.3 Centrum Przedsiębiorczości, punkt doradczy dla osób bezrobotnych, start-up oraz sektora MSP.

Opis i cele projektu

Na terenie miasta obecnie brakuje zarówno punktów oferujących kompleksowe doradztwo dla przedsiębiorstw sektora MSP, jak i obiektów zapewniających powierzchnię do prowadzenia działalności gospodarczej dla niewielkich przedsiębiorstw. Dzięki utworzonemu Centrum Przedsiębiorczości podmioty reprezentujące sektor MSP uzyskają możliwość otwarcia na terenie obiektu swojej siedziby. Ponadto, w ramach Centrum Przedsiębiorczości zostanie utworzony Punkt Doradczy, w którym beneficjenci uzyskają bezpłatne porady administracyjno-prawne, a także np. informacje dotyczące ofert pracy (projekt przewiduje utworzenie bazy osób poszukujących pracy oraz pracodawców oferujących wolne stanowiska pracy).

Rezultaty projektu

- Stworzenie infrastruktury „Centrum Przedsiębiorczości“,
- utworzenie punktu konsultacyjno-doradczego w ramach Centrum,
- zapewnienie kompleksowego wsparcia dla MSP z terenu miasta,
- przygotowanie bazy infrastrukturalnej pod działalność MSP.

Lokalizacja projektu

Ul. Zamkowa 2.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców,
- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego.

15.4. „DROGA DO WŁASNEJ FIRMY”, PROJEKT SZKOLENIOWY DLA OSÓB ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ.

Beneficjenci końcowi

- Sektor MSP,
- osoby bezrobotne.

Termin realizacji projektu

2010—2012.

Wartość projektu

1,2 mln PLN.

15.4 „Droga do własnej firmy”, projekt szkoleniowy dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Opis i cele projektu

Projekt nastawiony jest na stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw na terenie miasta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji gospodarczej obszaru rewitalizowanego. W projekcie zostaną wykorzystane nowoczesne techniki szkoleniowe, mające na celu zarówno rozwijanie umiejętności interpersonalnych, organizacyjnych, menedżerskich, jak również umiejętności prowadzenia własnej działalności gospodarczej i jej dostosowania do potrzeb rynku. W szczególności wykorzystane będą techniki informacyjne i audio-wizualne. Program szkoleń realizowany w ramach projektu obejmował będzie między innymi zagadnienia z następujących obszarów: tworzenie własnej firmy, badanie rynku i marketing firmy, organizacja i zarządzanie biznesem, planowanie finansowe, formalno-prawne aspekty podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, podstawowe zasady ubiegania się o dotacje ze środków publicznych i funduszy europejskich, negocjacje w biznesie, biznesplan, źródła pomocy doradczej i finansowej.

Rezultaty projektu

- Aktywizacja gospodarcza miasta i obszaru rewitalizowanego,
- powstanie nowych przedsiębiorstw,
- powstanie nowych miejsc pracy,
- spadek bezrobocia.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców, ul. Zamkowa 5, 44-300, Wodzisław Śląski,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim.

Beneficjenci końcowi

Osoby planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Termin realizacji projektu

2010—2011

Wartość projektu

0,3 mln PLN.

15.5 Promocja Inwestycyjna Wodzisławia Śląskiego

Opis i cele projektu

Projekt obejmuje realizację kompleksowych działań mających na celu wypromowanie miasta, przede wszystkim zaś jego terenów inwestycyjnych z których większość znajduje się na terenie obszaru wsparcia, w celu przyciągnięcia nowych inwestorów do miasta i, docelowo, stworzenie nowych miejsc pracy. Obecnie Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego prowadzi działania promocyjne na rzecz pozyskania inwestorów, przy czym rezultaty tych działań są niezadowalające; inwestorzy pojawiający się na terenie miasta to przede wszystkim duże sieci handlowe. Konieczne jest stworzenie kompleksowego systemu promocji obejmującego pełny zakres działań marketingowych, co powinno przynieść efekty w postaci inwestorów ze sfery produkcyjnej, gdyż na obszarze miasta znajdują się tereny odpowiednie pod wielkoskalową produkcję przemysłową.

Realizacja projektu przewiduje druk materiałów promocyjnych dla inwestorów, realizację spotu reklamowego, publikacje w prasie i wydawnictwach promocyjnych, instalacje 3 billboardów na terenie miasta, oznaczenia obszarów inwestycyjnych w terenie w formie tablic, a także aktywne uczestnictwo w imprezach targowych w kraju i za granicą.

Rezultaty projektu

- Poprawa wizerunku miasta poprzez aktywną promocję,
- przyciągnięcie inwestorów,
- utworzenie nowych miejsc pracy.

Lokalizacja projektu

Obszar całego miasta ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Urząd Miasta, Biuro Strategii Promocji i Rozwoju Miasta.

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy miasta,
- przedsiębiorcy z terenu miasta.

15.6. TARGOWISKO MIEJSKIE PRZY ULICY WYSZYŃSKIEGO W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

Termin realizacji projektu

2010.

Wartość projektu

0,33 mln PLN.

15.6 Targowisko miejskie przy ulicy Wyszyńskiego w Wodzisławiu Śląskim

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest uporządkowanie terenu pod targowisko miejskie. Teren zostanie urządzony zgodnie z wszelką potrzebną dokumentacją budowlaną wraz z wymaganymi uzgodnieniami. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się wykonanie boksów handlowych oraz zadaszania zamykającego przestrzeń między boksami handlowymi.

Rezultaty projektu

- rozwój usług handlowych,
- wzmocnienie atrakcyjności miasta.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ul. Wyszyńskiego

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy miasta i miejscowości okolicznych.

Termin realizacji projektu

2010–2011

Wartość projektu

3mln PLN

15.7 Centrum Innowacji Technologicznej ICT w Wodzisławiu Śląskim.

Opis i cele projektu

Celem strategicznym projektu jest rewitalizacja i wielofunkcyjne wykorzystanie zdegradowanych obszarów przemysłowych poprzez nadanie im nowych funkcji gospodarczych, edukacyjnych i społecznych, dzięki wprowadzeniu do oferty dydaktycznej WSHE nowego, innowacyjnego produktu. Projekt opiera się na utworzeniu centrum kształcenia specjalistów w dziedzinie innowacyjnych sposobów zastosowania technologii ICT (ang. Information and Communication Technology) w tym zarządzania i administracji sieci, zabezpieczenia transmisji danych, odzyskiwania danych, projektowania i programowanie stron www, apletów Java itd. W ramach projektu planuje się przeprowadzić kompleksową modernizację budynku obejmującą:

- prace remontowo-budowlane wszystkich pomieszczeń obiektu wraz z adaptacją na sale dydaktyczne, laboratoria komputerowe, aule wykładowe, bibliotekę, czytelnię multimedialną, pomieszczenia dla usług komercyjnych, biura, sanitariaty oraz pozostałe pomieszczenia techniczne,
- termomodernizację elewacji zewnętrznych wraz z wymianą stolarki okiennej,
- rekonstrukcję stropodachów wraz dociepleniem,
- wykonanie nowych instalacji,
- zakup i montaż niezbędnego wyposażenia oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia atrakcyjności przestrzeni miejskiej dzięki zagospodarowaniu dzielnicy przemysłowej. Co istotne, dzięki swojemu znacznemu potencjałowi i innowacyjności, projekt może stanowić impuls do dalszych inwestycji gospodarczych w dzielnicy, a także przyczynić się do podniesienia prestiżu zdegradowanej dzielnicy po-górnicznej w skali miasta.

Rezultaty projektu

- Utworzenie nowoczesnej placówki szkolnictwa wyższego,
- uatrakcyjnienie przestrzeni miejskiej dzięki zagospodarowaniu terenów zdegradowanych,
- podniesienie jakości oferty edukacyjnej miasta,
- przyciągnięcie inwestorów,
- utworzenie nowych miejsc pracy.

Lokalizacja projektu

Dzielnica Wilchwy, teren przemysłowych budynków Kopalni KWK 1 Maja.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Wydział zamiejscowy AHE w Wodzisławiu Śląskim.

Beneficjenci końcowi

- Studenci Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej,
- mieszkańcy miasta.

Termin realizacji projektu

2010—2014.

Wartość projektu

30 mln PLN.

15.8 Targowisko miejskie przy ulicy Targowej w Wodzisławiu Śląskim

Opis i cel projektu

Głównym celem projektu jest uporządkowanie terenu pod targowisko miejskie. Teren zostanie urządzony zgodnie z wszelką potrzebną dokumentacją budowlaną wraz z wymaganymi uzgodnieniami. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się wykonanie boksów handlowych oraz zadaszenia zamykającego przestrzeń pomiędzy boksami handlowymi.

Rezultaty projektu

- rozwój usług handlowych,
- wzmocnienie atrakcyjności miasta.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, ul. Targowa

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Miasto Wodzisław Śląski

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy miasta i miejscowości okolicznych.

Termin realizacji projektu

2010 – 2011

Wartość projektu

3 mln PLN

Rozdział 16

Projekty sfery społecznej

16.1 Gminne Centrum Informacji „Otwarte Drzwi”.

Opis i cele projektu

Celem powołania do życia Gminnego Centrum Informacji jest przede wszystkim dążenie do pozytywnego oddziaływania na poziom bezrobocia poprzez aktywizację lokalnej społeczności poprzez umożliwienie dostępu do informacji oraz działania szkoleniowe. Beneficjentami projektu będą mieszkańcy miasta, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców z obszaru rewitalizowanego, gdzie koncentrują się negatywne zjawiska społeczne. Zakres projektu obejmował będzie utworzenie bazy lokalowej GCI, wyposażenie centrum w niezbędne wyposażenie biurowe i sprzęt komputerowy oraz zatrudnienie osób o poziomie kompetencyjnym umożliwiającym prowadzenie placówki. Głównymi beneficjentami działalności Centrum będą przede wszystkim osoby bezrobotne, młodzież oraz osoby planujące otwarcie własnej firmy. W zakres działalności centrum wchodziły będą głównie szkolenia z wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w obszarach edukacji, przedsiębiorczości i rynku pracy, a także bieżąca informacja i pomoc dla osób szukających pracy bądź chcących otworzyć własną firmę.

Rezultaty projektu

- Utworzenie Gminnego Centrum Informacji,
- łatwiejszy dostęp do informacji dla grup docelowych: bezrobotni, osoby samozatrudnione, młodzież,
- możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Lokalizacja projektu

Os. XXX-lecia lub os. Piastów.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Urząd Miasta Wodzisławia Śląskiego,
- Akademickie Biuro Karier Wodzisław,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Beneficjenci końcowi

- Bezrobotni,
- przyszli przedsiębiorcy,
- rolnicy,
- młodzież.

Termin realizacji projektu

2008—2009

Wartość projektu

Dokładny budżet projektu pozostaje do ustalenia.

16.2 Program aktywizacji społecznej i zawodowej kobiet i mężczyzn.

Opis i cele projektu

W ramach programu realizowanych będzie kilka projektów, których odbiorcami będą kobiety i mężczyźni z terenu Wodzisławia Śląskiego, ze szczególnym naciskiem na osoby z terenu koncentracji zjawisk kryzysowych (obszar wsparcia). Głównym celem programu będzie aktywizacja społeczna i zawodowa dwóch grup mieszkańców: długotrwale bezrobotnych, uzależnionych od alkoholu.

- Mieszkańcy bezrobotni
Nie tylko samo bezrobocie stanowi problem społeczny, ale kwestia ta leży także u podstaw wielu innych problemów społecznych. I tak np. szczególnie długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia, nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. W konsekwencji, bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa, co z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych, rozpad rodziny, obniżenie zdrowotności społeczeństwa. Co istotne, nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.
- Mieszkańcy uzależnieni od alkoholu
Po przeprowadzeniu szczegółowej rozmowy z pracownikami socjalnymi, pracującymi na terenie miasta Wodzisław Śląski wskazano, iż podstawowym problemem społecznym na terenie miasta jest uzależnienie od alkoholu. Wskazano na szeroką liczbę osób dotkniętych tym problemem, które pograżając się w nałogu, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie, stając się wyobcowane, bierne zawodowo i społecznie.

W projektach będą brane pod uwagę zarówno aspekty psychiczne beneficjentów, jak również podniesienie kwalifikacji zawodowych po wcześniejszym wyeliminowaniu chorób uniemożliwiających podjęcie zatrudnienia i właściwe funkcjonowanie w środowisku

16.3. ZESPÓŁ INTERWENCJI ŚRODOWISKOWO-PSYCHIATRYCZNEJ.

---

lokalnym. Realizacja programu zmierzała będzie do zmiany dotychczasowej sytuacji socjalno-bytowej mieszkańców z problemem jak również ich rodzin i osób z najbliższego otoczenia.

Rezultaty projektu

- Ograniczenie zakresu patologii,
- poprawa sytuacji bytowej beneficjentów programu,
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych i uzależnionych od alkoholu.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim,
- Powiatowa Komenda Policji,
- Poradnia Terapii Uzależnień,
- Komisja d/s rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Wojewódzki Ośrodek Leczenia Odwykowego.

Beneficjenci końcowi

Mieszkańcy uzależnieni od alkoholu oraz bezrobotni

Termin realizacji projektu

2009—2010.

Wartość projektu

0,3 mln PLN.

16.3 Zespół interwencji środowiskowo-psychiatrycznej.

Opis i cele projektu

Projekt zakłada pomoc mieszkańcom miasta cierpiącym na schorzenia psychiczne poprzez wspólnie podjęte działania pracowników socjalnych, lekarzy psychiatrów i policji. Na terenie miasta można zaobserwować zwiększającą się ilość osób cierpiących na różnego rodzaju schorzenia psychiczne. Bardzo często są to osoby nieświadome swojej choroby, nie wykazujące chęci do podjęcia leczenia, jednak ich stan zdrowia powoduje, iż stanowią zagrożenie dla siebie samych, rodziny czy sąsiadów. Ludzie cierpiący z powodu chorób psychicznych mogą mieć trudności z myśleniem, odczuwaniem lub zachowaniem w konkretnych sytuacjach. Taki stan rzeczy może w znacznym stopniu

wpływać na relacje międzyludzkie, pracę zawodową oraz ogólną jakość ich życia. Choroba psychiczna stanowi problemem nie tylko dla osoby chorej, ale także dla jej rodziny i znajomych. Projekt zakłada możliwość szybkiej i skutecznej interwencji w środowisku, która pozwoli na natychmiastową pomoc osobie chorej poprzez zdiagnozowanie problemu i podjęcie wszelkich niezbędnych działań. Funkcjonowanie zespołu będzie miało za zadanie doprowadzenie do poprawy stanu zdrowia psychicznego beneficjentów i wywarciu pozytywnego wpływu na funkcjonowanie środowiska lokalnego. Projekt będzie obejmował działania skierowane na: identyfikację potencjalnych beneficjentów, diagnozę sytuacji zdrowotnej w miejscu zamieszkania, mobilizację do podjęcia leczenia, wspólną interwencję w celu zwiększenia aktywności w środowisku, poradnictwo psychologiczne i psychiatryczne, a także konsultacje środowiskowe.

Rezultaty projektu

Pomoc i aktywizacja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wsparcia.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim,
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi,
- Powiatowa Komenda Policji,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego.

Beneficjenci końcowi

Osoby wskazane przez pracowników socjalnych, policję, środowisko sąsiedzkie, rodzinę.

Termin realizacji projektu

2009—2011.

Wartość projektu

0,2 mln PLN.

16.4 Centrum Ekonomii Społecznej w Wodzisławiu Śląskim – rewitalizacja budynku PKP pod centrum organizacji pozarządowych

Opis i cele projektu

Projekt ma na celu stworzenie bazy dla rozwoju inicjatyw ekonomii społecznej w mieście. Projekt przewiduje wsparcie finansowe dla utworzenia i funkcjonowania instytucji otoczenia sektora ekonomii społecznej.

16.5. PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ W MIEŚCIE WODZISŁAW ŚLĄSKI

Rezultaty projektu

- wzmocnienie atrakcyjności miasta,
- aktywizacja mieszkańców,
- rozwój instytucji ekonomii społecznej,
- rozwój trzeciego sektora.

Lokalizacja projektu

Wodzisław Śląski, budynek PKP

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- organizacje pozarządowe,
- miasto i jednostki organizacyjne

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy miasta i okolic

Termin realizacji projektu

2009–2011

Wartość projektu

Brak danych o szacunkowej wartości

16.5 Program Aktywności Lokalnej w mieście Wodzisław Śląski

Opis i cel projektu

Głównym celem projektu jest utworzenie i realizacja Programu Aktywności Lokalnej w mieście Wodzisław Śląski. PAL zawiera w sobie następujące cele szczegółowe:

- podniesienie poziomu aktywności mieszkańców dzielnic: Stare Miasto, Wilchwy, Jedłownik, XXX-lecia – Piastów – Dąbrówki, Nowe Miasto,
- zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans dla grup marginalizowanych,
- walka z wykluczeniem społecznym i niwelowanie zagrożenia,
- działania o charakterze informacyjnym, doradczym i edukacyjnym,
- podniesienie świadomości społecznej.

Rezultaty projektu

- integracja społeczności lokalnej miasta Wodzisław Śląski,
- podniesienie aktywności społecznej mieszkańców,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

Lokalizacja projektu

Miasto Wodzisław Śląski

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim

Beneficjenci końcowi

- mieszkańcy dzielnic: Stare Miasto, Wilchwy, Jedłownik, XXX-lecia – Piastów – Dabrówki, Nowe Miasto

Termin realizacji projektu

2009 – 2010

Wartość projektu

1,5 mln PLN

16.6 Integracyjny, Dzienny Klub Seniora w mieście Wodzisław Śląski

Opis i cele projektu

Głównym celem projektu jest walka z wykluczeniem społecznym zagrażającym osobom starszym, samotnym, poprzez utworzenie w mieście Wodzisław Śląski Integracyjnego, Dziennego Klubu Seniora.

Projekt zawiera w sobie następujące cele szczegółowe:

- remont i adaptacja pomieszczenia przeznaczonego na działalność Klubu,
- organizacja posiłków,
- walka z wykluczeniem społecznym i niwelowanie zagrożenia,
- działania o charakterze integracyjnym,
- konsultacje medyczne,
- konsultacje psychologiczne.

Rezultaty projektu

- utworzenie Integracyjnego, Dziennego Klubu Seniora w mieście Wodzisław Śląski,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

16.6. INTEGRACYJNY, DZIENNY KLUB SENIORA W MIEŚCIE WODZISŁAW
ŚLĄSKI

Lokalizacja projektu

Miasto Wodzisław Śląski

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodzisławiu Śląskim

Beneficjenci końcowi

- Mieszkańcy Miasta Wodzisławia Śląskiego w wieku 65–100lat

Termin realizacji projektu

2010–2013

Wartość projektu

6 mln PLN

*Przewodniczący
Rady Miejskiej
Wodzisławia Śląskiego
Jan Grabowski*

Spis tablic

2.1	Zasoby mieszkaniowe i ich właściciele	19
2.2	Porównanie zasobów mieszkaniowych Wodzisławia Śl. do zasobów miast sąsiednich	19
2.3	Porównanie wyposażenia zasobów mieszkaniowych Wodzisławia Śl. do wyposażenia zasobów miast sąsiednich	19
3.1	Zatrudnienie w głównych zakładach przemysłowych na terenie miasta . .	22
3.2	Najwięksi pracodawcy w Wodzisławiu Śląskim	24
3.3	Sposób użytkowania gruntów w mieście	25
4.1	Przyrost naturalny	32
4.2	Baza turystyczna, żywieniowa i rozrywkowa w Wodzisławiu Śląskim . .	40
4.3	Stan bezpieczeństwa publicznego	41
7.1	Analiza wskaźnikowa obszaru wsparcia	66
7.2	Kryteria fakultatywne	67
7.3	Ludność dzielnicy Jedłownik-Osiedle	69
7.4	Ludność dzielnicy Nowe Miasto	69
7.5	Ludność dzielnicy XXX-lecia PRL—Piastów—Dąbrówki	69
7.6	Ludność dzielnicy Wilchwy	70
7.7	Ludność dzielnicy Stare Miasto	70
10.1	Planowane działania w ramach rewitalizacji miasta	77
10.2	Planowane działania w ramach rewitalizacji miasta c.d.	78
11.1	Źródła finansowania Programu Rewitalizacji w latach 2007—2015 [mln PLN]	81

Spis rysunków

3.1	Liczba podmiotów gospodarki narodowej — prywatnych — zarejestrowanych w rejestrze REGON według sekcjiw roku 2008	23
3.2	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON . . .	24
4.1	Liczba mieszkańców miasta w Wodzisławiu Śląskim	28
4.2	Prognoza ludności dla powiatu wodzisławskiego do roku 2030	29
4.3	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	30
4.4	Ludność w wieku produkcyjnym	30
4.5	Ludność w wieku poprodukcyjnym	31
4.6	Struktura wiekowa ludności	31
4.7	Saldo migracji w ruchu wewnętrznym	33
4.8	Saldo migracji w ruchu zewnętrznym	33
4.9	Wykształcenie ludności	34
4.10	Liczba bezrobotnych	35
4.11	Bezrobotni według wieku	36
4.12	Charakterystyka ilości przestępstw i wykroczeń w dzielnicach	42
7.1	Kryteria obligatoryjne	66
7.2	Obszar rewitalizacji na planie miasta	68